

Priser på byttbare legemidler i Norge sammenlignet med Sverige og Danmark

Utarbeidet for
Helse- og omsorgsdepartementet
November 2012

Priser på byttbare legemidler i Norge sammenlignet med Sverige og Danmark

Utarbeidet for
Helse- og omsorgsdepartementet

Innholdsfortegnelse

Sammendrag	1
Byttbare legemidler	1
Bakgrunn for studien	2
Metode for sammenligning	2
Resultater	3
Diskusjon	4
Konklusjon	5
1 Forord	6
2 Bakgrunn og oppdrag	7
2.1 Bakgrunn	7
2.2 Formål og problemstilling	8
2.3 Definisjoner	8
2.4 Legemiddelmarkedet i Norge	11
2.5 Regulering av det byttbare legemiddelmarkedet	14
2.5.1 Norge	14
2.5.2 Sverige og Danmark	15
2.6 Metoder for sammenligning	16
2.7 Tidligere studier	17
2.7.1 SNF	17
2.7.2 TLV	18
3 Data og metode	19
3.1 Utvalg av legemidler	19
3.2 Datagrunnlag priser: Faktisk AUP og teoretiske referansepriser	19
3.3 Datagrunnlag volum	21
3.4 Tidsperiode	21
3.5 Valutaomregning	22
3.6 Form	23
3.7 Pakningsstørrelse	23
3.8 Styrke	24
3.9 Metoder for sammenligning	24
3.10 Gruppering av data	25
3.11 Aggregering	26
3.12 Prisindekser	27
4 Utvalg og deskriptiv statistikk	34
4.1 Den ”nordiske” byttelisten	34
4.2 Utvalg for prissammenligning	34
5 Prisindekser	38
5.1 Prisindekser for 12-månedersperioden	38
5.1.1 Utvalg A	39
5.1.2 Utvalg B	40
5.1.3 Utvalg C	41
5.1.4 Utvalg D	42
5.1.5 Utvalg E	43
5.1.6 Utvalg F	43
5.2 Månedsspesifikke globale prisindekser for utvalg B	44
5.3 Antall byttegrupper med prisforskjell	50
5.3.1 Utvalg A	51

5.3.2	Utvalg B.....	51
5.3.3	Utvalg F.....	52
6	Analyse av resultater	53
6.1	Oppsummering av funn	53
6.2	Mulige årsaker til forskjeller i pris.....	55
6.2.1	Utfordringer i data og metode	55
6.2.2	Forskjeller i forskrivningspraksis/forbrukspraksis	55
6.2.3	Forskjeller i regulatoriske og markedsmessige forhold	56
7	Samlet vurdering	57
	Litteratur	59
	Vedlegg 1 - Utvalg A global.....	1
	Vedlegg 2 - Utvalg A bilateral Norge Sverige	1
	Vedlegg 3 - Utvalg A bilateral Norge Danmark	1
	Vedlegg 4 - Utvalg B global.....	1
	Vedlegg 5 - Utvalg B global, kun byttegrupper med referansepris.....	1
	Vedlegg 6 - Utvalg B bilateral Norge Sverige	1
	Vedlegg 7 - Utvalg B bilateral Norge Danmark	1
	Vedlegg 8 - Utvalg C global.....	1
	Vedlegg 9 - Utvalg C bilateral Norge Sverige	1
	Vedlegg 10 - Utvalg C bilateral Norge Danmark.....	1
	Vedlegg 11 - Utvalg F global	1
	Vedlegg 12 - Utvalg F bilateral Norge Sverige.....	1
	Vedlegg 13 - Utvalg F bilateral Norge Danmark.....	1
	Vedlegg 14 - Virkestoff som er byttbare i Norge, men som ikke er byttbare i Sverige (i rapportens analyseperiode)	1
	Vedlegg 15 - Virkestoff som er byttbare i Norge, men som ikke er byttbare i Danmark (i rapportens analyseperiode).....	2

Sammendrag

Byttbare legemidler

Legemidler må ha offentlig godkjent maksimalpris før de kan markedsføres. For originalpreparater med patentbeskyttelse sikrer det internasjonale referanseprissystemet lave legemiddelpriser i Norge.

Når produsenten av det opprinnelige legemiddelet ikke har enerett lenger, for eksempel ved at produsenten har mistet patentbeskyttelsen, kommer generiske legemidler på markedet. Navnet og utseende på legemidlene kan være forskjellige, men virkningen er den samme.

En parallellimportert medisin tilsvarer den opprinnelige medisinen i Norge og produseres av samme legemiddelfirma, men det importeres fra et land hvor medisinen er rimeligere enn i Norge.

Byttbare legemidler er en gruppe legemidler som inneholder samme virkestoff i lik mengde, men som kan ha ulikt utseende og inneholde ulike hjelpestoff. Apotekene har mulighet til å foreta et bytte mellom pakker som er i samme byttegruppe. Det er byttegrupper med faktisk generisk konkurranse som er utgangspunktet for denne undersøkelsen.

For legemidler i det byttbare segmentet er det andre prisingsregler enn for originalpreparater. Prisingsreglene er videre ulike mellom Norge, Danmark og Sverige både for byttbare og ikke byttbare legemidler.

I Norge har vi trinnprisregulering. Trinnpris innebærer at prisene reduseres med 30 % av regulert maksimalpris med én gang generisk konkurranse oppstår. Neste priskutt kommer 6 måneder senere. Prisreduksjonen er da på 55 eller 75 %, avhengig av hvor stor omsetningen av virkestoffet er. Etter 18 måneder introduseres et tredje og siste kutt på 65 til 85 % av utgangsprisen.

I Danmark og Sverige fungerer systemet som et anbud der produsenter av byttbare legemidler melder inn til myndighetene den prisen på legemiddelet de tilbyr apotekene.

Byttegrupper med trinnprisregulerte legemidler er et delutvalg i denne studien.

Bakgrunn for studien

Det har fremkommet påstander om at prisene på byttbare legemidler er høyere i Norge sammenlignet med Sverige og Danmark. På bakgrunn av dette utlyste Helse- og omsorgsdepartementet en prissammenligning for byttbare legemidler, begrenset til byttegruppene der det finnes generisk konkurrent, og med et delutvalg underlagt trinnprisregulering. De ulike analyseutvalgene gitt av oppdragets mandat tilsvarer 8-14 % av norsk reseptpliktig legemiddelomsetning.¹ Sammenligningen vil bidra i myndighetenes vurdering av om den norske prisreguleringen på byttbare legemidler tilfredsstiller målet om lavest mulig priser.

Selv om det ikke er inkludert i oppdragsbeskrivelsen, har vi i tillegg foretatt prissammenligninger for alle legemidler på byttelisten, altså ikke kun de med generisk konkurrent.

Metode for sammenligning

Oslo Economics har sammenlignet kostnadene for en norsk varekurv av legemidler på byttelisten med generisk konkurrent, med tilsvarende legemidler i Danmark og Sverige. Både faktiske utsalgspriser i apotek (AUP) målt ved en «handlekurv» og tilsvarende «teoretisk referansepris» er sammenlignet. Det er gjennomført sensitivitetsanalyser med månedlige valutakurser og med varekurver basert på legemiddeluttaket i Sverige og Danmark.

Det er i henhold til utlysningen gjennomført en egen analyse for delutvalget av legemidler på trinnpris med generisk konkurrent. Videre er det gjennomført sensitivitetsanalyser for ulike varianter av vareutvalg med utgangspunkt i den norske byttelisten. Sammenligningsperioden er september 2010 til august 2011. Datagrunnlaget er registerbaserte omsetnings- og prisdata for faktisk utsalgspris og for teoretisk referansepris.

¹ Det totale byttbare markedet tilsvarer omtrent 30 % av norsk reseptpliktig legemiddelomsetning.

Resultater

Sammenligner vi pris på alle varer på byttelisten i Norge (også grupper der generisk konkurrent ikke har omsetning, samt grupper med kun parallellimport) med pris på tilsvarende varer i Norge og Sverige, finner vi at Danmark er dyrere enn Norge og Sverige, og at Sverige er litt billigere enn Norge. Ved bruk av global indeks (byttegrupper med omsetning i alle land) der kostnaden (AUP) ved en norsk varekurv settes til 100 %, blir tilsvarende prisindeks i Danmark 112 % og i Sverige 97,9 %.

Begrenser vi derimot utvalget for sammenligning til å gjelde alle byttbare legemidler med generisk konkurrent, og som er byttbare i alle tre land, blir resultatet annerledes. Da finner vi at Norge er dyrere enn både Danmark og Sverige, og at Danmark er noe billigere enn Sverige. Sammenlignet med den norske kostnaden på 100 %, blir da den globale prisindeksen i Danmark lik 53,8 %, og den i Sverige lik 60 %. Tilsvarende bilateral indeks, en parvis sammenligning der Norge er satt til 100 %, gir noe mindre prisforskjeller og en indeks med danske priser på 59,5 %, mens den er 64,1 % med svenske priser. Indeks for teoretisk referansepris, for samme utvalgs kriterier, men med flere manglende observasjoner i datasettet, er 69,1 % i Sverige og 80,8 % i Danmark.

Bruk av henholdsvis svenske og danske handlekurver gir et noe annerledes forhold, men hovedkonklusjonen om at Norge er dyrest er fremdeles den samme. Svensk handlekurv med en kostnad på 100 % i Sverige gir ved en global sammenligning en norsk prisindeks på 201 %, og dansk prisindeks på 105 %. Dansk handlekurv med en kostnad på 100 % i Danmark tilsvarer en prisindeks på 208 % i Norge, og 108 % i Sverige. En dansk handlekurv er altså billigst i Danmark og dyrest i Norge, samtidig som en svensk handlekurv er billigst i Sverige og igjen, dyrest i Norge.

Prissammenligning av delutvalget med byttbare legemidler underlagt trinnprisregulering, med generisk konkurrent, og som er byttbare i alle tre land, viser at Norge også er dyrest i dette tilfellet. Norsk handlekurv med kostnad 100 % i Norge tilsvarer en prisindeks på 46,4 % i Danmark, og 54,9 % i Sverige. Danmark er altså billigst for dette utvalget av legemidler. Forskjellen i pris er også større for dette delutvalget enn for basisutvalget med alle byttelegemidler med generisk konkurrent. Den bilaterale (parvise) prisindeksen basert på norsk forbruk viser et annet relativt forhold og gir en indeks for Danmark på 57,2 % og Sverige 51,7 %, sammenlignet med referansenivået i Norge på 100 %. Indeks for teoretisk

referansepris, for samme utvalgs-kriterier, men med flere manglende observasjoner i datasettet, er 72,2 % i Sverige og 70,6 % i Danmark.

Man kan argumentere for at det er misvisende å ekskludere legemidler som er byttbare i Norge, men som ikke er byttbare i de to andre landene, ettersom det jo er de byttbare legemidlene i Norge som er interessante for norske forbrukere. Dersom disse legemidlene inkluderes i prissammenligningen for byttbare legemidler med generisk konkurrent (ikke på trinnpris), altså i vårt basisutvalg, ligger prisindeksene i de tre landene ganske nærme hverandre. Ved bruk av norsk handlekurv hvor kostnaden i Norge er 100 %, blir tilsvarende prisindeks i Danmark 102 %, og 96,8 % i Sverige. Danmark er altså litt dyrere enn Norge, mens Sverige er litt billigere i dette tilfellet.

Diskusjon

Det har vært krevende å innhente og sammenligne legemiddelprisene på en best mulig måte fra de tre landene. Hovedutfordringene har vært:

- Mangler i datainnhenting i form av utelatte varenummer, manglende informasjon for deler av tidsperioden og missing i datasettet. Dette har gitt gjentatt innhenting av data.
- Datautfordringene gjelder særlig teoretiske referansepriser. Prissammenligning av disse må derfor tolkes med varsomhet.
- Mangel på felles nordiske varenummer egnet for direkte sammenligning. Dette har krevd farmasøytisk kompetanse fra SLV og en betydelig manuell kobling av varenummer i Danmark og Sverige til de norske byttegruppene, basert på tilgjengelige registerkilder.
- Sammenligningsperiode og ulikt tidspunkt for opphør av patentbeskyttelse er av betydning i en sammenligning.
- En rekke forhold som forskrivningsmønster, refusjonsregler, tilgjengelig sortiment og pakningsstørrelse er til dels ulikt mellom landene.

Noen av datautfordringene og forskjellene i institusjonelle forhold har vi klart å korrigere for i metoden som er benyttet, andre forhold som kan tenkes å påvirke

de relative prisene er redegjort for. Vår vurdering er at prissammenligningen basert på handlekurver er robust for de utvalg som er analysert. Det vil imidlertid alltid kunne diskuteres hva som er det meste relevante utvalg for sammenligning.

Dataene vi har fått tilgang til og sammenstilt utgjør et rikt datamateriale, med en rekke muligheter for videre studier. Et eksempel er mer detaljerte studier for utvalgte byttegrupper/terapiområder, med tanke på hvordan prisforholdet mellom landene utvikler seg over tid og med ulike reguleringsmekanismer. Et annet eksempel er å bruke dette prosjektet som et utgangspunkt for en mer regelmessig datainnhenting og prissammenligning mellom landene. Datasettet kan også gi utgangspunkt for analyser med bruk av mer komplekse økonometriske metoder, som del av helseøkonomisk forskning.

Konklusjon

Valg av legemidler i sammenligningsgrunnlaget er av stor betydning for det relative prisnivået. Hvilket utvalg man velger, er avhengig av målet med prissammenligningen. For de to hovedutvalgene gitt av mandatet for dette prosjektet, viser prisanalysen at norske byttelegemidler med generisk konkurrent er dyrere enn tilsvarende legemidler i Sverige og Danmark. Dette gjelder også for delutvalget avgrenset til trinnprislegemidler.

1 Forord

Oslo Economics har på oppdrag fra Helse- og omsorgsdepartementet (HOD) sammenlignet priser på byttbare legemidler i Norge med Sverige og Danmark. Formålet med prisgjennomgangen er å undersøke faktisk utsalgspris i apotek (AUP) målt ved en «handlekurv» og tilsvarende «teoretisk referansepris» på byttbare legemidler med generisk konkurrent. Dette er også gjennomført for et delutvalg av legemidler på trinnpris med generisk konkurrent. Sammenligningen vil bidra i myndighetenes vurdering av om den norske prisreguleringen er hensiktsmessig.

Underveis i prosjektgjennomføringen har vi møtt en rekke hindringer knyttet til å innhente og sammenstille data fra de tre landene. Behovet for gjentatte dataleveranser for å sikre et mest mulig komplett grunnlag, samt metodeutfordringer i gruppering og sammenligning har medført at prosjektet har blitt forsinket i forhold til opprinnelig plan. Dette har også begrenset hvilke metoder som er benyttet. Vi redegjør for disse utfordringene i rapporten.

Prosjektet har vært utført av Oslo Economics ved Erik Magnus Sæther (prosjektleder), Håkon Hagtvvet, Marit Svendsgaard og Kristine Bjørklund Tollefsen, samt Erik Biørn (Universitetet i Oslo) og Ivar Sønbo Kristiansen (Universitetet i Oslo/Oslo Economics). En særlig takk til Per Olav Roksvaag ved Statens legemiddelverk (SLV) for et omfattende arbeid med å klassifisere data slik at prissammenligning er mulig. Takk også for tilgang til data fra Reseptregisteret i Norge (Elisabeth Eriksen), Lægemiddelstyrelsen i Danmark (Vibeke Dahl Jensen), Apotekens Service AB (Tobias Renberg) og Tandvårds- och läkemedelsförmånsverket, TLV (Anna Wolin, Åsa Tormod) i Sverige. Takk for god hjelp og tålmodighet for å sikre et best mulig datagrunnlag!

Det har vært gjennomført en rekke møter med oppdragsgiver ved avdelingsdirektør Audun Hågå, samt Einar Andreassen, Tor Ivar Kanestrøm og Marit Måge. Videre har prosjektet hatt en ressursgruppe som utover representantene for HOD har bestått av Hans Olav Melberg (Universitet i Oslo), Helga Festøy og Per Olav Roksvaag (begge SLV). Takk for gode innspill fra alle som har vært involvert i prosessen, også de som har bidratt uten formell rolle i prosjektet.

Oslo, november 2012

Erik Magnus Sæther

2 Bakgrunn og oppdrag

2.1 Bakgrunn

Målsettingen for legemiddelpolitikken² er at legemidler skal brukes riktig, både medisinsk og økonomisk, at pasienter skal ha sikker tilgang til effektive legemidler uavhengig av betalingsevne, og at legemidler skal ha lavest mulig pris. Målet om at befolkningen skal ha lik tilgang uavhengig av betalingsevne, medfører at det offentlige dekker betydelige deler av legemiddelutgiftene. Reseptbelagte legemidler er underlagt prisregulering i Norge for å forhindre at legemiddelprisene blir unødig høye.

Legemiddelverket fastsetter apotekenes maksimale innkjøpspris (AIP) som et gjennomsnitt av de tre laveste markedsprisene blant ni sammenligningsland i Europa. Dette gjelder for alle reseptpliktige legemidler til mennesker. Apotekenes maksimale utsalgspris (AUP) blir beregnet ved å tillegge en maksimal apotekavanse og moms. Myndighetene regulerer ikke grossistenes innkjøpspris (GIP).

Myndighetenes maksimalprisregulering av legemidler med konkurransebeskyttelse (patent og/eller dokumentbeskyttelse) er den viktigste reguleringen for å holde prisene på legemidler i Norge på et lavt nivå, fordi disse legemidlene utgjør størstedelen av markedet. Det har ikke fremkommet påstander om at prisene i dette markedssegmentet er høyere enn i våre naboland.

For byttbare legemidler fastsetter Legemiddelverket en maksimalpris som ikke skal være høyere enn maksimalprisen til originalproduktet. Et utvalg av de byttbare legemidlene prisreguleres i tillegg gjennom trinnprismodellen (mer om byttbare legemidler og trinnprismodellen i avsnitt 1.4 og 1.5). I markedssegmentet for byttbare legemidler er det kommet påstander om at prisene (AUP) i Norge er betydelig høyere enn i Sverige og Danmark. Helse- og omsorgsdepartementet (HOD) har derfor ønsket en gjennomgang av priser på byttbare legemidler i Norge sammenlignet med Danmark og Sverige.

² St.meld. nr. 18 (2004-2005) «Rett kurs mot riktigere legemiddelbruk»

2.2 Formål og problemstilling

Formålet med prisgjennomgangen er å undersøke prisnivået på byttbare legemidler med generisk konkurranse i Norge sammenlignet med tilsvarende legemidler i Sverige og Danmark. Dette vil bidra i myndighetenes vurdering av om den norske prisreguleringen på byttbare legemidler tilfredsstillende målet om lavest mulig priser.

Denne prisgjennomgangen er en partiell analyse, og informasjon om prisnivå vil inngå i myndighetenes samlede vurdering, og vurderes opp mot det legemiddelpolitiske målet om at befolkningen skal ha tilgang til sikre og effektive legemidler.

Analysen er begrenset til alle legemidler som selges på resept til enkeltpasienter, som er byttbare i Norge og som har minst én generisk konkurrent. Legemidler omfattet av trinnprissystemet utgjør en undergruppe i utvalget. Legemidler i byttegrupper som kun har original- og parallellimporterte legemidler er ekskludert. For sammenligning av priser med andre land og for original- og parallellimporterte legemidler vises det til tidligere publiserte studier.

Ved å innhente ATC- koder på alle byttbare legemidler i Norge, og knytte varenummer i Danmark og Sverige til dagens norske byttegrupper sammenligner vi de samme virkestoffene mellom landene. Virkestoff som er byttbare i Sverige og/eller Danmark, men ikke i Norge, er ikke tatt med i undersøkelsen.

2.3 Definisjoner

I det følgende vil vi definere en rekke uttrykk og begreper som er sentrale i rapporten.

Originalpreparater er de første legemidlene av et nytt virkestoff. De er i begynnelsen beskyttet fra konkurranse gjennom bruk av patent, dokument- og markedsbeskyttelse. Hensikten er å øke insentivene til å utvikle nye legemidler, gjennom å sørge for at de høye kostnadene ved utvikling blir dekket av tilsvarende

høye inntekter som følge av konkurransebeskyttelse. Som nevnt, utgjør originalpreparater den største delen av legemiddelomsetningen i Norge.³

Når produsenten av det opprinnelige legemiddelet ikke lenger har enerett, for eksempel ved at produsenten har mistet patentbeskyttelsen, kommer **generiske legemidler** på markedet. Navn og utseende på generiske legemidler kan være forskjellig fra originalpreparatet, men virkestoff og virkning er den samme.

Et **parallellimportert legemiddel** er originalpreparatet, og det er produsert av det samme legemiddelfirmaet som har patent, men det importeres fra et land hvor legemiddelet er rimeligere.

Byttbare legemidler er en gruppe legemidler som inneholder samme virkestoff i samme mengde, men som kan ha ulikt utseende og inneholde ulike hjelpestoff. Hver enkel gruppe av byttbare legemidler består, avhengig av markedssituasjonen, av en kombinasjon av originalpreparater og generiske preparater, eller bare generiske preparater. Myndighetene (Statens legemiddelverk i Norge, Läkemedelsverket i Sverige og Sundhedsstyrelsen i Danmark) må gå god for at legemidlene har samme medisinske virkning og at de er like gode for at de skal være byttbare. Alle legemidler som inneholder samme virkestoff i lik mengde, som har samme medisinske virkning og som er like gode, vil dermed tilhøre samme byttegruppe.⁴ Forskjellige land kan ha forskjellige byttegrupper. Norske byttegrupper er utgangspunktet for prissammenligninger i denne rapporten. Statens legemiddelverk har tilordnet legemidler omsatt i Sverige og Danmark til de norske byttegruppene.

Det er vanlig å klassifisere legemidler ved hjelp av **ATC** systemet (Anatomical Therapeutic Chemical Classification/Anatomisk Terapeutisk Kjemisk klassifikasjon). Her inndeles legemidler i grupper på 5 nivåer. På 1. nivå fordeles legemidlene i 14 anatomiske hovedgrupper. Det neste nivået (2. nivå) er en terapeutisk eller farmakologisk undergruppe. 3. nivå og 4. nivå er terapeutiske, farmakologiske eller kjemiske undergrupper, mens 5. nivå representerer den kjemiske substansen/virkestoffet.⁵ Det vil være flere byttegrupper enn ATC-koder på 5. nivå,

³ Statens legemiddelverk og Apotekforeningen.

⁴ Statens legemiddelverk, «Byttbare legemidler - medisinbytte i apotek».

⁵ Folkehelseinstituttet, «Legemiddelstatistikk 2012:1».

ettersom byttegrupper i tillegg til å være inndelt etter kjemisk substans/virkestoff, også er inndelt etter styrke og form.

For et utvalg byttbare/likeverdige legemidler finnes en egen modell for prisfastsettelse i Norge kalt *trinnprismodellen*. Formålet med denne prismodellen er å redusere prisene på visse legemidler med generisk konkurranse, for derigjennom å redusere statens og pasientenes kostnader knyttet til bruk av slike legemidler. Trinnprismodellen gjelder i utgangspunktet for hele det generiske legemiddelmarkedet. Imidlertid finnes det enkelte virkestoff som det ikke er hensiktsmessig å ta inn i modellen.⁶

Grunner til utelatelse kan være:

- maksimalprisen for originalpreparatet før legemiddelet fikk generisk konkurranse er ikke kjent,
- det er vanskelig å fastslå hva som er originalpreparatet,
- omsetningen for legemidlene er lav,
- særlige farmakologiske grunner foreligger,
- legemidlene har begrenset byttbarhet,
- reseptstatus taler for det,
- særlige innkjøpsordninger gir tilnærmedesvis samme prisreduksjon.⁷

I det norske prisreguleringsregimet reguleres normalt apotekenes maksimale innkjøpspris (AIP) og apotekenes maksimale avanse. Dette gir en maksimal utsalgspris fra apotek (AUP). For byttbare legemidler underlagt trinnprissystemet må apotek tilby minst ett produktalternativ til trinnpris eller lavere. Trinnpris bestemmes av trinnvise kutt av den maksimale utsalgspris (AUP).

Det er innhentet data og utført analyser på basis av to priser:

⁶ Statens legemiddelverk, «Trinnprismodellen».

⁷ Apotekforeningen, «Apotek og legemidler 2012 - Bransjestatistikk om apotekenes virksomhet og rammevilkår».

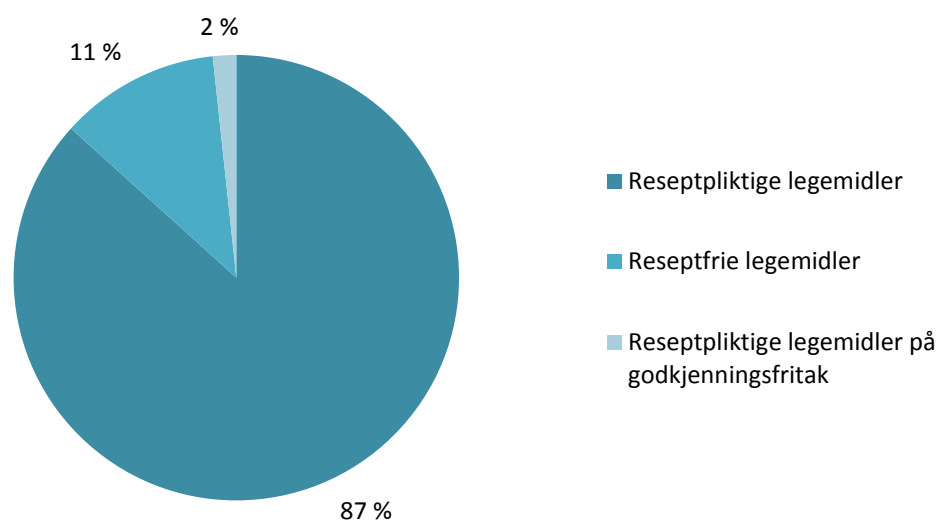
- **Faktisk AUP**, det vil si den prisen legemidlene faktisk selges til i apotek
- **Teoretiske referansepris/refusjonspriser**, det vil si den høyeste pris som myndighetene er villig til å betale eller refundere for en legemiddelpakning. I Norge er dette trinnpris, I Sverige pris på Månadens vara, og i Danmark tilskuddspris.

I begge tilfeller er det priser på AUP-nivå eksklusive moms som er benyttet.

2.4 Legemiddelmarkedet i Norge

I 2011 ble det på det norske legemiddelmarkedet omsatt for nærmere 18,6 milliarder kroner AUP, eller 12,1 milliarder kroner AIP, fordelt på reseptfrie legemidler, markedsførte reseptpliktige legemidler og reseptpliktige legemidler med godkjenningsfritak. Omsetningen har vært relativt stabil og opplevd lav vekst de siste syv årene.⁸ Figurene under viser hvordan omsetningen er fordelt på reseptpliktige og reseptfrie legemidler, og på originalpreparater, parallellimporterte og generiske legemidler.

Figur 2-1 Omsetning i det norske legemiddelmarkedet fordelt på reseptfrie og reseptpliktige legemidler (2011)

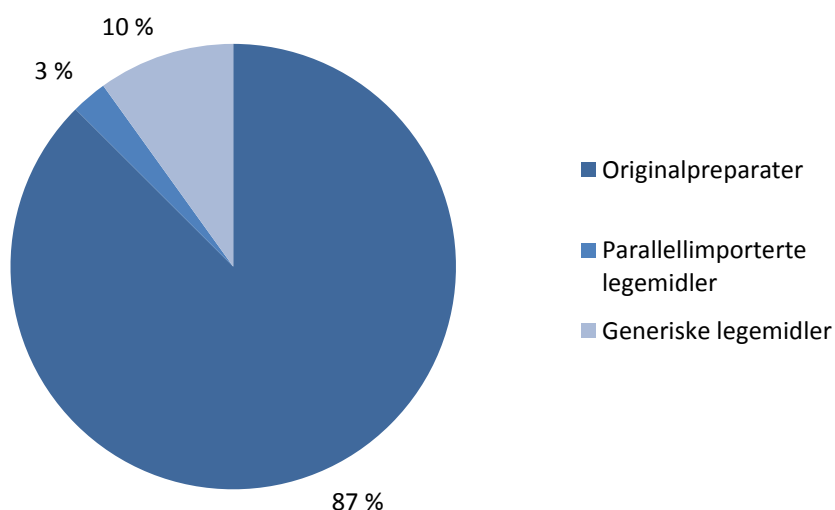

Kilde: Legemiddelindustrien

⁸ Legemiddelindustrien, «Tall og fakta 2012 - Legemidler og helsetjeneste».

Figur 2-1 viser at reseptpliktige legemidler står for så mye som 87 % av omsetningen i det norske legemiddelmarkedet. Videre står reseptfrie legemidler for 11 %, og reseptpliktige legemidler på godkjenningsfritak for 2 % av den totale omsetningen.

Figur 2-2 Det norske legemiddelmarkedet, omsetning (2011)

Kilde: Legemiddelindustrien

Figur 2-2 viser at originalpreparater står for det meste (87 %) av omsetningen i legemiddelmarkedet. Videre står parallellimporterte legemidler for 3 %, og generiske legemidler for 10 % av den totale omsetningen i det norske legemiddelmarkedet.

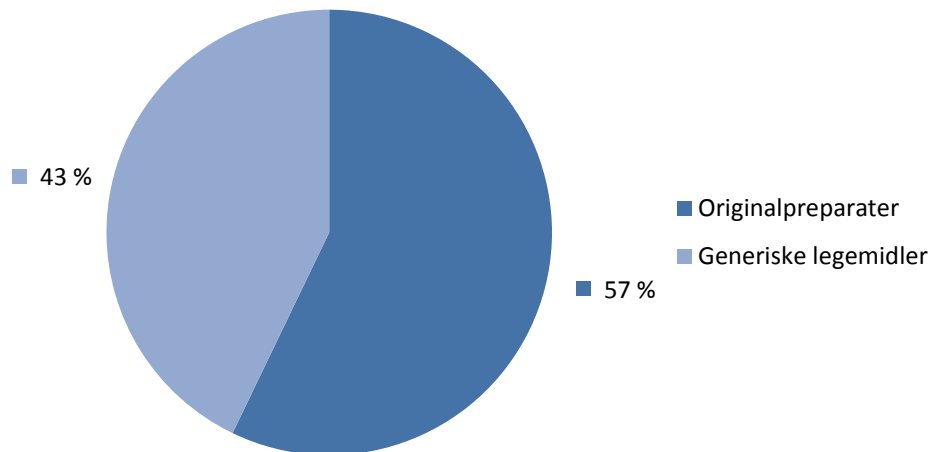
Dette prosjektet fokuserer på det byttbare markedet. Dersom man definerer det byttbare markedet til å gjelde alle virkestoff hvor apotekene, under visse forutsetninger, kan foreta et bytte til generisk legemiddel selv om et originalpreparat er forskrevet på resepten, utgjorde det byttbare markedet omtrent 2,8 milliarder kroner AIP i 2011. Dette tilsvarer omtrent 15 % av det totale legemiddelmarkedet.⁹

Videre står generiske legemidler for 43 % av omsetningen på det byttbare markedet, noe som tilsvarer omtrent 1,2 milliarder kroner AIP i 2011. Figur 2-3

⁹ I denne definisjonen inkluderes altså ikke parallellimporterte legemidler, og er derfor ikke den samme definisjonen som brukes senere i rapporten.

viser hvordan omsetningen i det byttbare markedet er fordelt på originalpreparater og generiske legemidler.

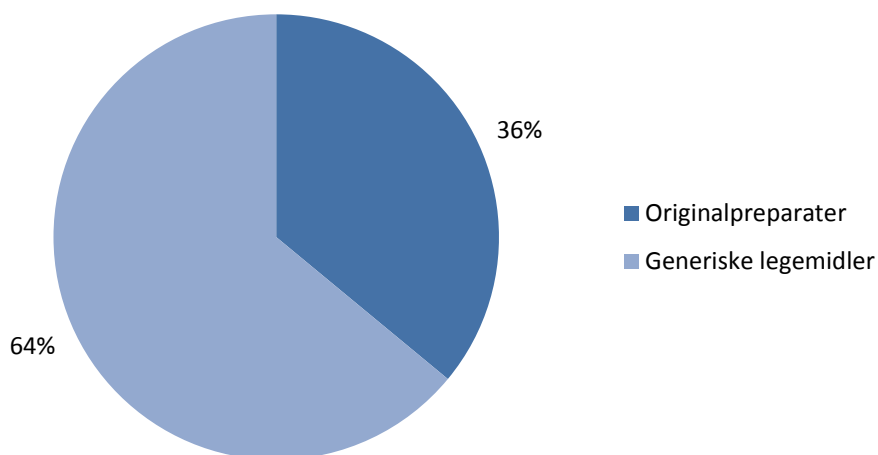
Figur 2-3 Det norske byttelegemiddelmarkedet, omsetning (2011)

Kilde: Legemiddelindustrien

Vi ser fra Figur 2-3 at originalpreparater står for det meste (57 %) av omsetningen i det byttbare markedet. Dersom man ser på solgt volum, her definert som definerte døgndoser (DDD), derimot, står generiske legemidler for det meste av salget. I DDD står generiske legemidler for 64 % av salget, mens originalpreparater står for 36 % av salget. Se Figur 2-4.

Figur 2-4 Det norske byttelegemiddelmarkedet, volum DDD (2011)

Kilde: Legemiddelindustrien

2.5 Regulering av det byttbare legemiddelmarkedet

Anbudsutlysningen for dette prosjektet sammenfatter reguleringen av det byttbare legemiddelmarkedet. Redegjørelsen under bygger på denne.

2.5.1 Norge

Som nevnt over, når et legemiddel mister sin konkurransebeskyttelse, er det mulig for andre tilvirkere å produsere kopier av legemiddelet med det samme virkestoffet som det opprinnelige legemiddelet. Disse legemidlene kalles generiske legemidler. Legemiddelverket vurderer om de generiske produktene er medisinsk likeverdige med originallegemidlet, og om de dermed kan plasseres på Legemiddelverkets bytteliste. Byttbare legemidler med samme styrke og form inndeles i byttegrupper. Apotekene har mulighet til å foreta et bytte mellom pakker som er i samme byttegruppe på denne byttelisten.

Når et legemiddel utsettes for konkurranse fra generiske legemidler og disse settes på byttelisten kan trinnprismodellen tre i kraft. For virkestoff inkludert i trinnprismodellen er apotekene pliktige til å tilby minst én pakning i hver byttegruppe til trinnpris. Alle virkestoff på byttelisten er imidlertid ikke inkludert i trinnprismodellen.

Konkurransesituasjonen forandres når et legemiddel utsettes for generisk konkurranse. Det oppstår konkurranse mellom legemiddelprodusentene, som gir de

vertikalt integrerte grossist- og apotekkjedene sterk forhandlingsmakt. Kjedene har normalt mulighet til å forhandle fram lave innkjøpspriser (GIP) på slike legemidler sammenlignet med innkjøpsprisen før generisk konkurranse. Myndighetene regulerer kun AUP/trinnpris i dette segmentet. Grossist/apotekkjedene kan beholde differansen mellom innkjøpsprisen (GIP) og AUP/trinnpris som avanse. Hvor stor den totale avansen er, varierer mellom legemidlene.

Trinnpris innebærer at prisene reduseres med 30 % av regulert maksimalpris med én gang generisk konkurranse oppstår. Neste priskutt kommer 6 måneder senere. Prisreduksjonen er da på 55 eller 75 %, avhengig av hvor stor omsetningen av virkestoffet var i tiden før generisk konkurranse fant sted. Etter 18 måneder introduseres et tredje og siste kutt på 65 til 85 % av utgangsprisen.

Prisfastsetting i trinnprismodellen gjelder for legemidler både på hvit og blå resept. For legemidler på blå resept er trinnpris også den maksimale prisen folketrygden refunderer. Pasienter som ikke ønsker å bytte til et rimeligere legemiddel når apoteket tilbyr det, må betale mellomlegget mellom trinnpris og maksimalpris. Legen kan reservere pasienten mot å bytte legemiddel på apotek om det er medisinske grunner som taler for det. Reservasjon fra lege fører til at pasienten får det forskrevne legemiddelet refundert.

2.5.2 Sverige og Danmark

I Sverige og Danmark fungerer systemet som et anbud der produsenter av byttbare legemidler melder inn til myndighetene den prisen på legemiddelet de tilbyr apotekene (AIP). Apotekene legger deretter til en regulert maksimalavanse.

I Sverige er anbudene månedsvise. Den pakken som i enhver byttegruppe har den laveste prisen betegnes som "månedens vare". Alle apotek skal ekspedere "månedens vare" i hele prisperioden, uavhengig av legens forskrivning. Dersom kundene ønsker et annet legemiddel i samme byttegruppe, f. eks. det dyrere originalproduktet, må de betale mellomlegget selv. Hvis legen, derimot, har reservert mot bytte på apotek, belastes ikke kunden ekstra for dette. Om "månedens vare" ikke er tilgjengelig for apoteket skal de selge "månedens vare 2 eller 3" som er de to billigste alternativene til "månedens vare".

I Danmark melder produsentene inn pris- (AIP) og sortimentsendringer hver 14. dag. Det produktet som melder lavest pris i hver byttegruppe blir automatisk den maksimale pris myndighetene refunderer, "tilskuddspris". Ved lege- eller

pasientreservasjon må pasientene betale mellomlegget mellom det forskrevne legemiddelet og den prisen myndighetene refunderer. Dette gjelder også dersom legemiddelet med lavest pris ikke er tilgjengelig, slik at apoteket må ekspedere et byttbart alternativ, til en høyere pris.

Sverige opphevet det statlige apotekmonopolet i 2009. Det er opprettet flere apotekkjeder og selvstendige apotek. Det er åpnet for vertikal integrasjon mellom grossist og apotek, men så langt vi kjenner til, er de fleste apotekene i Sverige ikke vertikalt integrert med grossist¹⁰. I Danmark er det ikke vertikalt integrerte kjeder.

2.6 Metoder for sammenligning

Legemiddelpriser kan sammenlignes på ulike måter. Hvilken metode man velger avhenger av hva som veier tyngst; presisjon eller representativitet. Samme legemiddel kommer i mange varianter (original/generika, pakningsstørrelse, styrke, presentasjonsform med videre). Det er vanlig å konstruere prisindekser, der de ulike produktene tillegges vektorer for å reflektere et representativt konsummønster. Hvis man vektlegger presisjon, er løsningen å sammenligne priser på like pakker mellom land. Problemet med prissammenligninger basert på like pakker er at man ikke får et representativt utvalg. Ofte er det slik at den mest omsatte pakken av et gitt virkestoff i Norge ikke er den mest omsatte (og dermed mest representative) pakken i sammenligningslandene. I mange tilfeller finner man heller ikke den samme pakken i et eller flere sammenligningsland.

Utgangspunktet for denne studien er i henhold til HODs anbudsutlysning en sammenligning av verdivektede gjennomsnittspriser per byttegruppe (beregning av en pris for alle pakker som er byttbare, dvs. inneholder samme virkestoff og har samme form og styrke¹¹), og indekser basert på de verdiveide gjennomsnittsprisene, vektet med norske forbruksvektorer. Sammenligningen gjøres både for alle byttbare legemidler med minst én generisk konkurrent, og for

¹⁰ Et unntak er Kronans Droghandel, som i dag driver både grossist og apotekkjede. www.kronansdroghandel.se

¹¹ Det var en intensjon å splitte byttegruppene i én gruppe for små pakninger og én gruppe for store pakninger. På grunn av den krevende prosessen med gruppering av byttegrupper og behovet for å avgrense kompleksiteten i prosjektet er det etablert felles byttegrupper for store og små pakningsstørrelser.

byttbare legemidler underlagt trinnprisregulering. Dette gjøres som nevnt for faktisk AUP og teoretiske referansepriser.

2.7 Tidligere studier

2.7.1 SNF

Samfunns- og næringslivsforskning (SNF), ved Kurt Richard Brekke, Tor Helge Holmås og Odd Rune Straume, har skrevet en rekke rapporter som sammenligner priser på legemidler i Europa. Den siste ble publisert i 2011, og er skrevet oppdrag fra Apotekforeningen. Prissammenligningen bruker pris- og volumdata fra Intercontinental Medical Systems (IMS), og sammenligner priser på alle reseptpliktige legemidler som inneholder ett av de 300 mest solgte virkestoffene i Norge. Det er viktig å merke seg at data for AUP fra IMS ikke er faktiske observerte priser, men estimert ut fra observert AIP. Unntaket er pris på trinnprislegemidler, hvor informasjon om faktisk AUP er hentet fra Farmapro. Perioden for analyse er de seks første månedene i 2010, og sammenligningen gjøres for ti vest-europeiske land¹².

Priser i SNFs siste rapport blir sammenlignet på både pakningsnivå og virkestoffnivå¹³. Det blir riktignok understreket at sammenligning på pakningsnivå kan gi et lite representativt utvalg av legemidler, og kan gi uriktige resultater. På grunn av dette blir det i hovedsak fokusert på resultatene av prissammenligning på virkestoffnivå. Disse er beregnet ut fra volumvektede gjennomsnittspriser per dose (IMS standard unit), og norske forbruksvekter blir brukt som utgangspunkt. Resultatene blir presentert ved hjelp av prisindekser, både bilaterale (regnet ut i fra utvalg av legemidler eller virkestoff som er felles for Norge og et referanseland) og globale (regnet ut i fra utvalg av legemidler eller virkestoff som er felles for alle landene).

SNFs hovedkonklusjon er at Norge er ett av de billigste landene i Vest-Europa. I følge prisindeksene for hele utvalget av virkestoff er det kun Storbritannia som er billigere enn Norge. Dette resultatet blir underbygget av prissammenligning på

¹² Belgia, Danmark, Finland, Irland, Nederland, Norge, Storbritannia, Sverige, Tyskland og Østerrike.

¹³ Brekke et al. (2011), «Comparing Pharmaceutical Prices in Europe - A Comparison of Prescription Drug Prices in Norway with Nine Western European Countries»

pakkenivå. For legemidler som ikke opplever konkurranse fra generiske legemidler, er resultatet det samme; bare Storbritannia er billigere enn Norge. For legemidler som står overfor konkurranse fra generiske legemidler, er Storbritannia og Sverige generelt billigere enn Norge, mens Danmark har omtrent samme prisnivå som oss. For trinnprislegemidler er Norge billigst, tett fulgt av Storbritannia og Finland. Avgrensens utvalget til å gjelde trinnprislegemidler med generisk konkurranse, er derimot Norge dyrere enn Storbritannia, Sverige og Danmark.

2.7.2 TLV

Tandvårds- och läkemedelsförmånsverket (TLV) på vegne av myndighetene i Sverige ga i februar 2012 ut en rapport som sammenligner priser (AIP) på ny-introduserte legemidler på patent mellom 16 vest-europeiske land.¹⁴ Analysen inkluderer også en prissammenligning av de mest solgte reseptpliktige legemidlene. Prisdata er hentet fra TLVs egen prisdatabase og fra IMS, mens volumdata er hentet fra Apotekens Service og IMS. Analyseperioden er fra mai 2010 til april 2011.

Hovedanalysen sammenligner pris på like pakninger mellom land. Dette gjøres ved å lage volumvektede prisindekser med utgangspunkt i svenske forbruksvekter. De fleste prisindeksene er bilaterale, der utvalget av legemidler er like pakninger som selges i Sverige og et referanseland.

For patenterte reseptpliktige legemidler finner TLV at svensk AIP er høyere enn seks av sammenligningslandene, inkludert Norge og Finland. Danmark har høyere AIP enn Sverige for dette segmentet.

Når utvalget av legemidler for sammenligning er utvidet til å gjelde de mest solgte reseptpliktige legemidler (inkludert generiske), og ikke kun patenterte legemidler, viser analysen at svensk AIP er noe høyere enn i det første utvalget. Svensk AIP er her høyere enn i 11 av sammenligningslandene. Norsk AIP er fremdeles lavere, og dansk AIP fremdeles høyere enn AIP i Sverige.

¹⁴ Arnberg et al. (2012), «Prisutveckling på läkemedelsområdet i ett internationellt perspektiv»

3 Data og metode

3.1 Utvalg av legemidler

Analysen er begrenset til alle legemidler som selges på resept til enkeltpasienter, som er byttbare i Norge og som har minst én generisk konkurrent. Legemidler i byttegrupper som kun har original- og parallellimporterte legemidler, er ekskludert. Det gjøres en egen analyse for byttegrupper med minst ett legemiddel på trinnpris.

Den totale byttelisten i Norge bestod per juni 2011 av 347 ATC-koder med til sammen 4365 varenummer (pakningsvarianter). Pakningsvariantene skiller seg fra hverandre enten på styrke, legemiddelform eller pakningsstørrelse. Antallet referert over inkluderer alle pakninger med markedsføringstillatelse i Norge. Det er imidlertid et noe mindre antall pakningsvarianter (3309) som markedsføres. Vi har i analysen tatt utgangspunkt i at det er prisene på pakninger som faktisk markedsføres i Norge som er relevante for oppdraget. For disse virkestoffene er det innhentet omsetnings- og prisdata i Danmark og Sverige. Vår analyse fokuserer på den delen av utvalget som har en faktisk generisk konkurrent i byttegruppen.

Legemidler omfattet av trinnprissystemet er en undergruppe i utvalget. Trinnprissystemet omfattet 71 virkestoff per august 2011.

3.2 Datagrunnlag priser: Faktisk AUP og teoretiske referansepriser

Norge

For Norge er reseptregisteret i Nasjonalt folkehelseinstitutt kilden for prisinformasjon på **faktisk AUP**. I reseptregisteret registreres AUP for hver utlevering av legemidler i apotek. Legemidlet registreres med ATC-kode, varenummer, varenavn, pakningsstørrelse, styrke og beredningsform i tillegg til AUP.

Når det gjelder **teoretiske referansepriser** (maksimal AUP og trinnpriser) er data innhentet fra Statens legemiddelverk. Opplysningene spesifiseres på samme måte som faktisk AUP med ATC-kode, varenummer, varenavn, pakningsstørrelse, styrke og beredningsform i tillegg til AUP.

Danmark

For Danmark benytter vi Sundhedsstyrelsen (tidligere Lægemiddelstyrelsen) som datakilde for **faktisk AUP**. Sundhedsstyrelsen registrerer faktiske priser (både AIP og AUP) på legemidler på 14-dagers basis. AUP (eller registerpris) er oppgitt inklusive avanse og mva., men uten det som kalles reseptgebyr på 10 DKK (inkl. mva). Vi må med andre ord korrigere for mva. på legemidlene ettersom sammenligningen skal skje på AUP-nivå eksklusivt mva. Danmark har mva. på legemidler som Norge. I tillegg må vi legge til reseptgebyr uten mva på 8 DKK.

Legemidlene og prisene registreres etter ATC-kode, varenummer, pakning, styrke, form og leverandør. Priser registreres kun på pakninger som er på markedet. Generisk bytte ble innført i Danmark i 1991. Systemet er utviklet etter det, blant annet ble det revidert i 1997 og det er nå også innført en forpliktelse for apotekpersonalet å orientere kundene om det billigste alternativet. Prisopplysningene finnes fem år tilbake i tid.

De danske prisene er aggregert til månedsperiode. I noen tilfeller er det rapportert negative volum. I disse tilfellene er pris for foregående 14-dagersperiode benyttet ettersom vi forstår dette som retur av distribuerte varer (Dette gjelder kun 0,2 % av datagrunnlaget).

I Danmark er **tilskuddsprisen** den teoretiske referanseprisen. Tilskuddsprisen beregnes ut fra prisen på det billigste synonyme legemiddelet (legemiddel med samme aktive virkestoff, i samme mengde og som brukes på samme måte (f.eks. tabletter og kapsler). Tilskuddsprisen settes av Sundhedsstyrelsen. Tilskuddspriser oppdateres daglig.

Sverige

For Sverige vil vi benytte Apotekens Service som datakilde for innhenting av **faktisk AUP**. Apotekens Service samler inn løpende statistikk fra apotekaktører, detaljhandelen og partihandelen knyttet til legemiddelomsetning i Sverige. Apotekens Service samler daglig inn statistikk fra samtlige apotekaktører. De registrerer informasjon ved hver reseptekspedisjon, herunder ATC-kode, varenummer, varenavn, form, styrke og pakningsstørrelse, samt hvilken AUP legemiddelet er solgt til. I Sverige er det ikke mva. på reseptpliktige legemidler. Opplysningene går tilbake til år 2000. Generisk bytte ble innført i 2002. Reglene for

bytte ble endret i 2009 i forbindelse med den store omreguleringen av det svenske apotekmarkedet.

I Sverige defineres såkalte “periodens varer” innenfor ulike byttegrupper. Dette er varer apotekene tilbyr sine kunder når de bytter ut legemiddel i generisk konkurranse (reseptbelagte legemidler som inngår i det såkalte högkostnadsskyddet), og periodens varer representerer de billigste preparatene i sin aktuelle byttegruppe. Prisene på periodens varer fungerer som den teoretiske referanseprisen til enhver tid. Periodens varer gjelder en måned av gangen. Det er Tandvårds- og Läkemedelsförmånsverket som fastsetter periodens varer.

3.3 Datagrunnlag volum

Datasettet inneholder to typer volumdata; antall pakninger, som er benyttet i denne studien og antall doser, der antall doser er representert ved DDD. Volumdataene gjelder for hvert produkt (varenummer) og er aggregert per måned (vektet med antall pakninger) for hvert av landene vi har med i utvalget for hele perioden.

Norge

I Norge har Nasjonalt folkehelseinstituttts reseptregister levert opplysninger om volum (faktisk AUP og volum omsatt i DDD).

Danmark

Informasjonen om volum og DDD er innhentet fra Sundhedsstyrelsen i Danmark.

Sverige

Apotekens Service har levert opplysninger om volum og DDD for de relevante legemidlene (faktisk AUP).

3.4 Tidsperiode

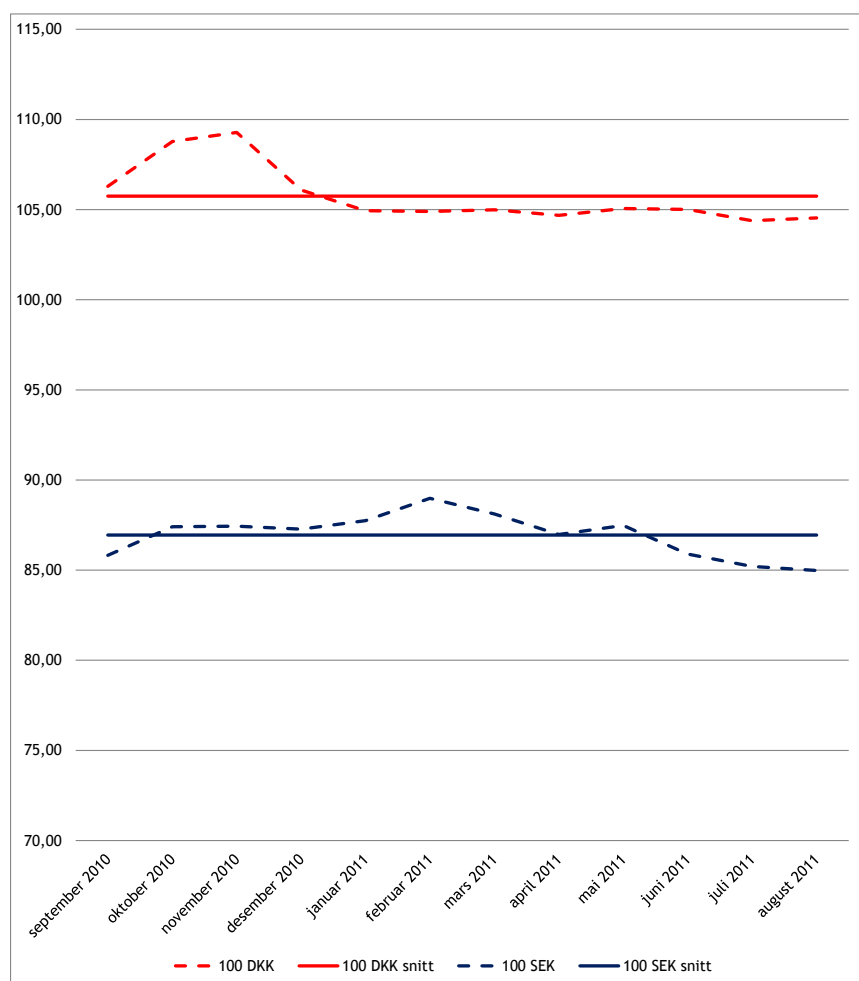
Pris- og voluminformasjonen er hentet ut og beregnet som et gjennomsnitt per måned i en sammenhengende periode på 12 måneder, fra og med september 2010 til og med august 2011. Perioden er valgt for å gi mest mulig oppdaterte tall, samtidig som det benyttes en 12-månedersperiode slik at eventuelle

sesongvariasjoner gattes ut. Dette forhindrer også at kortvarige prissvingninger i Sverige og Danmark skal gi et misvisende bilde. Innhenter man prisinformasjon for en kort periode (f.eks. en uke, eller en måned) kan prissvingninger gi store utslag i resultatene.

3.5 Valutaomregning

Valutakurser som brukes for omregning til NOK bør ligge i samme tidsperiode som datautvalget for analysen. Norges Bank publiserer månedsgjennomsnitt av daglige noteringer for ulike valutaer. Vi har benyttet disse gjennomsnittskursene for henholdsvis SEK og DKK for den tidsperioden som er aktuell i analysen. Som vi ser av figuren under, har det i perioden vært noen valutasvingninger. I tillegg har vi benyttet et beregnet snitt for hele 12-månedersperioden.

Figur 3-1 Valutakurser i analyseperioden, 12-måneders gjennomsnitt og månedlig gjennomsnitt, NOK

3.6 Form

Legemidlene kommer i ulike former, som tabletter, væske, pulver, for inhalasjon med mer. Det er til dels ulike beskrivelser innad og mellom landene, og det er varianter som bare finnes i datasettet for ett eller to av landene. Dette er forsøkt korrigert ved kontroll i relevante registre som del av SLVs gjennomgang, se kapittel 3.10 for mer informasjon.

3.7 Pakningsstørrelse

Legemidler selges i mange pakningsstørrelser, fra én enhet til 1000 enheter, avhengig av virkestoff og form. Det er til dels ulike beskrivelser mellom landene, og det er varianter som bare finnes i datasettet for ett eller to av landene. Det er identifisert mulige feilkilder i datamaterialet, ettersom pakningsstørrelse synes å være inkonsistent registrert mellom landene og innad i landene for enkelte varenummer. Dette er forsøkt korrigert ved kontroll i relevante registre som del av SLVs gjennomgang, se kapittel 3.10 for mer informasjon.

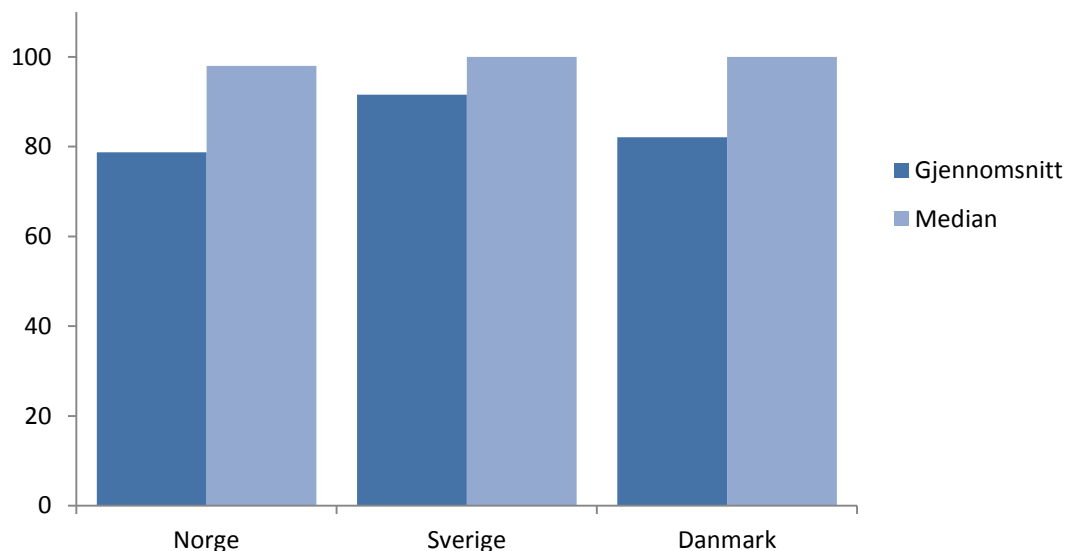
Ideelt sett burde vi ha korrigert for variasjon i pakningsstørrelse, ettersom det ikke er en strengt proporsjonal sammenheng mellom pakningsstørrelse og pris per pakning. Mindre pakninger har vanligvis høyere pris per enhet enn større pakninger. Det finnes også eksempler der man på grunn av markedsforhold/institusjonelle forhold har lavere pris for en større pakning (f.eks. 100 enheter) med stor omsetning enn for en mindre pakning (f.eks. 30 enheter) med liten omsetning.

Utfordringer i datatilgang og metodevalg, samt begrensninger i prosjektomfang, har medført at det ikke er skilt mellom små og store pakninger slik som opprinnelig ønsket. Vi vurderer imidlertid at dette i begrenset grad innvirker på resultatene. Innad i en byttegruppe er det normalt likheter mellom landene når det gjelder pakningsstørrelse, selv om det for noen grupper kan finnes ulike praksiser for svært store pakninger. Gjennomsnittlig enhetspris er innad i noen byttegrupper lavere for store pakker enn for små, men dette er normalt et resultat av konkurranseforhold og at det vesentlige volumet i disse byttegruppene utgjøres av store pakninger. Indekser basert på verdivektning forventes dermed å bli lite påvirket. Denne problemstillingen kan være egnet for mer komplekse økonomiske analyser.

Figur 3-2 illustrerer median og gjennomsnitt for pakningsstørrelse i Norge, Sverige og Danmark, vektet med antall solgte pakninger. Medianen er lik mellom landene,

mens gjennomsnittspakningen er noe større i Sverige. Dette kan isolert sett bidra til at svenske priser er noe mer gunstig på grunn av sammenligning per enhet.

Figur 3-2 Pakningsstørrelse, gjennomsnitt og median, vektet med antall solgte pakninger

3.8 Styrke

Legemidlene kommer i ulike styrker med ulike beskrivelser avhengig av form. Det er registrert mer enn 400 ulike styrkebetegnelser bare i det norske datasettet. Det er til dels ulike beskrivelser mellom landene, og det er varianter som bare finnes i datasettet til ett eller to av landene. Dette er forsøkt korrigert ved kontroll i relevante registre som del av SLVs gjennomgang, se kapittel 3.10.

3.9 Metoder for sammenligning

I henhold til utlysningen har vi vektlagt en sammenligning av gjennomsnittspriser per byttegruppe for alle landene, både for faktiske og teoretiske priser. Sammenligningen er gjort både for legemidler i byttegrupper med minst én generisk konkurrent, og for legemidler i disse byttegruppene med minst ett legemiddel underlagt trinnprisregulering.

For hver byttegruppe beregner vi volumvektede gjennomsnittspriser, det vil si en beregning av gjennomsnittspris for alle pakker som er byttbare etter omsatt volum.

Når vi beveger oss på nivået over byttegruppe, kan vi ikke lenger vekte med observert volum, fordi de enheter vi da summerer over, ikke er homogene. I stedet etableres indekser basert på verdivekter etter samme prinsipp som benyttes i konsumprisindekser. Når vi sammenligner mellom land, benytter vi norske forbruksvekter også for Sverige og Danmark. Som del av en sensitivitetsanalyse for å sikre størst mulig robusthet i konklusjonene gjennomføres tilsvarende analyse med utgangspunkt i svensk og dansk legemiddelforbruk.

Som nevnt, utarbeider vi to hovedtyper av indekser. Den første baserer seg på reelle utsalgspriser i alle landene. Prisnivået på alle byttbare legemidler og byttbare legemidler med trinnpris undersøkes i separate indekser. Den andre hovedtypen av indekser baserer seg på de teoretiske referanseprisene (f.eks. trinnpris i Norge, tilskuddspris i Danmark og referansepris i Sverige), fratrukket mva. For begge hovedtyper gir dette:

- Indekser med utvalg av alle legemidler med minst en generisk konkurrent i Norge sammenlignet med tilsvarende legemidler i Danmark og Sverige.
- Bilaterale indekser med utvalg av legemidler med minst en generisk konkurrent i Norge sammenlignet med tilsvarende virkestoff i Sverige.
- Bilaterale indekser med utvalg av legemidler med minst en generisk konkurrent i Norge sammenlignet med tilsvarende virkestoff i Danmark.

3.10 Gruppering av data

Det har vist seg å være svært utfordrende å finne en god sammenkobling av data for tilsvarende varenummer mellom landene. Det er bare deler av utvalget som har samme varenummer for identisk vare, noe som begrenser verdien av en sammenligning med pris for samme varenummer. Det har derfor vært nødvendig med en manuell gjennomgang av varenumre i Sverige og Danmark for å knytte disse til norske byttegrupper. På denne måten får vi en form for ”felles nordiske byttegrupper”, men formet ut i fra norsk regulering. Koblingen av varenummer til byttegrupper er gjennomført av en person med farmasøytisk kompetanse ved SLV¹⁵. Grupperingen oppgis på forespørsel.

¹⁵ Stor takk til Per Olav Roksvaag, SLV for et omfattende arbeid med kobling.

Det er benyttet tre hovedkilder for klassifikasjon og koding av byttegrupper og varenummer. De er i prioritert rekkefølge:

- Legemiddelverkets Athenedatabase (Athene) som vurderes som den mest pålitelige, men basen har en regulatorisk innretning. Det vil si at områder knyttet til godkjenningsstatus og refusjonspriser er svært godt dekket, mens markeds coding (som segment coding) er rudimentær. Athene er primærkilde for coding av parallellimport, men mangler annen direkte segment coding.
- Apotekenes datasystem for legemiddelekspedisjon som bruker vareregister fra Farmalogg AS (Farmalogg). Mesteparten av legemiddelinformasjonen fås fra Legemiddelverket, men Farmalogg har en relativt pålitelig historisk coding av originaler og generika. Her finnes også parallellimport coding, hvis den mangler i Athene.
- Legemiddelindustriforeningen (LMI) eier Farmastat norsk legemiddelstatistikk AS (kalt Farmastat). Basen er omfattende og godt utbygd historisk. Den er god på coding av originaler og generika for legemidler som ikke finnes i de ovenstående basene.

3.11 Aggregering

Som nevnt beregner vi for hver byttegruppe volumvektede gjennomsnittspriser, det vil si en beregning av gjennomsnittspris for alle pakker som er byttbare etter omsatt volum. Dette gjøres per måned og for hele 12-månedersperioden.

Ved aggregering fra byttegrupper til indekser har vi imputert (predikert eventuelle manglende verdier) der det har manglet opplysninger om pris eller volum. Dette er utført for å sikre at vi utnytter opplysningene i datamaterialet i beregningene av de endelige prisindeksene. For de to utvalgene gitt av mandatet i dette oppdraget; altså for byttegrupper med generisk konkurrent og for byttegrupper med generisk konkurrent og trinnpris, er pris blitt imputert i en eller flere måneder for henholdsvis 23 % og 9 % av byttegruppene. Manglende opplysninger er erstattet med gjennomsnittet for analyseperioden. En slik metode er valgt fordi den er enkel, og fordi gjennomsnittet sannsynligvis er en god tilnærming til den manglende verdi når perioden er såpass kort som 12 måneder. En ulempe med den

valgte metoden er at vi ikke er i stand til å fange opp forholdet mellom pris og kvantum i månedene vi imputerer data for. En måned med høyt (lavt) kvantum vil kanskje få en for høy (lav) korrigeret pris enn det som er tilfelle i virkeligheten. Ettersom prisindeksene beregnes på bakgrunn av omsetningsvekter kan vi ikke gi generelle vurderinger av hvilken retning vår korrigering påvirker prisindeksene.

I motsetning til for hver byttegruppe, har vi for hvert varenummer (et mer disaggregert nivå) ikke imputert manglende opplysninger om pris og volum. Måneder uten pris eller volum for et varenummer blir derfor ikke medberegnet i vektet pris for den respektive byttegruppen. Selv om det for et varenummer kan forekomme måneder uten pris eller volum, vil måneder med pris og volum for samme varenummer likevel bli medberegnet i vektet pris for den respektive byttegruppene som beskrevet over.

Både for hvert varenummer og for byttegrupper kunne vi valgt en mer sofistikert metode for prediksjon av manglende observasjoner. Vi har likevel valgt enklere metode av hensynet til prosjektets omfang og en vurdering av at den valgte metoden i stor grad vil gjenspeile den sanne prisen på et aggregert nivå.

3.12 Prisindekser

En prisindeks er et vektet gjennomsnitt av priser på ulike produkter, vanligvis beregnet over tid. En prisindeks angir forholdet mellom prisen på et gode i en periode i forhold til en basisperiode. En prisindeks gir muligheter for å beregne vekst i en størrelse over tid, eller mellom ulike geografiske områder.

Dersom vi har to tidsperioder 0 og t , og to produkter 1 og 2, så kan vi uttrykke en prisindeks ved:

$$I_P = \frac{p_1^t w_1 + p_2^t w_2}{p_1^0 w_1 + p_2^0 w_2} \times 100$$

der w_1 og w_2 er vekter som legges på de respektive prisene, henholdsvis (p_1^0, p_1^t) og (p_2^0, p_2^t) .

Ved beregning av en indeks tilpasses vektene etter formålet. Ved utarbeidelsen av en forbrukerprisindeks, som er intensjonen i dette tilfellet, skal de enkelte godene

svare til budsjettandelen (i husholdningens forbruk). Ved en aksjeindeks benyttes til sammenligning en kombinasjon av markedsverdi og omsetning ("likviditet").

Vi kan få to hovedtyper av indekser avhengig av valg av vekter.

- Dersom vi velger kvantum i siste periode (periode t) som vekter, får vi den såkalte Paasche prisindeksen:

$$P_P = \frac{p_1^t q_1^t + p_2^t q_2^t}{p_1^0 q_1^t + p_2^0 q_2^t} \times 100,$$

der q_1^t og q_2^t er omsatt kvantum av produkt 1 og 2 i siste periode, periode t .

- Dersom vi velger omsatt kvantum i basisperioden (periode 0) som vekter, får vi den såkalte Laspeyres prisindeksen:

$$L_P = \frac{p_1^t q_1^0 + p_2^t q_2^0}{p_1^0 q_1^0 + p_2^0 q_2^0} \times 100,$$

der q_1^0 og q_2^0 er omsatt kvantum av produkt 1 og 2 i basisperioden, periode 0.

Laspeyres prisindeksen kan undervurdere inflasjonen over tid, mens Paasche prisindeksen kan overvurdere denne. En tredje indeks, Marshall-Edgeworth prisindeksen, benytter det aritmetiske gjennomsnittet for kvanta i første og siste periode, og demper derfor effekten med henholdsvis over- og underestimering av prisveksten.

Vi fokuserer i denne analysen på prissammenligning mellom land, og ser i begrenset grad på prisvekst fra måned til måned. Det at forbruket av legemidler har en sesongvariasjon er imidlertid et forhold vi ønsker å ta hensyn til, og som vi kan gjøre ved å bruke en variant av Marshall-Edgeworth prisindeksen der vi benytter gjennomsnittlig volum per måned i 12-månedersperioden i Norge som grunnlag for vekt i basisperioden.

Det er tre hovedtyper av prisindekser som her er interessante:

- 1) Månedsspesifikke prisindekser
- 2) Byttegruppespesifikke prisindekser
- 3) Totale prisindekser

Vi må dermed aggregere over to alternative nivåer; over tid eller over byttegrupper. For å danne de totale prisindeksene må vi aggregere over begge nivåer - både over tid og over byttegrupper.

Dette betyr:

A: Ved aggregering over alle medikamenter i en byttegruppe for å finne byttegruppespesifikke prisindekser, kan vi bruke fysiske enheter (antall tabletter) til å danne vektene. Grunnen til dette er at det er like enheter innad i en byttegruppe; de har lik styrke og form.

B: Ved aggregering over alle byttegrupper for å finne månedsspesifikke prisindekser, må vi bruke verditall som grunnlag for å danne vektene. Grunnen til dette er at enheter på tvers av byttegrupper ikke er like; de har nødvendigvis ikke lik styrke eller form. Vi bruker her omsetningsverdi som vekter.

Priser og vekter, notasjon

P_{itL} = Prisindeks byttegruppe i , måned t , land L .

Q_{itL} = Kvantum byttegruppe i , måned t , land L .

V_{iL} = Vekt for byttegruppe i , basert på omsetning i land L .

W_{tL} = Vekt for måned t , basert på omsetning i land L .

$i = 1, \dots, I$; $t = 1, \dots, 12$; $L = N, D, S$,

hvor N, D og S står for henholdsvis Norge, Danmark og Sverige.

Månedsspesifikke prisindekser

For måned t , land K , med land- L -vekter, dannet ved aggregering over medikamentgruppe.

Definisjon:

$$(1) \quad I_{tKL} = \frac{\sum_i P_{itK} \frac{1}{12} \sum_t Q_{itL}}{\sum_i P_{i0L} \frac{1}{12} \sum_t Q_{itL}}, \quad t = 1, \dots, 12,$$

hvor $t = 0$ betegner en basismåned. Den uttrykker verdisummen i måned t basert på land K's priser og land L's gjennomsnittskvanta i den aktuelle 12-månedperioden, i relasjon til verdisummen i basismåned basert på land L's priser og gjennomsnittskvanta.

Uttrykket kan omformes til

$$(2) \quad I_{tKL} = \sum_i V_{iL} \left(\frac{P_{itK}}{P_{i0L}} \right), \quad t = 1, \dots, 12,$$

og videre til

$$(3) \quad I_{tKL} = \sum_i V_{iL} \left(\frac{P_{itL}}{P_{i0L}} \right) \left(\frac{P_{itK}}{P_{itL}} \right) = \sum_i V_{iL} \left(\frac{P_{itK}}{P_{i0K}} \right) \left(\frac{P_{i0K}}{P_{i0L}} \right),$$

hvor V_{iL} er en land-L-spesifikk vekt definert som verdiandel i en basismåned, periode 0, ved

$$(4) \quad V_{iL} = V_{i0L} \equiv \frac{P_{i0L}^{\frac{1}{12}} \sum_t Q_{itL}}{\sum_i P_{i0L}^{\frac{1}{12}} \sum_t Q_{itL}}, \quad i = 1, \dots, I.$$

Skrivemåten (3) for prisindeksen har den fordel at den tydelig viser at prisindeksen generelt har tre komponenter: et sett av vekter, et sett av tidseffekter og et sett av landeffekter. Spesialtilfellet da landeffektene forsvinner, tilsvarende $K=L$, som gir

$$(5) \quad I_{tLL} = \sum_i V_{iL} \left(\frac{P_{itL}}{P_{i0L}} \right).$$

For å gjøre det lettere å sammenligne prisene mellom de tre landene setter vi $I_{1LL} = 1$ ved å dividere indeksen i (10) med seg selv i den første måneden. Vi dividerer også de andre indeksene med (10) i den første måneden. Deretter ganger vi med 100 for å få prisindeksen på prosent-form. Ettersom vi ønsker å sammenligne norske priser med priser i Danmark og Sverige, vil i hovedsak $L = N$. Dette betyr at $I_{1LL} = 100$ i de fleste tilfeller.

Byttegruppespesifikke prisindekser¹⁶

For byttegruppe i , land K , med land- L -vekter, dannet ved aggregering over måneder.

Definisjon:

$$(6) \quad J_{iKL} = \frac{\sum_t P_{itK} \frac{1}{12} \sum_t Q_{itL}}{\sum_t P_{ioL} \frac{1}{12} \sum_t Q_{itL}}, \quad i = 1, \dots, I,$$

hvor $t = 0$ betegner en basismåned. Den uttrykker verdisummen over måneder for gruppe i basert på land K 's priser i måned t og land L 's gjennomsnittskvanta for hele perioden, i relasjon til verdisummen i basismåned basert på land L 's priser og gjennomsnittskvanta. Uttrykket kan omformes til

$$(7) \quad J_{iKL} = \sum_t W_{tL} \left(\frac{P_{itK}}{P_{ioL}} \right) = \frac{1}{12} \sum_t \left(\frac{P_{itK}}{P_{ioL}} \right), \quad i = 1, \dots, I,$$

og videre til

$$(8) \quad J_{iKL} = \left(\frac{\frac{1}{12} \sum_t P_{itL}}{P_{ioL}} \right) \left(\frac{\frac{1}{12} \sum_t P_{itK}}{\frac{1}{12} \sum_t P_{itL}} \right) = \left(\frac{\frac{1}{12} \sum_t P_{itK}}{P_{ioK}} \right) \left(\frac{P_{ioK}}{P_{ioL}} \right)$$

i det W_{tL} er en verdiandel i en vilkårlig måned, gitt ved

$$(9) \quad W_{tL} = W_{t0L} \equiv \frac{P_{ioL} \frac{1}{12} \sum_t Q_{itL}}{\sum_t P_{ioL} \frac{1}{12} \sum_t Q_{itL}} = \frac{P_{ioL} \frac{1}{12} \sum_t Q_{itL}}{12 P_{ioL} \frac{1}{12} \sum_t Q_{itL}} = \frac{1}{12}, \quad t = 1, \dots, 12.$$

Merk at denne vekten er uavhengig av så vel måned t som land L .

Skrivemåten (8) for prisindeksen har den fordel at den tydelig viser at prisindeksen har tre komponenter: et sett av vekter ($=1/12$), et sett av tidseffekter og et sett av landeffekter. Spesialtilfeller da landeffektene forsvinner, tilsvarende $K = L$, som gir

$$(10) \quad J_{iLL} = \frac{\frac{1}{12} \sum_t P_{itL}}{P_{ioL}}.$$

For å gjøre det lettere å sammenligne prisene mellom de tre landene setter vi $J_{iLL} = 1$ ved å dividere indeksen i (10) med seg selv, og dividerer også de andre

¹⁶ De byttegruppespesifikke prisindeksene blir ikke spesifikt omtalt i rapporten. Formlene har likevel interesse for å bidra til å tolke de totale prisindeksene.

indeksene med (10). Deretter ganger vi med 100 for å få prisindeksen på prosentform. Ettersom vi ønsker å sammenligne norske priser med priser i Danmark og Sverige, vil i hovedsak $L = N$. Dette betyr at $J_{iNN} = 100$ i de fleste tilfeller.

Totale prisindekser

For alle medikamenter for land K , hele året, med land L -vekter, dannet ved aggregering over både måned og medikamentgruppe.

Definisjon:

$$(11) \quad I_{KL} = \frac{\sum_i \sum_t P_{itK} \frac{1}{12} \sum_t Q_{itL}}{\sum_i \sum_t P_{iOL} \frac{1}{12} \sum_t Q_{itL}}.$$

Defineres

$$(12) \quad V_{itL} = \frac{P_{iOL} \frac{1}{12} \sum_t Q_{itL}}{\sum_i P_{iOL} \frac{1}{12} \sum_t Q_{iOL}} = V_{iL}, \quad i = 1, \dots, I; \quad = 1, \dots, 12,$$

kan denne totalindeksen skrives som

$$(13) \quad I_{KL} = \sum_i \sum_t V_{itL} \left(\frac{P_{itK}}{P_{iOL}} \right) = \sum_i V_{iL} \sum_t \left(\frac{P_{itK}}{P_{iOL}} \right), \quad t = 1, \dots, 12,$$

eller som

$$(14) \quad I_{KL} = \sum_i V_{iL} \left(\frac{P_{iOK}}{P_{iOL}} \right) \sum_t \left(\frac{P_{itK}}{P_{iOK}} \right).$$

Skrivemåten (14) for prisindeksen har den fordel at den tydelig viser at prisindeksen generelt har tre komponenter: et sett av vekter, et sett av landeffekter og et sett av tidseffekter. Spesialtilfellet da landeffektene forsvinner, tilsvarer $K = L$, som gir

$$(15) \quad I_{LL} = \sum_i V_{iL} \sum_t \left(\frac{P_{itL}}{P_{iOL}} \right).$$

Totalindeksen (11) kan, ved innsetting av (6), skrives som et gjennomsnitt av byttegruppespesifikke prisindekser på følgende måte:

$$(16) \quad I_{KL} = \frac{\sum_i \sum_t P_{iOL} \frac{1}{12} \sum_t Q_{itL} J_{iKL}}{\sum_i \sum_t P_{iOL} \frac{1}{12} \sum_t Q_{itL}} = \frac{\sum_i P_{iOL} \frac{1}{12} \sum_t Q_{itL} J_{iKL}}{\sum_i P_{iOL} \frac{1}{12} \sum_t Q_{itL}} = \sum_i V_{iL} J_{iKL}.$$

Den totale prisindeksen kan også alternativt, ved innsetting av (1) i (11) og bruk av (4), skrives som et gjennomsnitt av månedsspesifikke prisindekser på følgende måte:

$$(17) \quad I_{KL} = \frac{\sum_i (P_{i0L} \frac{1}{12} \sum_t Q_{itL}) \sum_t I_{tKL}}{\sum_t (\sum_i P_{i0L} \frac{1}{12} \sum_t Q_{itL})} = \frac{\sum_t (\sum_i P_{i0L} \frac{1}{12} \sum_t Q_{itL}) I_{tKL}}{12 \sum_i P_{i0L} \frac{1}{12} \sum_t Q_{itL}} = \frac{1}{12} \sum_t I_{tKL}.$$

Igjen, for å gjøre det lettere å sammenligne prisene mellom de tre landene, setter vi $I_{LL} = 1$ ved å dividere indeksen i (15) med seg selv, og dividerer også de andre indeksene med (15). Vi multipliserer deretter alle prisindeksene med 100, for å få indeksene på prosent-form. Igjen, siden vi ønsker å sammenligne norske priser med priser i Danmark og Sverige, vil det i all hovedsak være den norske prisindeksen som settes lik 100; $I_{NN} = 100$.

4 Utvalg og deskriptiv statistikk

4.1 Den ”nordiske” byttelisten

Som nevnt er det utarbeidet en ”felles nordisk bytteliste”, med utgangspunkt i den norske byttelisten med hjelp fra SLV. Denne listen inneholder 11 349 varenummer. 3 579 av disse varenumrene tilhører produkter som er til salgs i Norge, 6 759 er til salgs i Sverige og 3 711 er til salgs i Danmark.

For de 3 579 varenumrene som tilhører produkter solgt i Norge er 1 240 originalpreparater, 415 er parallellimporterte legemidler og 1924 er generiske legemidler. Vi har riktignok ikke mottatt pris- og volumdata for alle disse varenumrene.

De 11349 varenumrene på den ”nordiske byttelisten” er fordelt på 712 byttegrupper. Av disse er det 288 byttegrupper som ikke har minst én generisk konkurrent i Norge. Med andre ord selges det kun originalpreparater eller parallellimporterte legemidler i disse byttegruppene. Det vil si at det er kun 424 byttegrupper som inneholder en generisk konkurrent i Norge, og det er disse 424 byttegruppene som vil være grunnlaget i våre analyser.

4.2 Utvalg for prissammenligning

I utregningen av prisindekser har vi sett på ulike utvalg, blant annet for å kunne gjøre sensitivitetsanalyser. Under følger en beskrivelse av de ulike utvalgene. Se vedlegg for mer informasjon om byttegruppene som inngår i de ulike utvalgene.

Utvalg A: Alle byttegrupper som har legemidler som omsettes i alle de tre landene. Her inkluderes byttegrupper som kun har omsetning av originalpreparater og parallellimporterte legemidler.

Utvalg B: Alle byttegrupper som har minst én generisk konkurrent i Norge, og som har legemidler som omsettes i alle de tre landene. I tillegg er byttegrupper som inneholder legemidler med begrenset bytte, og byttegrupper som inneholder virkestoff som ikke er byttbare i Sverige og Danmark tatt ut i henhold til utlysningen er dette basisutvalget, og prisindeksene i kapittel 4 er i hovedsak basert på dette utvalget. En variant av denne benyttes i bilateral sammenligning.

Utvalg C: Samme som utvalg B, men byttegrupper med virkestoff som ikke er byttbare i Sverige og Danmark er her inkludert.

Utvalg D: Samme som utvalg B, men byttegrupper som inneholder legemidler med begrenset bytte er her inkludert.

Utvalg E: Alle byttegrupper som inneholder minst ett legemiddel som er under trinnprisregulering i Norge, og som har legemidler som omsettes i alle de tre landene. Dette inkluderer byttegrupper med virkestoffet kabergolin; de er underlagt trinnprisregulering, men har ikke generisk konkurrent i Norge. Byttegrupper med begrenset bytte, og byttegrupper med legemidler som ikke er byttbare i Sverige og Danmark er ikke med i dette utvalget.

Utvalg F: Alle byttegrupper som har minst én generisk konkurrent og som inneholder minst ett legemiddel som er under trinnprisregulering i Norge, og som i tillegg har legemidler som omsettes i alle de tre landene. Byttegrupper med begrenset bytte, og byttegrupper med legemidler som ikke er byttbare i Sverige og Danmark er heller ikke med i dette utvalget. Med andre ord er dette det samme utvalget som utvalg E, bortsett fra at byttegrupper med kabergolin her er ekskludert. Dette er i følge utlysningen et ønsket delutvalg av basisutvalget.

I tillegg til å lage globale prisindekser (utvalg byttegrupper som har legemidler som omsettes i alle de tre landene) for alle de ovennevnte utvalgene, har vi laget bilaterale prisindekser for utvalg A, B, C og F. Det vil si at vi har begrenset disse utvalgene til alle byttegrupper som har legemidler som omsettes i både Norge og Sverige, eller både i Norge og Danmark. Dette er en mindre streng begrensning enn den for globale prisindekser, og utvalget vil derfor normalt være større for bilaterale indekser enn for globale indekser.

I Tabell 4-1 og Tabell 4-2 presenteres deskriptiv statistikk for de ulike utvalgene. Her får man oversikt over hvor mange byttegrupper og varenummer som er med i de ulike utvalgene, og gjennomsnittlig pakningsstørrelse og omsetningsverdi basert på AUP og referansepris for hvert utvalg.

Tabell 4-1 Antall byttegrupper, varenummer og gjennomsnittlig størrelse for ulike utvalg¹⁷

Utvalg	Antall byttegrupper	Antall varenummer			Gjennomsnittlig pakningsstørrelse		
		Norge	Sverige	Danmark	Norge	Sverige	Danmark
A	464	1800	6079	3405	77,32	83,43	66,80
A bilateral NS	565	2045	6528	-	85,15	85,09	-
A bilateral ND	525	1965	-	3625	79,53	-	67,70
B	214	1102	4098	2084	77,04	85,76	66,65
B bilateral NS	264	1271	4477	-	82,15	85,57	-
B bilateral ND	244	1220	-	2240	86,94	-	68,40
B teoretisk referansepris	172	935	3767	1875	64,62	82,26	63,84
C	262	1285	4532	2404	83,22	88,00	68,57
C bilateral NS	306	1429	4777	-	95,41	91,05	-
C bilateral ND	281	1358	-	2483	84,97	-	68,73
D	222	1124	4267	2161	76,79	84,77	66,45
E	123	734	3232	1513	59,29	74,47	59,06
F	121	732	3221	1511	59,37	74,51	59,10
F bilateral NS	141	807	3432	-	58,67	73,97	-
F bilateral ND	129	783	-	1587	59,18	-	59,06
F teoretisk referansepris	111	680	3068	1464	60,09	75,27	59,72

Tabell 4-1 viser at vårt basisutvalg er en relativ liten del av det totale byttbare legemiddelmarkedet; av totalt 464 byttegrupper med data ser vi på 214 til 264 byttegrupper i våre prissammenligninger for utvalg B. Delutvalget med byttegrupper på trinnpris og med generisk konkurrent står videre for 121-129 av 464 byttegrupper.

Tabell 4-2 viser omsetningsverdi uten merverdiavgift for hvert utvalg. Vi ser at omsetningsverdien for utvalg A, som inkluderer alle byttegrupper som inneholder legemidler som omsettes i Norge, Sverige og Danmark, er den totale omsetningsverdien i Norge omtrent 5,3 milliarder kroner AUP. Vårt basisutvalg (utvalg B) har en omsetningsverdi på omtrent 2 milliarder kroner AUP i Norge, mens delutvalget på trinnpris og med generisk konkurrent har en omsetningsverdi på omtrent 1,3 milliarder kroner. Utvalg B representerer 14 % av det reseptpliktige

¹⁷ Globale utvalg, dersom ikke annet er indikert. Teoretisk referansepris betyr her utvalg av byttegrupper som har teoretisk referanseprisobservasjon i alle tre land.

legemiddelmarkedet i Norge, mens utvalg F representerer 8 %. Den faktiske omsetningsverdien for de ulike utvalgene er naturlig nok noe høyere i Sverige, og noe lavere i Danmark, avhengig av befolkningsstørrelsen og omsatt volum.

Tabell 4-2 Omsetningsverdi (AUP og teoretisk referansepris) for ulike utvalg¹⁸

Utvalg	Omsetningsverdi AUP (mill. kr)			Omsetningsverdi teoretisk referansepris (mill. kr)		
	Norge	Sverige	Danmark	Norge	Sverige	Danmark
A	5 295	6 857	4 292	3 653	2 643	4 377
A bilateral NS	5 718	7 566	-	3 908	2 828	-
A bilateral ND	6 076	-	4 778	4 237	-	4 875
B	1 977	2 475	1 471	1 460	2 380	1 541
B bilateral NS	2 166	2 789	-	1 611	2 534	-
B bilateral ND	2 129	-	1 690	1 570	-	1 771
B teoretisk referansepris	1 731	2 261	1 411	1 314	2 217	1 477
C	2 474	3 595	2 301	1 767	2 402	2 375
C bilateral NS	2 608	3 782	-	1 877	2 534	-
C bilateral ND	2 553	-	2 376	1 820	-	2 458
D	2 081	2 653	1 539	1 544	2 386	1 593
E	1 336	1 540	988	968	1 520	1 005
F	1 336	1 539	987	968	1 519	1 004
F bilateral NS	1 387	1 674	-	1 006	1 588	-
F bilateral ND	1 392	-	1 109	1 012	-	1 128
F teoretisk referansepris	1 234	1 484	984	903	1 473	1 001

Kolonnen til høyre viser omsetningsverdien beregnet ut i fra teoretisk referansepris. I Norge er den noe lavere enn omsetningsverdi AUP. I Sverige er denne forskjellen større, og har særlig sammenheng med manglende informasjon om referansepris for en del byttegrupper i utvalg A. Forskjellen blir derimot mindre i utvalg B-F. I Danmark er omsetningsverdi beregnet ut i fra teoretisk referansepris noe høyere enn omsetningsverdi AUP. Mulige årsaker til en høyere teoretisk omsetningsverdi kan være bedre datadekning, at lav faktisk utsalgspris vedvarer utover referanseprisperioden, lavere byttegrad og en effekt av missingkorleksjon.

¹⁸ Globale utvalg, dersom ikke annet er indikert. Teoretisk referansepris betyr her utvalg av byttegrupper som har teoretisk referanseprisobservasjon i alle tre land.

5 Prisindekser

5.1 Prisindekser for 12-månedersperioden

En 12-månedersperiode fanger opp sesongvariasjoner. Vi har utarbeidet totale globale prisindekser for alle utvalg, i tillegg har vi utarbeidet bilaterale prisindekser for utvalg A, B, C og F. Dette gjøres for å inkludere flere byttegrupper i utvalget som studeres i prissammenligningen. Videre har vi gjennomført sensitivitetsanalyser med månedlig valuta, og svenske og danske verdivekter for utvalg B. På grunn av til dels manglende informasjon om svensk teoretisk referansepris, har vi også gjort sensitivitetsanalyser med utvalg av byttegrupper som har informasjon om både AUP og teoretisk referansepris. Alle byttegrupper som mangler informasjon om referansepris i et av de tre landene blir der tatt ut av utvalget. Dette gjøres for utvalg B og F.

Tabell 5-1 viser prisindekser for AUP og teoretisk referansepris for hvert enkelt utvalg. Der hvor det er brukt norske verdivekter er den norske prisindeksen satt lik 100. Videre der hvor det er brukt svenske verdivekter, er den svenske prisindeksen satt lik 100, og det samme for den danske prisindeksen der det er brukt danske verdivekter. Resultatene er nærmere beskrevet i kapittel 5.1.1 - 5.4.6.

Tabell 5-1 Prisindekser for ulike utvalg¹⁹

	AUP			Teoretisk referansepris		
	Norge	Sverige	Danmark	Norge	Sverige	Danmark
Utvalg A						
Global	100	97,9	111,7	100	35,0	144,0
Bilateral	100	96,4	112,4	100	34,8	144,8
Utvalg B						
Global	100	60,0	53,8	100	70,5	72,9
Månedlig valuta	100	60,0	53,8	100	70,5	73,0
Kun byttegrupper med referansepris	100	57,3	55,2	100	73,7	75,7
Svenske verdivekter	201,4	100	104,6	152,1	100	110,0
Danske verdivekter	207,6	108,1	100	142,8	99,6	100
Bilateral	100	64,1	59,5	100	69,1	80,8
Utvalg C						
Global	100	96,8	101,9	100	59,1	137,8
Bilateral	100	95,9	102,0	100	59,3	137,9
Utvalg D						
Global	100	64,2	54,0	100	67,0	72,1
Utvalg E						
Global	100	55,0	46,6	100	71,6	63,8
Utvalg F						
Global	100	54,9	46,4	100	71,5	63,5
Kun byttegrupper med referansepris	100	52,9	49,2	100	71,2	67,5
Bilateral	100	57,2	51,7	100	72,2	70,6

5.1.1 Utvalg A

Tabell 5-1 viser at når man i prissammenligningen bruker utvalg A, altså alle byttegrupper på byttelisten som inneholder legemidler som selges i alle tre land, er Danmark dyrest og Sverige billigst. For AUP ligger Sverige så vidt under Norge på henholdsvis 97,9 % og 100 %, mens Danmark ligger en god del over Norge på 112 %. Vi ser at det er stor forskjell på svensk AUP-indeks og teoretisk referanseprisindeks,

¹⁹ Prisindeksen for Norge er satt lik 100 der norske verdivekter er benyttet. Der svenske (danske) verdivekter er benyttet, er den svenske (danske) prisindeksen satt lik 100.

og den lave teoretiske referanseprisindeksen har sammenheng med delvis manglende data på svensk referansepris. Man skal derfor være varsom med å tolke noe ut i fra den svenske teoretiske referanseprisindeksen for utvalg A. Dette er derimot ikke noe problem i forbindelse med den danske referanseprisindeksen, og vi ser at den ligger enda høyere over Norge enn den for AUP, på 144 %.

De bilaterale indeksene for utvalg A tegner omtrent det samme bildet av prisene i de tre landene. Danmark er fremdeles dyrere enn Norge, og Sverige er fremdeles billigere, og prisindeksene er marginalt forskjellig fra de globale prisindeksene; Sverige er nå lik 96,4 % og 34,8 %, og Danmark er lik 112 % og 145 % for henholdsvis AUP og teoretisk referansepris. Her er det ikke mulig å si noe om forholdet mellom svenske og danske priser, siden utvalget for den danske og for den svenske prisindeksen ikke er det samme.

5.1.2 Utvalg B

For utvalg B ser vi fra Tabell 5-1 at bildet er endret. De globale prisindeksene med norske verdivekter viser at Norge er dyrest av de tre landene når man sammenligner priser på byttegrupper med legemidler som er byttbare i alle tre land, som har minst én generisk konkurrent og ubegrenset bytte i Norge. Norge er her lik 100 %, Sverige er lik 60 % og Danmark er lik 53,8 % når man ser på AUP. Med andre ord er Danmark billigst for dette utvalget av legemidler. Norge har også de høyeste teoretiske referanseprisene, mens Sveriges referansepriser er litt lavere enn de i Danmark, på henholdsvis 70,5 % og 72,9 %.

Sensitivitetsanalysen med månedlig valutakurs gir også prisindekser som er svært like de med gjennomsnittlig årlig valutakurs. Prisindeksene endres marginalt, og dette viser at analysene gir lignende resultater, uavhengig av om man velger årlig eller månedlig valutakurs.

For å undersøke om det at Sverige til dels mangler informasjon om teoretisk referansepris påvirker resultatene, lager vi prisindekser for utvalg B hvor alle byttegrupper som mangler informasjon om referansepris i ett av de tre landene er tatt ut. Tabellen viser at dette ikke endrer prisindeksene fra de originale globale indeksene for utvalg B i stor grad. For AUP er Sverige her lik 57,3 % og Danmark er lik 55,2 %. Prisindeksen for Sverige er altså litt lavere, mens Danmarks prisindeks er litt høyere i dette tilfellet. For teoretisk referansepris er prisindeksen i Sverige nå lik 73,7 % og den i Danmark er lik 75,7 %. Prisindeksen for teoretisk referansepris i både Sverige og Danmark er altså nå litt høyere.

Når vi bruker svenske verdivekter, ser vi at Sverige er billigst og lik 100 %, Danmark er litt dyrere og lik 105 %, mens Norge er dobbelt så dyrt som Sverige på 201 % når vi sammenligner AUP. For teoretisk referansepris er bildet det samme, men forskjellen mellom Norge og Sverige er mindre; den norske prisindeksen er nå lik 152 %. Forskjellen mellom Sverige og Danmark er litt større; den danske prisindeksen er nå lik 110 %.

Ved bruk av danske verdivekter er Danmark billigst og lik 100 %, Sverige litt dyrere med prisindeks på 108 %, og Norge mer enn dobbelt så dyrt, med en prisindeks på 208 % når vi sammenligner AUP. For teoretisk referansepris er Sverige litt billigere enn Danmark med en prisindeks på 99,6 %, mens Norge fremdeles er dyrest og lik 143 %. Forskjellen mellom prisene i Danmark og Norge er altså redusert når vi ser på teoretisk referansepris i forhold til da vi så på AUP.

Ettersom prisindeksene er vektet med omsetningsverdi, viser sensitivitetsanalysene med andre verdivekter at refusjonsmyndigheter og forbrukere i Sverige og Danmark tar hensyn til prisene i sitt eget land i sine beslutninger.

De bilaterale indeksene for utvalg B er litt annerledes enn de globale. For AUP er prisindeksen i både Sverige og Danmark noe høyere, henholdsvis 64,1 % og 59,5 %, og dermed noe nærmere den norske prisindeksen som er lik 100 %. Norge er med det fremdeles dyrere enn både Sverige og Danmark. For teoretisk referansepris er Sveriges prisindeks noe lavere (69,1 %) enn den globale prisindeksen, mens den danske er noe høyere (80,8 %). Norge er fremdeles dyrere enn både Sverige og Danmark også for teoretisk referansepris. Igjen er det ikke mulig å si noe om forholdet mellom de svenske og danske prisene når vi ser på bilaterale indekser. Dette skyldes at utvalget for de to prisindeksene ikke er det samme.

5.1.3 Utvalg C

Prisindekser for utvalg C er ment som en sensitivitetsanalyse på om det å utelukke byttegrupper med legemidler som ikke er byttbare i Sverige og Danmark fra prissammenligningen gir store utslag eller ikke. Om man skal inkludere disse byttegruppene eller ikke er avhengig av hvilke legemidler som skal sammenlignes. Ettersom denne rapporten søker å sammenligne priser på byttbare legemidler med generisk konkurrent i Norge, Sverige og Danmark, mener oppdragsgiver at det er hensiktsmessig å ekskludere de aktuelle byttegruppene. Dette er gjort i utvalg B - vårt basisutvalg.

Når disse byttegruppene er inkludert derimot, gir prissammenligningen et svært annerledes resultat. Man kan argumentere for at man ikke burde ekskludere de aktuelle legemidlene kun fordi Norge gjør legemidler tidligere byttbare enn Sverige og Danmark. Dette er noe som taler i Norges fordel, og i en prissammenligning som ekskluderer disse legemidlene ser Sverige og Danmark billigere ut enn Norge på grunn av valg av sammenligningsgrunnlag. På den annen side kan man si at en sammenligning av legemidler som er byttbare i alle tre land gir et mer sammenlignbart og riktig utvalg, og kan gi grunnlag for å si hvilket lands prisregime som fungerer best ettersom de andre forholdene er like.

De globale prisindeksene for AUP i utvalg C viser at Danmark er litt dyrere (102 %) enn Norge (100 %), mens Sverige er litt billigere (96,8 %). For teoretisk referansepris er forskjellene større; Danmarks prisindeks er her lik 138 %, og Sveriges er lik 59,1 %. Disse forskjellene skyldes sannsynligvis manglende observasjoner av teoretisk referansepris, og som for utvalg A skal man være varsom med å tolke noe ut i fra de teoretiske referanseprisindeksene.

Norge kommer bedre ut i prissammenligningen og fremstår som relativt billigere når man inkluderer byttegrupper som inneholder legemidler som kun er byttbare i Norge, og ikke byttbare i Sverige og Danmark, enn når man ekskluderer disse byttegruppene fra utvalget for sammenligning.

Det samme bildet blir tegnet ut i fra de bilaterale indeksene. Tabell 5-1 viser at Norge litt billigere enn Danmark når vi sammenligner AUP, og noe dyrere enn Sverige. Prisindeksen for Norge er lik 100 %, den for Danmark er lik 102 %, og den for Sverige er lik 95,9 %. For teoretisk referansepris er forskjellene igjen større. Den danske bilaterale prisindeksen er her lik den globale prisindeksen - 138 %. Den svenske bilaterale prisindeksen er lik 59,3 %.

5.1.4 Utvalg D

I utvalg D er byttegrupper med begrenset bytte, samt byttegrupper som inneholder virkestoffet Kabergolin (N04BC06), inkludert. Byttegrupper med legemidler som inneholder virkestoffet Kabergolin, har ingen generisk konkurrent, men de er trinnprisregulert.

Fra Tabell 5-1 ser vi at de globale prisindeksene ikke skiller seg ut fra de globale prisindeksene for utvalg B i stor grad. Den norske prisindeksen er satt lik 100 % for både AUP og teoretisk referansepris; de svenske prisindeksene er lik 64,2 % og 67 %, og den danske prisindeksen er lik 102 %.

og de danske er lik 54 % og 72,1 % for henholdsvis AUP og teoretisk referansepris. Norge er altså fremdeles dyrere enn både Sverige og Danmark for AUP og teoretisk referansepris. Videre er Danmark billigst når man sammenligner AUP, mens Sverige er billigst når man sammenligner teoretisk referansepris.

5.1.5 Utvalg E

I utvalg E er alle byttegrupper som inneholder legemidler som er byttbare i alle tre land, og som i Norge er trinnprisregulert, inkludert. For trinnprisregulerte legemidler er Norge igjen dyrere enn både Sverige og Danmark, og forskjellen i AUP er større enn for basisutvalget. Den norske prisindeksen er her lik 100 % for AUP og teoretisk referansepris. Den svenske prisindeksen er lik 55 % for AUP og 71,6 % for teoretisk referansepris. For Danmark er prisindeksen lik 46,6 % når man sammenligner AUP, og 63,8 % når man sammenligner teoretisk referansepris.

5.1.6 Utvalg F

Utvalg F er et delutvalg av basisutvalget, og inkluderer alle byttegrupper som inneholder legemidler som har en generisk konkurrent, som er ubegrenset byttbare i alle tre land, og som er trinnprisregulert²⁰ i Norge.

Den globale prisindeksen viser at Norge er dyrere enn både Sverige og Danmark, også for dette utvalget. Norges globale prisindeks er satt lik 100 % for både AUP og teoretisk referansepris, ettersom vi bruker norske verdivekter. For AUP er Sveriges prisindeks lik 54,9 %, mens den danske er lik 46,4 %. For teoretisk referansepris er den svenske prisindeksen lik 71,5 %, og den danske er lik 63,5 %. Forskjellen mellom norske og svenske/danske priser er altså større for AUP enn teoretisk referansepris.

For dette utvalget har vi gjort sensitivitetsanalyser for manglende informasjon om teoretisk referansepris for noen av byttegruppene ved å ekskludere alle

²⁰ Etter forespørsel har vi i en bilateral sammenligning undersøkt de relative prisene basert på utvalget av alle trinnprislegemidler i dag, uavhengig om de har generisk konkurrent eller ikke (tilsvarende en oppdatert studie av IMS for Apotekforeningen). Med en indeks i Norge på 100 %, er tilsvarende størrelse for faktisk AUP i Danmark og Sverige, henholdsvis 113 og 92,2 %.

byttegrupper som mangler observasjon av referansepris i ett av de tre landene. Dette fører til noe høyere indekser for Sverige, og noe lavere prisindekser for Danmark, både når vi sammenligner AUP og teoretisk referansepris. Konklusjonen om at Norge er dyrest og Danmark billigst er derimot uendret.

Vi har også laget bilaterale indekser for å utvide utvalget som prissammenlignes noe. Resultatene avviker ikke stort fra de globale prisindeksene. De svenske prisindeksene er nå litt høyere, og lik 57,2 % for AUP og 72,2 % for teoretisk referansepris. De danske prisindeksene er også litt høyere, og lik 51,7 % for AUP og 70,6 % for teoretisk referansepris. Norge er altså dyrere enn både Sverige og Danmark også for byttelegemidler med generisk konkurrent som er trinnprisregulert.

5.2 Månedsspesifikke globale prisindekser for utvalg B

For å belyse utviklingen i prisforholdet mellom landene over 12-månedersperioden har vi laget månedsspesifikke prisindekser, både for faktisk AUP og teoretisk referansepris. I Tabell 5-2 sammenlignes hvert land med seg selv; vi ser her altså kun på utviklingen i pris i hvert enkelt land over tid. Prisindeksen i periodens første måned, september 2010, er satt til 100 for alle land. Dersom prisindeksen i en måned er lavere enn 100, vil det si at prisen i denne måneden er lavere enn det den var i september 2010. Motsatt, dersom prisindeksen i en måned er større enn 100, vil det si at prisen i denne måneden er høyere enn det den var i september 2010.

Tabell 5-2 Utvikling på månedsbasis, landets egen verdivekt²¹

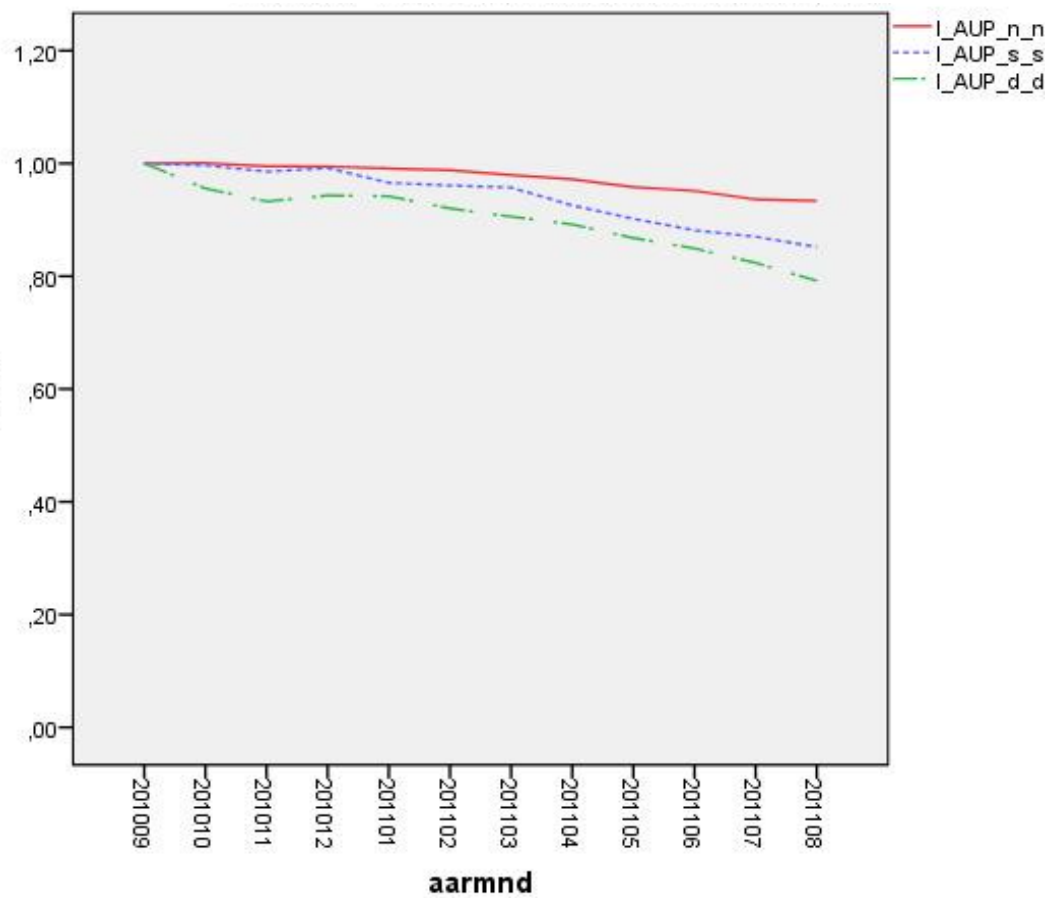
Periode	Faktisk AUP			Teoretisk referansepris		
	Norge	Sverige	Danmark	Norge	Sverige	Danmark
09.2010	100	100	100	100	100	100
10.2010	100	99,7	95,6	99,8	98,5	96,3
11.2010	99,5	98,6	93,3	99,7	96,8	94,5
12.2010	99,5	99,2	94,3	99,5	97,8	96,2
01.2011	99,1	96,6	94,2	100	96,7	96,0
02.2011	98,8	96,1	92,0	99,9	97,8	93,9
03.2011	97,9	95,7	90,6	99,2	97,0	92,6
04.2011	97,2	92,6	89,2	98,3	93,5	91,2
05.2011	95,8	90,2	86,8	96,4	90,9	88,2
06.2011	95,1	88,2	84,9	94,8	89,4	86,6
07.2011	93,6	87,0	82,4	93,2	89,3	84,5
08.2011	93,4	85,2	79,2	93,1	86,0	81,8

Tabell 5-2 viser at prisene i alle tre land totalt sett reduseres gjennom perioden, både for faktisk AUP og teoretisk referansepris. Norske priser synker mindre enn prisene i Danmark og Sverige, både for AUP og teoretisk referansepris. Danske priser synker mest i begge tilfeller. Tabellen viser videre at det er større forskjell mellom norske og svenske/danske priser for AUP enn for teoretisk referansepris i slutten av perioden.

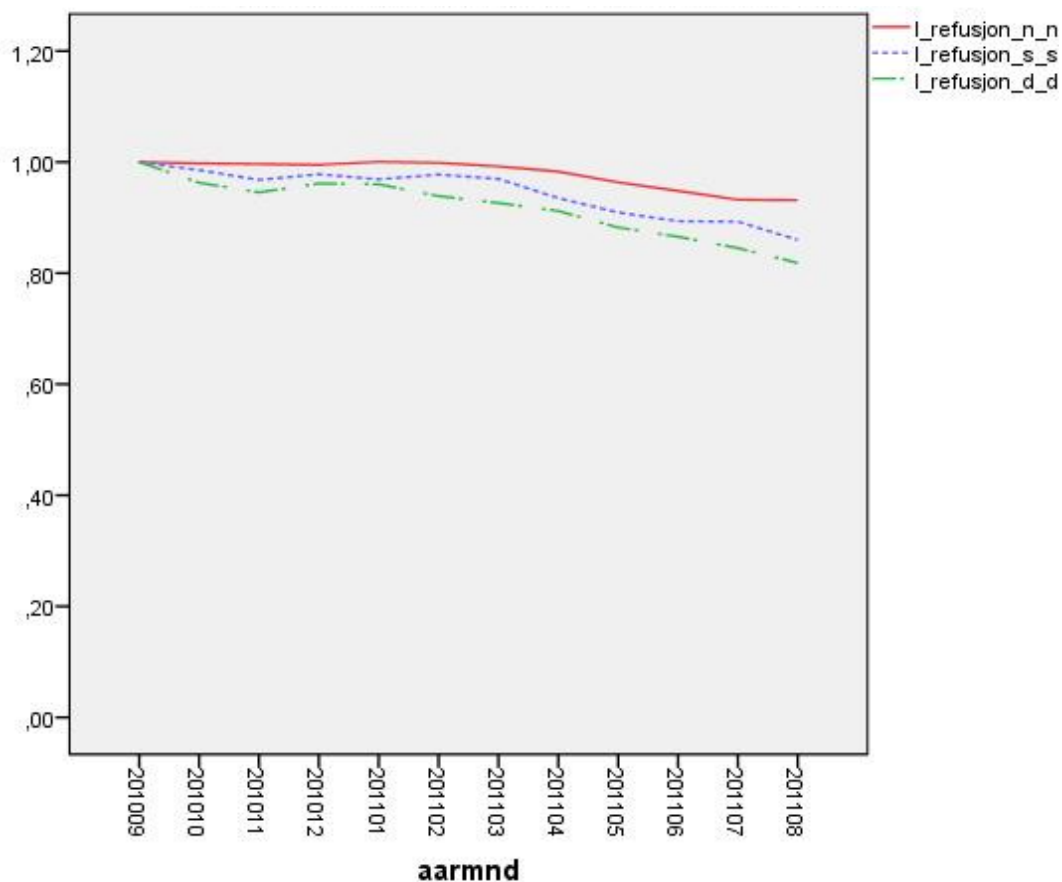
Utviklingen over tid er også vist i Figur 5-1 og Figur 5-2. Figur 5-1 viser utviklingen i faktisk AUP, og Figur 5-2 viser utviklingen i teoretisk referansepris. I begge tilfeller er Norges prisutvikling den røde heltrukne linjen, Sveriges utvikling er den prikkede blå linjen, og Danmarks utvikling er den stiplede grønne linjen.

²¹ Prisindeksen i den første måneden er satt lik 100 for hvert enkelt land.

Figur 5-1 Utvikling på månedsbasis, landets egen verdivekt, AUP

Figur 5-2 Utvikling på månedsbasis, landets egen verdivekt, teoretisk referansepris (kurver merket refusjon)

Figur 5-1 og Figur 5-2 viser den samme utviklingen som beskrevet med utgangspunkt i Tabell 5-2 ovenfor.

I Tabell 5-3 sammenligner vi priser, både AUP og teoretisk referansepris, mellom de tre landene, og ser på utvikling over tid. Vi bruker her norske verdivekter, og prisindeksen for norsk AUP og teoretisk referansepris i periodens første måned, september 2010, er derfor satt til 100.

Tabell 5-3 Utvikling på månedsbasis, norske verdivekter²²

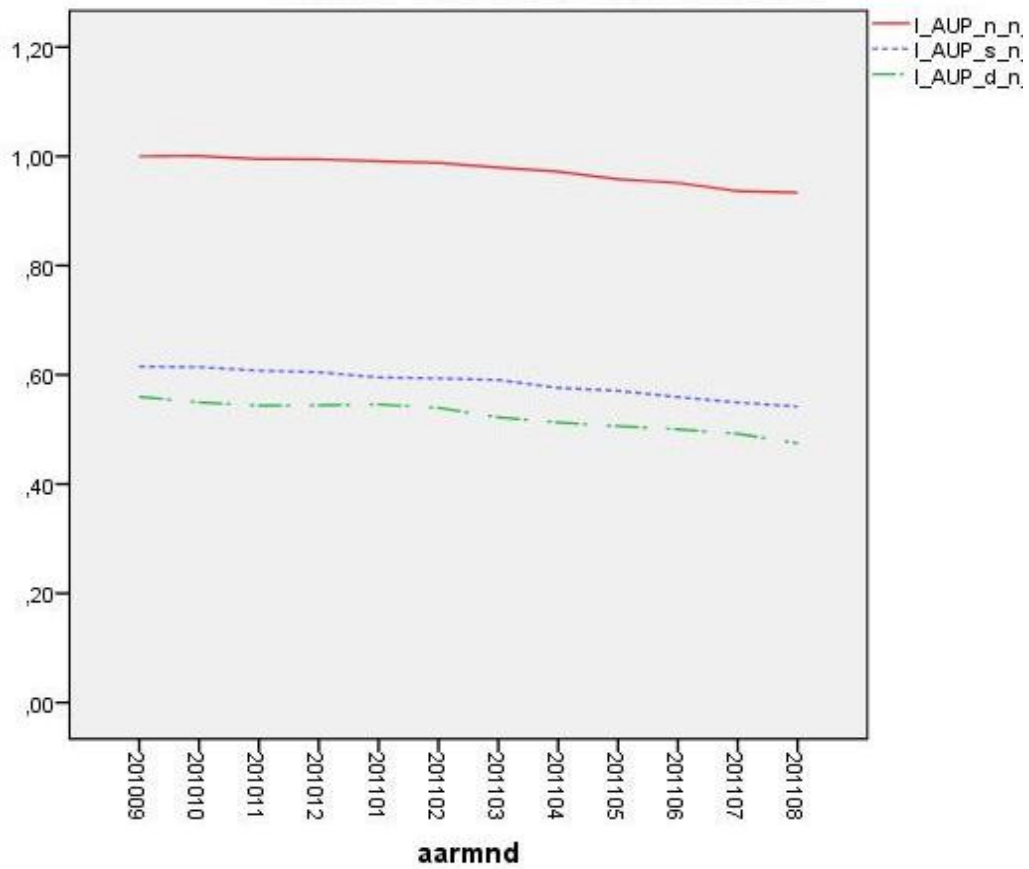
Periode	Faktisk AUP			Teoretisk referansepris		
	Norge	Sverige	Danmark	Norge	Sverige	Danmark
09.2010	100	61,5	56,0	100	72,8	75,0
10.2010	100	61,4	55,0	99,8	71,9	74,3
11.2010	99,5	60,8	54,4	99,7	70,7	73,8
12.2010	99,5	60,5	54,4	99,5	71,4	73,5
01.2011	99,1	59,5	54,6	100	70,0	74,5
02.2011	98,8	59,4	54,0	99,9	70,8	73,3
03.2011	97,9	59,1	52,2	99,2	69,8	71,4
04.2011	97,2	57,7	51,3	98,3	68,2	70,1
05.2011	95,8	57,1	50,6	96,4	66,6	69,0
06.2011	95,1	55,9	50,0	94,8	65,4	68,4
07.2011	93,6	54,9	49,2	93,2	65,9	67,5
08.2011	93,4	54,2	47,5	93,1	63,5	65,3

Tabell 5-3 viser at norske priser er høyere, både for AUP og teoretisk referansepris, enn svenske og danske priser gjennom hele perioden. Det er større avstand mellom norsk faktisk AUP og svensk/dansk AUP, enn mellom norsk teoretisk referansepris og svensk/dansk teoretisk referansepris. Tabellen viser også at svensk AUP er høyere enn dansk AUP, men at svensk teoretisk referansepris derimot er lavere enn dansk teoretisk referansepris gjennom hele perioden. Det er også mindre avstand mellom svensk og dansk teoretisk referansepris enn mellom svensk og dansk AUP.

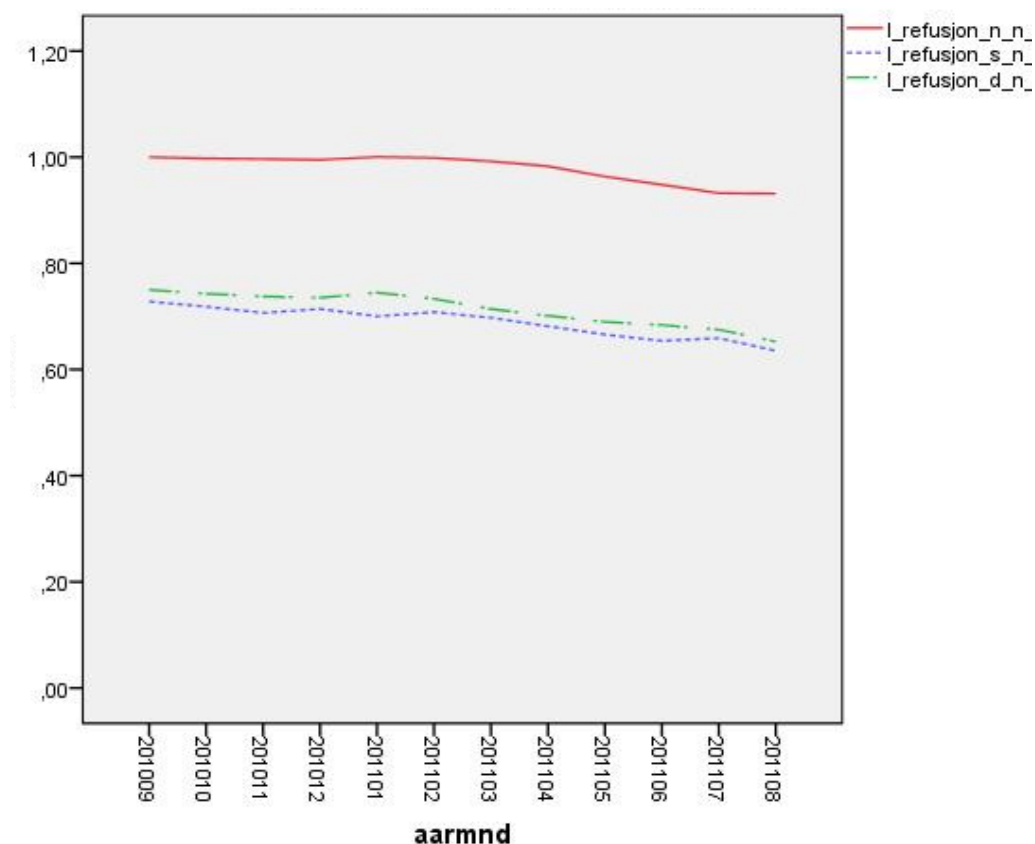
Utviklingen med norske verdivekter er også fremstilt i Figur 5-3 (AUP) og Figur 5-4 (teoretisk referansepris). Igjen er Norges prisutvikling den røde heltrukne linjen, Sveriges utvikling den prikkede blå linjen, og Danmarks utvikling den stiplede grønne linjen.

²² Prisindeksen for Norge er satt lik 100 i den første måneden i perioden.

Figur 5-3 Utvikling på månedsbasis, norske verdivekter, AUP

Figur 5-4 Utvikling på månedsbasis, norske verdivekter, teoretisk referansepris (kurver merket refusjon)

Figurene viser den samme utviklingen og forholdet mellom landene som beskrevet ovenfor med utgangspunkt i Tabell 5-3.

5.3 Antall byttegrupper med prisforskjell

Noen byttegrupper er dyrere i Norge enn i Sverige og Danmark, mens andre er billigere. Når man ser på hver byttegruppe separat tar man ikke hensyn til hvor mye som blir konsumert av hver byttegruppe. Dette er noe som blir tatt hensyn til og som påvirker den totale prisindeksen. I denne type prissammenligning er det ønskelig å ta hensyn til konsumet, nettopp fordi man ønsker et bilde av hva et norsk forbruk av legemidler ville kostet med svenske og danske priser.

Vi inkluderer imidlertid en oversikt over hvor mange byttegrupper som er dyrere og billigere i Sverige/Danmark enn i Norge, både for AUP og teoretisk referansepris. Dette gjøres for utvalg A (alle legemidler på byttelisten som har legemidler som selges i Norge, Sverige og Danmark), utvalg B (basisutvalg) og utvalg F (delutvalg på trinnpris med generisk konkurrent). Vi tar her utgangspunkt i norske verdivekter.

I videre studier kan det være interessant å se nærmere på hvilke byttegrupper som bidrar mest til prisforskjellene og hvordan utviklingen i den relative prisen mellom landene endres over tid og med ulike reguleringsmekanismer.

5.3.1 Utvalg A

I utvalg A er det totalt 464 byttegrupper. For AUP er 285 av disse byttegruppene billigere i Sverige enn i Norge, mens 161 er dyrere. 18 byttegrupper mangler enten AUP- eller voluminformasjon, slik at vi ikke kan si om de er dyrere eller billigere. Videre er 193 av 464 byttegrupper billigere i Danmark enn i Norge når vi ser på AUP, mens 248 byttegrupper er dyrere. 23 byttegrupper mangler AUP- eller voluminformasjon.

Når det gjelder teoretisk referansepris er 136 av 464 byttegrupper billigere i Sverige enn i Norge, mens 79 er dyrere. 249 byttegrupper mangler referansepris- eller voluminformasjon. Dette er en høy andel av byttegruppene. Utvalg A er ikke vårt hovedfokus i denne rapporten, men dette viser en svakhet ved våre data; fra Sverige er det mange byttegrupper som mangler informasjon om referansepris.

Videre er 131 av de 464 byttegruppene i utvalg A billigere i Danmark enn i Norge når vi ser på teoretisk referansepris, mens 272 av 464 er dyrere. 61 byttegrupper mangler informasjon om dansk referansepris eller volum.

5.3.2 Utvalg B

I utvalg B er det totalt 214 byttegrupper. For AUP er 162 av disse byttegruppene billigere i Sverige enn i Norge, mens 47 er dyrere. 5 byttegrupper mangler pris- eller voluminformasjon. Videre er 141 av de 214 byttegruppene billigere i Danmark enn i Norge når vi ser på AUP, mens 60 er dyrere. Her er det 13 byttegrupper som mangler AUP- eller voluminformasjon.

For teoretisk referansepris er 120 av 214 byttegrupper billigere i Sverige enn i Norge, mens 57 er dyrere. 37 byttegrupper mangler informasjon om referansepris eller volum. Dette er en mye lavere andel enn for utvalg A, og det viser at problemet med manglende informasjon om referansepris fra Sverige ikke påvirker våre hovedanalyser i stor grad.

I Danmark er 111 av 214 byttegrupper i utvalg B billigere enn i Norge når vi ser på teoretisk referansepris. 78 byttegrupper er dyrere enn i Norge, og 25 byttegrupper mangler informasjon.

5.3.3 Utvalg F

I utvalg F er det totalt 121 byttegrupper. 93 av disse byttegruppene er billigere i Sverige enn i Norge når man ser på AUP, mens 27 er dyrere. 1 mangler pris- eller voluminformasjon, slik at det ikke går an å si noe om forholdet i pris i dette ene tilfellet. I Danmark er 87 av 121 byttegrupper billigere enn i Norge i AUP, mens 26 er dyrere. 8 byttegrupper mangler pris- eller voluminformasjon.

For teoretisk referansepris er 79 av 121 byttegrupper billigere i Sverige enn i Norge, mens 36 er dyrere. 6 byttegrupper mangler informasjon, og det er derfor umulig å si noe om forholdet i pris. Vi ser at andelen av byttegrupper som mangler informasjon er betydelig lavere for dette utvalget enn for utvalg A og B. I Danmark er 78 av 121 byttegrupper billigere enn i Norge, mens 34 byttegrupper er dyrere. 9 byttegrupper mangler informasjon om referansepris eller solgt volum.

6 Analyse av resultater

6.1 Oppsummering av funn

Sammenligner vi pris på alle varer på byttelisten i Norge (Utvalg A, der også grupper der generisk konkurrent ikke har omsetning, samt grupper med kun parallellimport) med pris på tilsvarende varer i Norge og Sverige, finner vi at Danmark er dyrere enn Norge og Sverige, og at Sverige er litt billigere enn Norge, men forskjellene er relativt små. Ved bruk av global indeks (byttegrupper med omsetning i alle land) der kostnaden (AUP) ved en norsk varekurv settes til 100 %, blir tilsvarende prisindeks i Danmark 112 % og i Sverige 97,9 %.

Begrenser vi derimot utvalget til å gjelde alle byttbare legemidler med generisk konkurrent, og som er byttbare i alle tre land, finner vi at Norge er dyrere enn både Danmark og Sverige, og at Danmark er noe billigere enn Sverige. Sammenlignet med den norske kostnaden på 100 %, blir da den globale prisindeksen i Danmark lik 53,8 %, og den i Sverige lik 60 %. Tilsvarende bilateral indeks, en parvis sammenligning der Norge er satt til 100 %, gir noe mindre prisdifferensier og en indeks med danske priser på 59,5 % mens den er 64,1 % med svenske priser. Indeks for teoretisk referansepris, for samme utvalgskriterier, men med flere manglende observasjoner i datasettet, er 69,1 % i Sverige og 80,8 % i Danmark.

Det er alle byttbare legemidler med generisk konkurrent, og som er byttbare i alle (begge) land, samt et delutvalg med legemidler på trinnpris, som er mandatet i dette prosjektet. Med dette mandatet tilsier våre analyser at Norge, alt annet likt, har høyere priser enn Danmark og Sverige.

Bruk av henholdsvis svenske og danske handlekurver gir et noe annerledes bilde, men hovedkonklusjonen er fremdeles at Norge er dyrest. Svensk handlekurv med en kostnad på 100 % i Sverige gir ved en global sammenligning en norsk prisindeks på 201 %, og dansk prisindeks på 105 %. Dansk handlekurv med en kostnad på 100 % i Danmark tilsvarer en prisindeks på 208 % i Norge, og 108 % i Sverige.

Videre viser prissammenligning av delutvalget med byttbare legemidler underlagt *trinnprisregulering*, med generisk konkurrent, og som er byttbare i alle tre land, at Norge også er dyrest i dette tilfellet. Norsk handlekurv med kostnad 100 % i Norge tilsvarer en prisindeks på 46,4 % i Danmark, og 54,9 % i Sverige. Forskjellen i pris er større for dette delutvalget enn for basisutvalget med alle byttelegemidler med generisk konkurrent. Den bilaterale (parvise) prisindeksen basert på norsk forbruk

viser et annet forhold og gir en indeks for Danmark på 57,2 % og Sverige 51,7 % sammenlignet med referansenivået i Norge på 100 %. Indeks for teoretisk referansepris, for samme utvalgsriterier, men med flere manglende observasjoner i datasettet, er 72,2 % i Sverige og 70,6 % i Danmark.

Man kan argumentere for at det er misvisende å ekskludere legemidler som er byttbare i Norge, men som ikke er byttbare i de to andre landene, ettersom det jo er de byttbare legemidlene i Norge som er interessante for norske forbrukere. Dersom disse legemidlene inkluderes i prissammenligningen for byttbare legemidler med generisk konkurrent (ikke kun trinnpris), ligger prisindeksene i de tre landene ganske nærme hverandre. Ved bruk av norsk handlekurv hvor kostnaden i Norge er 100 %, blir tilsvarende prisindeks i Danmark 102 %, og 96,8 % i Sverige. Danmark er altså litt dyrere enn Norge, mens Sverige er litt billigere i dette tilfellet.

En sammenligning av trinnprislegemidler i dag, uavhengig om de har generisk konkurrent eller ikke (tilsvarende en oppdatert studie av IMS for Apotekforeningen) viser at med en norsk indeks på 100 %, er tilsvarende størrelse for Danmark og Sverige, henholdsvis 113 og 92,2 %.

Valg av legemidler i sammenligningsgrunnlaget er med andre ord av stor betydning for det relative prisnivået. For de to hovedutvalgene som er gitt av mandatet for dette prosjektet viser analysen at norske byttelegemidler med generisk konkurrent er dyrere enn tilsvarende legemidler i Sverige og Danmark. Dette gjelder også for delutvalget avgrenset til trinnprislegemidler.

Våre resultater er til en viss grad forskjellige fra resultatene i SNFs rapporter. Som nevnt i kapittel 2.7.1, er hovedkonklusjonen i SNF (2011) at Norge er ett av de billigste landene i Vest-Europa. For legemidler som står overfor konkurranse fra generiske legemidler, er Sverige generelt billigere enn Norge, mens Danmark har omtrent samme prisnivå som oss. Avgrensens utvalget i SNFs rapport til å gjelde trinnprislegemidler med generisk konkurranse, er derimot Norge dyrere enn Sverige og Danmark.

Det er mange mulige årsaker til at resultatene skiller seg fra hverandre. Sammenligning av legemiddelpriser er komplekse analyser med kompliserte data som ikke alltid er sammenlignbare mellom land. En mulig forklaring på forskjellige resultater er de ulike utvalgene som brukes i prissammenligningen. SNF tar for seg alle reseptpliktige legemidler som inneholder ett av de 300 mest solgte

virkestoffene i Norge og diverse delutvalg av dette, mens vår rapport tar utgangspunkt i alle legemidler på den norske byttelisten som har generisk konkurrent. En annen mulig forklaring er ulike perioder for sammenligning. SNF sammenligner priser for de seks første månedene i 2010, mens vi her sammenligner priser for perioden september 2010 - august 2011.

En tredje mulig forklaring på at resultatene skiller seg fra hverandre er hvilke prisdata som er brukt. I SNF (2011) er AUP estimert av IMS på bakgrunn av observert AIP. I denne prissammenligningen har vi brukt faktisk observert AUP i prissammenligningen. Metode for sammenligning er også noe forskjellig; IMS sammenligner volumvektede gjennomsnittspriser per dose (IMS standard unit), mens vi i denne rapporten har sammenlignet verdivektede²³ gjennomsnittspriser per byttegruppe, regnet ut i fra vektet gjennomsnittspris per enhet.

6.2 Mulige årsaker til forskjeller i pris

Det er en rekke mulige årsaker til forskjeller i pris mellom landene. Disse oppsummeres under.

6.2.1 utfordringer i data og metode

Det er som beskrevet er rekke datautfordringer, men datasettet anses som relativt godt sammenlignet med tidligere studier av byttbare legemidler, der man blant annet har måttet predikere AUP i stedet for å bruke faktisk AUP. Funnene vurderes derfor som robuste, men hvilke utvalg man analyserer har som nevnt stor betydning for de relative prisdifferansene. Dette kan forklare at vi finner andre prisdifferanser enn det som har vært rapportert i andre studier. Hvilke utvalg som vil være mest relevant, må ses i sammenheng med hvilket spørsmål man søker svar på.

6.2.2 Forskjeller i forskrivningspraksis/forbrukspraksis

Ulikheter i forskrivningspraksis/forbruk mellom landene gir ulike nasjonale handlekurver. Dette kompliserer en representativ sammenligning mellom landene og gir forskjeller i antall varer i hver byttegruppe. Det er rimelig å anta at forskjeller i priser mellom terapeutisk likeverdige alternativ kan påvirke forskrivningspraksis/forbruk. På den annen side påvirker også

²³ Her tilsvarer verdi omsetningsverdi.

forskrivningspraksis/forbruk prisforholdene ved at det er større konkurranse i markeder med stort volum. Det enkelte lands forbruksvekter er derfor relativt sett mest gunstig i en prissammenligning. I denne studien taler det til Norges fordel ettersom hoveddelen av indeksene er basert på norske forbruksvekter. Ulik pakningsstørrelse er også av mulig betydning, med større gjennomsnittlige pakningsstørrelser i Sverige, og dermed en potensielt for lav prisindeks for Sverige.

6.2.3 Forskjeller i regulatoriske og markedsmessige forhold

Ulike regulatoriske forhold, og da særlig ulike modeller for teoretiske referansepriser kan påvirke de relative prisforholdene. Dette gjelder både nivå og endring på prisene i perioden. Ulike modeller kan påvirke tidspunktet for generisk konkurranse, og ulike modeller kan påvirke i hvilken grad prisene reduseres når generika introduseres. Slik sett kan valg av tidsperiode påvirke resultatene. Vårt valg av tidsperiode ble diktert av ønsket om «ferskest mulig» data, og ikke ut fra en antakelse om spesielle forhold i denne perioden.

Trinnprismodellen i Norge er basert på myndighetenes vurderinger, mens de andre landene har større element av markeds konkurranse i fastsettelsen av teoretisk referansepris for denne gruppen av legemidler. Det er videre ulik byttegrad i de tre landene, og Norge har størst omfang av dette.

Forskjeller i grossist- og apotekstruktur mellom landene kan også medvirke til forskjeller i faktisk AUP. Det har vært hevdet at den sterke vertikale integrasjon man har i Norge (de fleste apotek er eid av grossistene eller motsatt) virker konkurransehemmende og at dette muliggjør høyere priser i Norge enn de to andre land.

Denne undersøkelsen gir grunnlag for å hevde at det er prisforskjeller mellom Danmark, Sverige og Norge i visse deler av legemiddelmarkedet. Undersøkelsen gir imidlertid ikke grunnlag for å trekke slutninger om årsakssammenhenger. Det virker imidlertid mindre sannsynlig at dataproblemer eller ulik forskrivningspraksis skulle gi såpass store prisforskjeller i noen deler av legemiddelmarkedet, men ikke i andre. Her synes regulatoriske og markedsmessige forskjeller å være mer nærliggende.

7 Samlet vurdering

Legemidler må ha offentlig godkjent maksimalpris før de kan markedsføres. For originalpreparater med patentbeskyttelse sikrer det norske referanseprissystemet basert på priser i en del andre land lave legemiddelpriser i Norge. For legemidler i det byttbare segmentet er det andre prisingsregler. Prisingsreglene er videre ulike mellom Norge, Danmark og Sverige både for byttbare og ikke byttbare legemidler.

Det har fremkommet påstander om at prisene på legemidler i det byttbare segmentet er høyere i Norge sammenlignet med Sverige og Danmark. Denne studien har gitt en prissammenligning for byttbare legemidler, begrenset til byttegruppene der det finnes generisk konkurrent. De ulike analyseutvalgene tilsvarer 8-14 % av norsk reseptpliktig legemiddelomsetning.

Prissammenligningen viser at legemidler på byttelisten med generisk konkurrent har høyere priser i Norge enn i Sverige og Danmark. Ved bruk av en indeks der kostnaden ved en norsk varekurv settes til 100 %, er tilsvarende prisindeks i Danmark 59,5 % mens den er 64,1 % i Sverige. Bruk av henholdsvis danske og svenske varekurver gir et litt annet bilde, men prisene er fortsatt høyest i Norge. De teoretiske referanseprisene må tolkes med forsiktighet på grunn av datautfordringer. Indeks for teoretisk referansepris, for samme utvalgskriterier, men med flere manglende observasjoner i datasettet, er 69,1 % i Sverige og 80,8 % i Danmark.

Ser vi bare på legemidler underlagt trinnprisregulering med generisk konkurrent, er prisindeksene for Danmark 57,2 % og Sverige 51,7 %, sammenlignet med referansenivået i Norge på 100 %. Indeks for teoretisk referansepris, for samme utvalgskriterier, men med flere manglende observasjoner i datasettet, er 72,2 % i Sverige og 70,6 % i Danmark.

Sammenligner vi alle varer på byttelisten i Norge eller alle varer underlagt trinnpris, uavhengig om det er generisk konkurrent, er Norge fortsatt noe dyrere enn Sverige, men har lavere pris enn Danmark. Sammenligningsperiode og ulikt tidspunkt for opphør av patent er av betydning i en slik sammenligning.

Valg av legemidler i sammenligningsgrunnlaget er med andre ord av stor betydning for det relative prisnivået. Hvilket utvalg man velger, avhenger av målet med sammenligningen. For de to hovedutvalgene gitt av mandatet for dette prosjektet,

viser prisanalysen at norske byttelegemidler er dyrere enn tilsvarende legemidler i Sverige og Danmark.

Vi konkluderer med at det synes å være betydelig høyere priser i enkelte deler av det norske legemiddelmarkedet enn de tilsvarende i Danmark og Sverige. Disse delene omfatter imidlertid bare en mindre del av den totale legemiddelomsetningen i Norge.

Litteratur

Apotekforeningen (2012): Apotek og legemidler - Bransjestatistikk om apotekenes virksomhet og rammevilkår, februar 2012.

Arnberg et al. (2012), Prisutveckling på läkemedelsområdet i ett internationellt perspektiv

Danmarks Apotekerforening (2011): Danmark har Skandinaviens billigste kopimedicin, analyse 28. august 2011.

Danmarks Apotekerforening (2012): Danmark har stadig Skandinaviens billigste kopimedicin, analyse 4. juli 2012.

De nordiske konkurransemyndigheter (2008): Konkurransmessige problemstillinger i apotek- og legemiddelsektoren, No. 1/2008.

Folkehelseinstituttet, Legemiddelstatistikk 2012:1.

Helse- og omsorgsdepartementet. St.meld. nr. 18 (2004-2005) «Rett kurs mot riktigere legemiddelbruk».

Legemiddelindustrien (2012): Tall og fakta 2012 - Legemidler og helsetjeneste, 07 Gruppen AS.

Nordic Medico Statistical Committee (2009): Medicines Consumption in the Nordic Countries 2004-2008.

Ragnhild Røhme Fjærtøft (2003): En økonomisk-politisk analyse av det norske legemiddelmarkedet - En gjennomgang av reguleringsbestemmelser for legemiddelmarkedet med spesiell fokus på konsekvenser av innføring av ny apoteklov 3. mars 2001, HERO Skriftserie 2003:13.

Samfunns- og Næringsforskning (2010): Are Pharmaceuticals Still Inexpensive in Norway? A Comparison of Prescription Drug Prices in Ten European Countries, SNF-rapport nr. 08/10.

Samfunns- og Næringsforskning (2011): Comparing Pharmaceutical Prices in Europe - A Comparison of Prescription Drug Prices in Norway with Nine Western European Countries, SNF-rapport nr. 11/11.

Samfunns- og Næringslivsforskning (2008): Er legemidler billig i Norge? En sammenligning av priser på reseptpliktige legemidler mellom Norge og ni vest-europeiske land, SNF-rapport nr. 05/08.

Samfunns- og Næringslivsforskning (2009): Er legemidler fremdeles billig i Norge? En sammenligning av priser på reseptpliktige legemidler mellom Norge og ni vest-europeiske land, SNF-rapport nr. 06/09.

Samfunns- og Næringslivsforskning (2011): Nye prisindekser for legemidler på trinnpris i 2007 - Nye beregninger basert på priser fra Reseptregisteret, 10/24/2011.

Statens legemiddelverk (2009): Årsaker til ulik generikaandel i nordiske land, 25. november 2009 - korrigert versjon av 6. januar 2010.

Statens legemiddelverk, «Byttbare legemidler - medisinbytte i apotek».

Statens legemiddelverk, «Trinnprismodellen».

Statistisk sentralbyrå (2012): Ny prisindeks for legemidler og helseartikler i KPI, 46/2012.

Sundhedsministeriet (1999): Organisering af lægemiddelsalget i Danmark, Betænkning nr. 1380.

Tandvårds- och läkemedelsförmånsverket (2012): Prisutveckling på läkemedelsområdet i ett internationellt perspektiv - En internationell prisjämförelse av läkemedel utan generisk konkurrens, 2012-02-14.

Vedlegg 1 - Utvalg A global

Bytte- gruppe	ATC-kode	ATC-navn
12	A02BA02	ranitidine
13	A02BA02	ranitidine
14	A02BA02	ranitidine
15	A02BA02	ranitidine
23	A02BC01	omeprazole
24	A02BC01	omeprazole
28	A02BC03	lansoprazole
31	A02BC05	esomeprazole
32	A02BC05	esomeprazole
41	A04AA01	ondansetron
42	A04AA01	ondansetron
48	A07AA02	nystatin
63	A08AB01	orlistat
85	A10BA02	metformin
86	A10BA02	metformin
90	A10BB01	glibenclamide
93	A10BB07	
94	A10BB07	glipizide
97	A10BX02	repaglinide
98	A10BX02	repaglinide
99	A10BX02	repaglinide
102	A11CC03	alfacalcidol
103	A11CC03	alfacalcidol
114	B01AC06	acetylsalicylic acid
124	C01BC04	flecainide
127	C01BD01	amiodarone
128	C01BD01	
136	C02CA04	doxazosin
145	C03DA01	spironolactone
146	C03DA01	spironolactone
147	C03DA01	spironolactone
160	C07AA05	
161	C07AA05	
167	C07AA07	sotalol
168	C07AA07	sotalol
172	C07AB02	metoprolol
173	C07AB02	metoprolol
176	C07AB03	atenolol
177	C07AB03	atenolol
178	C07AB03	atenolol
181	C07AG02	carvedilol
182	C07AG02	carvedilol
183	C07AG02	carvedilol
186	C08CA01	amlodipine
187	C08CA01	amlodipine
190	C08CA02	felodipine
191	C08CA02	felodipine
192	C08CA02	felodipine
195	C08CA05	nifedipine
196	C08CA05	nifedipine
199	C08DA01	verapamil
200	C08DA01	verapamil
201	C08DA01	verapamil
204	C09AA01	captopril
205	C09AA01	captopril
206	C09AA01	captopril
209	C09AA02	enalapril
210	C09AA02	enalapril
211	C09AA02	enalapril
212	C09AA02	enalapril
216	C09AA03	lisinopril
217	C09AA03	lisinopril
218	C09AA03	lisinopril
221	C09AA05	ramipril
222	C09AA05	ramipril
223	C09AA05	ramipril
224	C09AA05	ramipril
227	C09BA02	enalapril and diuretics
230	C09BA03	lisinopril and diuretics
234	C09CA01	losartan
237	C09CA03	valsartan
240	C09CA04	
241	C09CA04	
244	C09DA01	losartan and diuretics
247	C09DA04	
248	C09DA04	
251	C10AA01	simvastatin
252	C10AA01	simvastatin
253	C10AA01	simvastatin
254	C10AA01	simvastatin
261	C10AA03	pravastatin
264	C10AA04	fluvastatin

265	C10AA04	fluvastatin	469	L04AX03	methotrexate
268	C10AA05	atorvastatin	480	M01AB05	diclofenac
269	C10AA05	atorvastatin	482	M01AB05	diclofenac
282	D01BA02	terbinafine	489	M01AC01	piroxicam
288	D05BB02	acitretin	492	M01AE01	ibuprofen
297	D07XC01	betamethasone	493	M01AE01	ibuprofen
306	G03AA12	drosiprenone and estrogen	494	M01AE01	ibuprofen
312	G03BA03	testosterone	497	M01AE02	naproxen
316	G03CA04	estriol	499	M01AE02	naproxen
317	G03CA04	estriol	506	M01CB03	auranofin
326	G04BE03	sildenafil	512	M03BX01	baclofen
327	G04BE03	sildenafil	516	M04AA01	allopurinol
333	G04CB01	finasteride	517	M04AA01	allopurinol
343	H01CA02	nafarelin	520	N02AX02	tramadol
349	J01AA02	doxycycline	528	N02BE01	paracetamol
352	J01AA07	tetracycline	534	N02CC01	sumatriptan
357	J01CA04	amoxicillin	535	N02CC01	sumatriptan
358	J01CA04	amoxicillin	536	N02CC01	sumatriptan
362	J01CA08	pivmecillinam	537	N02CC01	sumatriptan
371	J01DB01	cefalexin	540	N02CC02	naratriptan
384	J01FF01	clindamycin	543	N02CC03	zolmitriptan
385	J01FF01	clindamycin	546	N02CC06	eletriptan
392	J01MA02	ciprofloxacin	554	N03AF01	carbamazepine
393	J01MA02	ciprofloxacin	560	N03AG04	vigabatrin
396	J02AC01	fluconazole	563	N03AX09	lamotrigine
398	J02AC01	fluconazole	567	N03AX12	gabapentin
399	J02AC01	fluconazole	568	N03AX12	gabapentin
405	J05AB01	aciclovir	572	N04BA02	levodopa and decarboxylase inhibitor
406	J05AB01	aciclovir	573	N04BA02	levodopa and decarboxylase inhibitor
407	J05AB01	aciclovir	574	N04BA02	levodopa and decarboxylase inhibitor
410	J05AB11	valaciclovir	576	N04BA02	levodopa and decarboxylase inhibitor
427	L01XX05	hydroxycarbamide	583	N04BC04	ropinirole
434	L02AE03	goserelin	584	N04BC04	ropinirole
438	L02BA01	tamoxifen	585	N04BC04	ropinirole
443	L02BB01	flutamide	588	N04BD01	selegiline
446	L02BB03	bicalutamide	589	N04BD01	selegiline
449	L02BG03	anastrozole	595	N05AH02	clozapine
456	L04AD01	ciclosporin	596	N05AH02	clozapine
457	L04AD01	ciclosporin	599	N05AH03	olanzapine
458	L04AD01	ciclosporin			
459	L04AD01	ciclosporin			
462	L04AD02	tacrolimus			
463	L04AD02	tacrolimus			
466	L04AA06	mycophenolic acid			

600	N05AH03	olanzapine	755	R03BB01	ipratropium bromide
601	N05AH03	olanzapine	763	R05CB01	acetylcysteine
604	N05AX08	risperidone	766	R06AE07	cetirizine
605	N05AX08	risperidone	769	R06AX13	loratadine
606	N05AX08	risperidone	772	R06AX27	desloratadine
607	N05AX08	risperidone	775	S01ED02	betaxolol
610	N05BA01	diazepam	776	S01ED02	betaxolol
611	N05BA01	diazepam	779	S01ED51	timolol, combinations
614	N05BA04	oxazepam	782	S01EE01	latanoprost
615	N05BA04	oxazepam	788	S01GX01	cromoglicic acid
620	N05BA12	alprazolam	791	S01GX02	levocabastine
621	N05BA12	alprazolam	801	L02BB03	bicalutamide
625	N05BE01	buspirone	802	R01AD09	mometasone
628	N05CD02	nitrazepam	803	J01FA09	clarithromycin
635	N05CF01	zopiclone	804	J01FA09	clarithromycin
639	N05CF02	zolpidem	805	J01MA02	ciprofloxacin
642	N06AA04	clomipramine	806	H01AC01	somatropin
643	N06AA04	clomipramine	812	N06AX11	mirtazapine
652	N06AB03	fluoxetine	827	H01BA02	desmopressin
653	N06AB03	fluoxetine	830	J01CE01	
656	N06AB04	citalopram	831	J01CE01	benzylpenicillin
657	N06AB04	citalopram	832	J01CE01	benzylpenicillin
658	N06AB04	citalopram	836	J01DC02	
661	N06AB05	paroxetine	837	J01DC02	cefuroxime
664	N06AB06	sertraline	838	J01DC02	
667	N06AB08		839	J01DD04	ceftriaxone
668	N06AB08		840	J01DD04	ceftriaxone
671	N06AB10	escitalopram	842	J01FF01	clindamycin
674	N06AG02	moclobemide	844	J01XD01	metronidazole
678	N06AX03	mianserin	847	N05AH04	quetiapine
679	N06AX03	mianserin	849	R03BB04	tiotropium bromide
680	N06AX03	mianserin	850	R03BB04	tiotropium bromide
683	N06AX11	mirtazapine	853	C10AA03	pravastatin
686	N06AX16	venlafaxine	854	N02CC01	sumatriptan
692	N06DA02	donepezil	855	N05AH04	quetiapine
693	N06DA02	donepezil	865	H03AA01	levothyroxine sodium
696	N07AA02	pyridostigmine	866	H03AA01	levothyroxine sodium
699	N06AX12	bupropion	867	H03AA01	levothyroxine sodium
724	R03AC03	terbutaline	873	A10BB12	glimepiride
732	R03AC13	formoterol	874	A10BB12	glimepiride
735	R03AK06	salmeterol and other drugs for obstructi			
746	R03BA02	budesonide			
747	R03BA02	budesonide			

875	A10BB12	glimepiride	936	N05AH04	quetiapine
876	C09CA07	telmisartan	937	R03BA01	beclometasone
877	C09CA07	telmisartan	938	A02BC03	lansoprazole
881	H01AC01	somatropin	959	B01AC04	clopidogrel
883	L01CD01		960	N03AX16	pregabalin
888	N06AB06	sertraline	961	N06BA04	methylphenidate
892	D05BB02	acitretin	966	C09DA01	losartan and diuretics
894	G03CA03	estradiol	986	N06DA03	rivastigmine
895	J01XX08	linezolid	987	N06DA03	rivastigmine
896	J05AB14	valganciclovir	988	N06DA03	rivastigmine
898	N06AX16	venlafaxine	989	N06DA03	rivastigmine
899	V03AE02	sevelamer	998	A04AA01	ondansetron
900	H02AB04		999	A04AA01	ondansetron
902	A10BB12	glimepiride	1018	M01AC06	meloxicam
903	A10BG02	rosiglitazone	1019	M01AC06	meloxicam
904	A10BG02	rosiglitazone	1058	M05BA04	alendronic acid
905	C09CA02	eprosartan	1059	M05BA04	alendronic acid
906	G04BE08	tadalafil	1078	A10BA02	metformin
907	G04BE08	tadalafil	1098	G03HB01	cyproterone and estrogen
910	L04AB01	etanercept	1100	N06BA09	atomoxetine
911	N02CC03	zolmitriptan	1101	N06BA09	atomoxetine
912	N02CC04	rizatriptan	1102	N06BA09	atomoxetine
913	N03AX14	levetiracetam	1103	N06BA09	atomoxetine
915	N05AE04	ziprasidone	1104	N06BA09	atomoxetine
916	N06DX01	memantine	1105	N03AX16	pregabalin
917	S01EC04	brinzolamide	1106	N03AX09	lamotrigine
921	C10AA04	fluvastatin	1107	G04CB02	dutasteride
923	J05AG03	efavirenz	1119	R03AC02	salbutamol
924	M01AX05	glucosamine	1138	J01CA04	amoxicillin
925	N02AB03	fentanyl	1159	J01DD01	cefotaxime
926	N02AB03	fentanyl	1183	N02CC05	almotriptan
927	N02AB03	fentanyl	1186	D05AX52	calcipotriol, combinations
928	N02AB03	fentanyl	1198	C09CA06	candesartan
929	N03AX09	lamotrigine	1200	D10AF01	clindamycin
930	N03AX09	lamotrigine	1218	J01FA10	azithromycin
931	N03AX09	lamotrigine	1220	S01ED51	timolol, combinations
932	N03AX09	lamotrigine	1239	R03BA02	budesonide
933	N04BA03	levodopa, decarboxylase inhibitor and CO	1240	R03BA02	budesonide
934	N04BA03	levodopa, decarboxylase inhibitor and CO	1243	C01BD01	amiodarone
935	N04BA03	levodopa, decarboxylase inhibitor and CO	1259	N03AX11	topiramate
			1260	N03AX11	topiramate
			1261	N03AX11	topiramate

1262	N03AX11	topiramate	1526	S01GX09	olopatadine
1298	G03XC01	raloxifene	1542	N05AH03	olanzapine
1318	A07EC02	mesalazine	1543	C08CA13	lercanidipine
1320	N05AX12	aripiprazole	1544	N01AB08	
1321	N05AX12	aripiprazole	1546	C09DA04	irbesartan and diuretics
1322	C07AB02	metoprolol	1548	G03GA06	follitropin beta
1323	C07AB02	metoprolol	1551	N05AX12	aripiprazole
1324	C03CA02	bumetanide	1552	N05AX12	aripiprazole
1325	C02AC05	moxonidine	1553	C09DA01	losartan and diuretics
1326	C02AC05	moxonidine	1554	M01AH05	etoricoxib
1327	R03BA02	budesonide	1555	M01AH05	etoricoxib
1340	N02AB03	fentanyl	1556	A07EC02	mesalazine
1342	A08AA10		1557	D01AE15	terbinafine
1343	A08AA10		1560	C09CA03	valsartan
1358	C10AA05	atorvastatin	1561	C09CA03	valsartan
1379	N04BC05	pramipexole	1563	R06AX26	fexofenadine
1399	C09DA03	valsartan and diuretics	1564	R06AX26	fexofenadine
1400	C09DA03	valsartan and diuretics	1565	G04BE09	vardenafil
1401	D10AF01	clindamycin	1566	G04BE09	vardenafil
1402	N03AX16	pregabalin	1571	B03XA01	erythropoietin
1403	N03AX16	pregabalin	1572	N07BA03	varenicline
1405	N05AH04	quetiapine	1573	N07BA03	varenicline
1406	N06AX16	venlafaxine	1575	C10AX09	ezetimibe
1418	G03CX01	tibolone	1577	N04BC05	pramipexole
1419	D06BB10	imiquimod	1580	C09DA07	telmisartan and diuretics
1420	A02BC02	pantoprazole	1581	N03AX12	gabapentin
1440	N04BC06	cabergoline	1582	N03AX12	gabapentin
1441	N04BC06	cabergoline	1583	M01AH01	celecoxib
1443	G02BB01	vaginal ring with progestogen and estrogen	1584	J01XA02	teicoplanin
1444	M01AX01	nabumetone	1585	G04BE03	sildenafil
1445	N06BA07	modafinil	1589	N06BA04	methylphenidate
1458	C09CA01	losartan	1590	N06BA04	methylphenidate
1459	C09CA01	losartan	1591	N02AA05	oxycodone
1498	N05AX08	risperidone	1592	N02AA05	oxycodone
1518	N06AX11	mirtazapine	1594	N04BC05	pramipexole
1520	N05AX08	risperidone	1597	R03DC03	montelukast
1521	N05AX08	risperidone	1598	L04AA06	mycophenolic acid
1522	J05AR03	tenofovir disoproxil and emtricitabine	1600	N04BC04	ropinirole
1523	N03AX14	levetiracetam	1602	A10BG03	pioglitazone
1524	C08CA13	lercanidipine	1603	A10BG03	pioglitazone
1525	A02BC02	pantoprazole	1604	A10BD03	metformin and rosiglitazone
			1605	A10BH01	sitagliptin

1609	J01XA01	vancomycin	1649	B01AB01	heparin
1610	J01MA02	ciprofloxacin	1651	N06AB10	escitalopram
1611	J01MA02	ciprofloxacin	1652	N06AB10	escitalopram
1612	L04AD02	tacrolimus	1654	N05AX08	risperidone
1613	R03BB01	ipratropium bromide	1655	N05AX08	risperidone
1615	J01DD02	ceftazidime	1657	G03FA01	norethisterone and estrogen
1616	J01DD02	ceftazidime	1660	L01AX03	temozolomide
1617	J02AC01	fluconazole	1662	L01AX03	temozolomide
1618	J02AC01	fluconazole	1665	A04AA01	ondansetron
1621	C10AA05	atorvastatin	1666	A04AA01	ondansetron
1622	J01MA01	ofloxacin	1667	S01EC03	dorzolamide
1623	D01AE16	amorolfine	1673	C09DA03	valsartan and diuretics
1624	C08DA01	verapamil	1678	J01DH02	meropenem
1625	M05BA07	risedronic acid	1679	J01DH02	meropenem
1626	M05BA07	risedronic acid	1684	C09CA03	valsartan
1628	N02AA05	oxycodone	1692	C09CA06	candesartan
1629	N06BA04	methylphenidate	1699	A06AD65	sodium phosphate
1632	S01EA05	brimonidine	1708	J02AA01	
1634	C07AB07	bisoprolol	1719	N04BC04	ropinirole
1635	C07AB07	bisoprolol	1720	N04BC04	ropinirole
1637	C07AB07	bisoprolol	1721	N04BC04	ropinirole
1639	J05AB11	valaciclovir	1724	L02BG04	letrozole
1640	J01CR05		1729	N01AH06	
1641	J01CR05	piperacillin and enzyme inhibitor	1730	N01AH06	
1642	D05AX02	calcipotriol	1735	A06AB02	
1644	L01XX35	anagrelide			

Vedlegg 2 - Utvalg A bilateral Norge Sverige

Bytte- grupp e	ATC-kode	ATC-navn
12	A02BA02	ranitidine
13	A02BA02	ranitidine
14	A02BA02	ranitidine
15	A02BA02	ranitidine
19	A02BA03	famotidine
20	A02BA03	famotidine
23	A02BC01	omeprazole
24	A02BC01	omeprazole
28	A02BC03	lansoprazole
31	A02BC05	esomeprazole
32	A02BC05	esomeprazole
36	A03FA01	metoclopramide
37	A03FA01	metoclopramide
41	A04AA01	ondansetron
42	A04AA01	ondansetron
45	A05AA02	ursodeoxycholic acid
48	A07AA02	nystatin
51	A07DA03	loperamide
63	A08AB01	orlistat
85	A10BA02	metformin
86	A10BA02	metformin
90	A10BB01	glibenclamide
93	A10BB07	
94	A10BB07	glipizide
97	A10BX02	repaglinide
98	A10BX02	repaglinide
99	A10BX02	repaglinide
102	A11CC03	alfacalcidol
103	A11CC03	alfacalcidol
107	A11CC04	calcitriol
111	B01AC05	ticlopidine
114	B01AC06	acetylsalicylic acid
118	B01AC07	dipyridamole
121	B02BD02	coagulation factor VIII
124	C01BC04	flecainide
127	C01BD01	amiodarone
128	C01BD01	
136	C02CA04	doxazosin
137	C02CA04	doxazosin
145	C03DA01	spironolactone
146	C03DA01	spironolactone
147	C03DA01	spironolactone
150	C03EA01	hydrochlorothiazide and potassium-sparin
160	C07AA05	
161	C07AA05	
167	C07AA07	sotalol
168	C07AA07	sotalol
172	C07AB02	metoprolol
173	C07AB02	metoprolol
176	C07AB03	atenolol
177	C07AB03	atenolol
178	C07AB03	atenolol
181	C07AG02	carvedilol
182	C07AG02	carvedilol
183	C07AG02	carvedilol
186	C08CA01	amlodipine
187	C08CA01	amlodipine
190	C08CA02	felodipine
191	C08CA02	felodipine
192	C08CA02	felodipine
195	C08CA05	nifedipine
196	C08CA05	nifedipine
199	C08DA01	verapamil
200	C08DA01	verapamil
201	C08DA01	verapamil
204	C09AA01	captopril
205	C09AA01	captopril
206	C09AA01	captopril
209	C09AA02	enalapril
210	C09AA02	enalapril
211	C09AA02	enalapril
212	C09AA02	enalapril
215	C09AA03	lisinopril
216	C09AA03	lisinopril
217	C09AA03	lisinopril
218	C09AA03	lisinopril
221	C09AA05	ramipril
222	C09AA05	ramipril
223	C09AA05	ramipril
224	C09AA05	ramipril
227	C09BA02	enalapril and diuretics
230	C09BA03	lisinopril and diuretics

234	C09CA01	losartan	397	J02AC01	fluconazole
237	C09CA03	valsartan	398	J02AC01	fluconazole
240	C09CA04		399	J02AC01	fluconazole
241	C09CA04		402	J04AB02	rifampicin
244	C09DA01	losartan and diuretics	405	J05AB01	aciclovir
247	C09DA04		406	J05AB01	aciclovir
248	C09DA04		407	J05AB01	aciclovir
251	C10AA01	simvastatin	410	J05AB11	valaciclovir
252	C10AA01	simvastatin	416	J05AF04	stavudine
253	C10AA01	simvastatin	420	L01CB01	etoposide
254	C10AA01	simvastatin	427	L01XX05	hydroxycarbamide
261	C10AA03	pravastatin	430	L02AB01	megestrol
264	C10AA04	fluvastatin	434	L02AE03	goserelin
265	C10AA04	fluvastatin	438	L02BA01	tamoxifen
268	C10AA05	atorvastatin	443	L02BB01	flutamide
269	C10AA05	atorvastatin	446	L02BB03	bicalutamide
273	D01AC01	clotrimazole	449	L02BG03	anastrozole
279	D01AC20	combinations	452	L03AB07	interferon beta-1a
282	D01BA02	terbinafine	453	L03AB07	interferon beta-1a
285	D05AX02	calcipotriol	456	L04AD01	ciclosporin
288	D05BB02	acitretin	457	L04AD01	ciclosporin
297	D07XC01	betamethasone	458	L04AD01	ciclosporin
303	G02CB01	bromocriptine	459	L04AD01	ciclosporin
306	G03AA12	drospirenone and estrogen	462	L04AD02	tacrolimus
312	G03BA03	testosterone	463	L04AD02	tacrolimus
316	G03CA04	estriol	466	L04AA06	mycophenolic acid
317	G03CA04	estriol	469	L04AX03	methotrexate
326	G04BE03	sildenafil	477	M01AB02	
327	G04BE03	sildenafil	480	M01AB05	diclofenac
333	G04CB01	finasteride	482	M01AB05	diclofenac
336	H01AC01	somatropin	489	M01AC01	piroxicam
343	H01CA02	nafarelin	492	M01AE01	ibuprofen
349	J01AA02	doxycycline	493	M01AE01	ibuprofen
352	J01AA07	tetracycline	494	M01AE01	ibuprofen
357	J01CA04	amoxicillin	497	M01AE02	naproxen
358	J01CA04	amoxicillin	499	M01AE02	naproxen
362	J01CA08	pivmecillinam	506	M01CB03	auranofin
371	J01DB01	cefalexin	509	M02AA10	ketoprofen
384	J01FF01	clindamycin	512	M03BX01	baclofen
385	J01FF01	clindamycin	516	M04AA01	allopurinol
389	J01GB01	tobramycin	517	M04AA01	allopurinol
392	J01MA02	ciprofloxacin	520	N02AX02	tramadol
393	J01MA02	ciprofloxacin	528	N02BE01	paracetamol
396	J02AC01	fluconazole	531	N02BE01	paracetamol
			534	N02CC01	sumatriptan

535	N02CC01	sumatriptan	625	N05BE01	buspirone
536	N02CC01	sumatriptan	628	N05CD02	nitrazepam
537	N02CC01	sumatriptan	634	N05CF01	zopiclone
540	N02CC02	naratriptan	635	N05CF01	zopiclone
543	N02CC03	zolmitriptan	638	N05CF02	zolpidem
546	N02CC06	eletriptan	639	N05CF02	zolpidem
554	N03AF01	carbamazepine	642	N06AA04	clomipramine
560	N03AG04	vigabatrin	643	N06AA04	clomipramine
563	N03AX09	lamotrigine	652	N06AB03	fluoxetine
566	N03AX12	gabapentin	653	N06AB03	fluoxetine
567	N03AX12	gabapentin	656	N06AB04	citalopram
568	N03AX12	gabapentin	657	N06AB04	citalopram
572	N04BA02	levodopa and decarboxylase inhibitor	658	N06AB04	citalopram
573	N04BA02	levodopa and decarboxylase inhibitor	661	N06AB05	paroxetine
574	N04BA02	levodopa and decarboxylase inhibitor	664	N06AB06	sertraline
576	N04BA02	levodopa and decarboxylase inhibitor	667	N06AB08	
583	N04BC04	ropinirole	668	N06AB08	
584	N04BC04	ropinirole	671	N06AB10	escitalopram
585	N04BC04	ropinirole	674	N06AG02	moclobemide
588	N04BD01	selegiline	675	N06AG02	moclobemide
589	N04BD01	selegiline	678	N06AX03	mianserin
592	N05AD01	haloperidol	679	N06AX03	mianserin
595	N05AH02	clozapine	680	N06AX03	mianserin
596	N05AH02	clozapine	683	N06AX11	mirtazapine
599	N05AH03	olanzapine	686	N06AX16	venlafaxine
600	N05AH03	olanzapine	692	N06DA02	donepezil
601	N05AH03	olanzapine	693	N06DA02	donepezil
604	N05AX08	risperidone	696	N07AA02	pyridostigmine
605	N05AX08	risperidone	699	N06AX12	bupropion
606	N05AX08	risperidone	708	R01AC01	cromoglicic acid
607	N05AX08	risperidone	711	R01AC02	levocabastine
610	N05BA01	diazepam	724	R03AC03	terbutaline
611	N05BA01	diazepam	732	R03AC13	formoterol
614	N05BA04	oxazepam	735	R03AK06	salmeterol and other drugs for obstructi
615	N05BA04	oxazepam	746	R03BA02	budesonide
616	N05BA04	oxazepam	747	R03BA02	budesonide
620	N05BA12	alprazolam	755	R03BB01	ipratropium bromide
621	N05BA12	alprazolam	763	R05CB01	acetylcysteine
624	N05BE01	buspirone	766	R06AE07	cetirizine
			769	R06AX13	loratadine
			772	R06AX27	desloratadine
			775	S01ED02	betaxolol
			776	S01ED02	betaxolol
			779	S01ED51	timolol, combinations

782	S01EE01	latanoprost	866	H03AA01	levothyroxine sodium
788	S01GX01	cromoglicic acid	867	H03AA01	levothyroxine sodium
791	S01GX02	levocabastine	868	H03AA01	levothyroxine sodium
800	J01CA04	amoxicillin	869	H03AA01	levothyroxine sodium
801	L02BB03	bicalutamide	870	J01CF02	cloxacillin
802	R01AD09	mometasone	871	J01CF02	
803	J01FA09	clarithromycin	872	N02CC03	zolmitriptan
804	J01FA09	clarithromycin	873	A10BB12	glimepiride
805	J01MA02	ciprofloxacin	874	A10BB12	glimepiride
806	H01AC01	somatropin	875	A10BB12	glimepiride
812	N06AX11	mirtazapine	876	C09CA07	telmisartan
819	C01DA02	glyceryl trinitrate	877	C09CA07	telmisartan
820	C01DA02	glyceryl trinitrate	881	H01AC01	somatropin
825	H01AC01	somatropin	883	L01CD01	
827	H01BA02	desmopressin	884	L01CD01	
830	J01CE01		885	L01CD01	paclitaxel
831	J01CE01	benzylpenicillin	888	N06AB06	sertraline
832	J01CE01	benzylpenicillin	892	D05BB02	acitretin
833	J01CE01		893	G02CB03	cabergoline
836	J01DC02		894	G03CA03	estradiol
837	J01DC02	cefuroxime	895	J01XX08	linezolid
838	J01DC02		896	J05AB14	valganciclovir
839	J01DD04	ceftriaxone	897	L01CD01	
840	J01DD04	ceftriaxone	898	N06AX16	venlafaxine
841	J01FF01	clindamycin	899	V03AE02	sevelamer
842	J01FF01	clindamycin	900	H02AB04	
843	J01XD01	metronidazole	902	A10BB12	glimepiride
844	J01XD01	metronidazole	903	A10BG02	rosiglitazone
845	J01XD01	metronidazole	904	A10BG02	rosiglitazone
846	J01XD01		905	C09CA02	eprosartan
847	N05AH04	quetiapine	906	G04BE08	tadalafil
849	R03BB04	tiotropium bromide	907	G04BE08	tadalafil
850	R03BB04	tiotropium bromide	908	J05AR01	zidovudine and lamivudine
851	L02AE03	goserelin	910	L04AB01	etanercept
852	L02AE03	goserelin	911	N02CC03	zolmitriptan
853	C10AA03	pravastatin	912	N02CC04	rizatriptan
854	N02CC01	sumatriptan	913	N03AX14	levetiracetam
855	N05AH04	quetiapine	914	N05AE04	ziprasidone
858	G03FA01	norethisterone and estrogen	915	N05AE04	ziprasidone
859	G03FB05	norethisterone and estrogen	916	N06DX01	memantine
863	H01AC01	somatropin	917	S01EC04	brinzolamide
864	H01AC01	somatropin	921	C10AA04	fluvastatin
865	H03AA01	levothyroxine sodium	923	J05AG03	efavirenz
			924	M01AX05	glucosamine

925	N02AB03	fentanyl	1119	R03AC02	salbutamol
926	N02AB03	fentanyl	1120	R03AC02	salbutamol
927	N02AB03	fentanyl	1138	J01CA04	amoxicillin
928	N02AB03	fentanyl	1158	J01DD01	cefotaxime
929	N03AX09	lamotrigine	1159	J01DD01	cefotaxime
930	N03AX09	lamotrigine	1160	J01DD01	cefotaxime
931	N03AX09	lamotrigine	1183	N02CC05	almotriptan
932	N03AX09	lamotrigine	1185	G03AC06	medroxyprogesterone
933	N04BA03	levodopa, decarboxylase inhibitor and CO	1186	D05AX52	calcipotriol, combinations
934	N04BA03	levodopa, decarboxylase inhibitor and CO	1198	C09CA06	candesartan
935	N04BA03	levodopa, decarboxylase inhibitor and CO	1200	D10AF01	clindamycin
936	N05AH04	quetiapine	1218	J01FA10	azithromycin
937	R03BA01	beclometasone	1220	S01ED51	timolol, combinations
938	A02BC03	lansoprazole	1238	R03BA02	budesonide
959	B01AC04	clopidogrel	1239	R03BA02	budesonide
960	N03AX16	pregabalin	1240	R03BA02	budesonide
961	N06BA04	methylphenidate	1243	C01BD01	amiodarone
962	N06BA04	methylphenidate	1259	N03AX11	topiramate
966	C09DA01	losartan and diuretics	1260	N03AX11	topiramate
986	N06DA03	rivastigmine	1261	N03AX11	topiramate
987	N06DA03	rivastigmine	1262	N03AX11	topiramate
988	N06DA03	rivastigmine	1298	G03XC01	raloxifene
989	N06DA03	rivastigmine	1318	A07EC02	mesalazine
998	A04AA01	ondansetron	1319	A07EC02	mesalazine
999	A04AA01	ondansetron	1320	N05AX12	aripiprazole
1018	M01AC06	meloxicam	1321	N05AX12	aripiprazole
1019	M01AC06	meloxicam	1322	C07AB02	metoprolol
1058	M05BA04	alendronic acid	1323	C07AB02	metoprolol
1059	M05BA04	alendronic acid	1324	C03CA02	bumetanide
1061	J05AB04	ribavirin	1325	C02AC05	moxonidine
1078	A10BA02	metformin	1326	C02AC05	moxonidine
1098	G03HB01	cyproterone and estrogen	1327	R03BA02	budesonide
1100	N06BA09	atomoxetine	1340	N02AB03	fentanyl
1101	N06BA09	atomoxetine	1341	N06AB05	paroxetine
1102	N06BA09	atomoxetine	1342	A08AA10	
1103	N06BA09	atomoxetine	1343	A08AA10	
1104	N06BA09	atomoxetine	1358	C10AA05	atorvastatin
1105	N03AX16	pregabalin	1379	N04BC05	pramipexole
1106	N03AX09	lamotrigine	1380	R01AD08	fluticasone
1107	G04CB02	dutasteride	1399	C09DA03	valsartan and diuretics
			1400	C09DA03	valsartan and diuretics
			1401	D10AF01	clindamycin

1402	N03AX16	pregabalin	1565	G04BE09	vardenafil
1403	N03AX16	pregabalin	1566	G04BE09	vardenafil
1404	N02CC06	eletriptan	1570	G03AA07	levonorgestrel and estrogen
1405	N05AH04	quetiapine	1571	B03XA01	erythropoietin
1406	N06AX16	venlafaxine	1572	N07BA03	varenicline
1418	G03CX01	tibolone	1573	N07BA03	varenicline
1419	D06BB10	imiquimod	1574	R03AC12	salmeterol
1420	A02BC02	pantoprazole	1575	C10AX09	ezetimibe
1439	N06AX16	venlafaxine	1577	N04BC05	pramipexole
1440	N04BC06	cabergoline	1580	C09DA07	telmisartan and diuretics
1441	N04BC06	cabergoline	1581	N03AX12	gabapentin
1443	G02BB01	vaginal ring with progestogen and estrog	1582	N03AX12	gabapentin
1444	M01AX01	nabumetone	1583	M01AH01	celecoxib
1445	N06BA07	modafinil	1584	J01XA02	teicoplanin
1447	J05AF01	zidovudine	1585	G04BE03	sildenafil
1458	C09CA01	losartan	1586	H03AA01	levothyroxine sodium
1459	C09CA01	losartan	1587	H03AA01	levothyroxine sodium
1498	N05AX08	risperidone	1588	H03AA01	levothyroxine sodium
1518	N06AX11	mirtazapine	1589	N06BA04	methylphenidate
1520	N05AX08	risperidone	1590	N06BA04	methylphenidate
1521	N05AX08	risperidone	1591	N02AA05	oxycodone
1522	J05AR03	tenofovir disoproxil and emtricitabine	1592	N02AA05	oxycodone
1523	N03AX14	levetiracetam	1593	N02AA05	oxycodone
1524	C08CA13	lercanidipine	1594	N04BC05	pramipexole
1525	A02BC02	pantoprazole	1597	R03DC03	montelukast
1526	S01GX09	olopatadine	1598	L04AA06	mycophenolic acid
1542	N05AH03	olanzapine	1600	N04BC04	ropinirole
1543	C08CA13	lercanidipine	1602	A10BG03	pioglitazone
1544	N01AB08		1603	A10BG03	pioglitazone
1546	C09DA04	irbesartan and diuretics	1604	A10BD03	metformin and rosiglitazone
1548	G03GA06	follitropin beta	1605	A10BH01	sitagliptin
1551	N05AX12	aripiprazole	1609	J01XA01	vancomycin
1552	N05AX12	aripiprazole	1610	J01MA02	ciprofloxacin
1553	C09DA01	losartan and diuretics	1611	J01MA02	ciprofloxacin
1554	M01AH05	etoricoxib	1612	L04AD02	tacrolimus
1555	M01AH05	etoricoxib	1613	R03BB01	ipratropium bromide
1556	A07EC02	mesalazine	1614	J01DD02	ceftazidime
1557	D01AE15	terbinafine	1615	J01DD02	ceftazidime
1560	C09CA03	valsartan	1616	J01DD02	ceftazidime
1561	C09CA03	valsartan	1617	J02AC01	fluconazole
1563	R06AX26	fexofenadine	1618	J02AC01	fluconazole
1564	R06AX26	fexofenadine	1621	C10AA05	atorvastatin
			1622	J01MA01	ofloxacin

1623	D01AE16	amorolfine			estrogen	
1624	C08DA01	verapamil		1660	L01AX03	temozolomide
1625	M05BA07	risedronic acid		1661	L01AX03	temozolomide
1626	M05BA07	risedronic acid		1662	L01AX03	temozolomide
1627	J01DH51			1663	L01AX03	temozolomide
1628	N02AA05	oxycodone		1664	L01AX03	temozolomide
1629	N06BA04	methylphenidate		1665	A04AA01	ondansetron
1631	G03GA02	human menopausal gonadotrophin		1666	A04AA01	ondansetron
1632	S01EA05	brimonidine		1667	S01EC03	dorzolamide
1634	C07AB07	bisoprolol		1673	C09DA03	valsartan and diuretics
1635	C07AB07	bisoprolol		1674	L01XX19	
1636	C07AB07	bisoprolol		1678	J01DH02	meropenem
1637	C07AB07	bisoprolol		1679	J01DH02	meropenem
1638	C07AB07	bisoprolol		1682	L01CD02	
1639	J05AB11	valaciclovir		1683	L01CD02	
1640	J01CR05			1684	C09CA03	valsartan
1641	J01CR05	piperacillin and enzyme inhibitor		1686	R07AA02	
1642	D05AX02	calcipotriol		1692	C09CA06	candesartan
1643	L01CA04			1699	A06AD65	sodium phosphate
1644	L01XX35	anagrelide		1708	J02AA01	
1645	L01XX17			1711	C01CX08	
1649	B01AB01	heparin		1712	V03AB14	
1650	C08CA06			1719	N04BC04	ropinirole
1651	N06AB10	escitalopram		1720	N04BC04	ropinirole
1652	N06AB10	escitalopram		1721	N04BC04	ropinirole
1653	J05AB04	ribavirin		1724	L02BG04	letrozole
1654	N05AX08	risperidone		1729	N01AH06	
1655	N05AX08	risperidone		1730	N01AH06	
1657	G03FA01	norethisterone and		1735	A06AB02	

Vedlegg 3 - Utvalg A bilateral Norge Danmark

Bytte- gruppe	ATC-kode	ATC-navn
12	A02BA02	ranitidine
13	A02BA02	ranitidine
14	A02BA02	ranitidine
15	A02BA02	ranitidine
23	A02BC01	omeprazole
24	A02BC01	omeprazole
28	A02BC03	lansoprazole
31	A02BC05	esomeprazole
32	A02BC05	esomeprazole
41	A04AA01	ondansetron
42	A04AA01	ondansetron
48	A07AA02	nystatin
54	A07EA06	budesonide
63	A08AB01	orlistat
85	A10BA02	metformin
86	A10BA02	metformin
90	A10BB01	glibenclamide
93	A10BB07	
94	A10BB07	glipizide
97	A10BX02	repaglinide
98	A10BX02	repaglinide
99	A10BX02	repaglinide
102	A11CC03	alfacalcidol
103	A11CC03	alfacalcidol
114	B01AC06	acetylsalicylic acid
124	C01BC04	flecainide
127	C01BD01	amiodarone
128	C01BD01	
133	C01DA14	isosorbide mononitrate
136	C02CA04	doxazosin
140	C03CA01	furosemide
141	C03CA01	furosemide
142	C03CA01	furosemide
145	C03DA01	spironolactone
146	C03DA01	spironolactone
147	C03DA01	spironolactone
153	C04AD03	pentoxifylline
160	C07AA05	
161	C07AA05	
167	C07AA07	sotalol
168	C07AA07	sotalol
172	C07AB02	metoprolol
173	C07AB02	metoprolol
176	C07AB03	atenolol
177	C07AB03	atenolol
178	C07AB03	atenolol
181	C07AG02	carvedilol
182	C07AG02	carvedilol
183	C07AG02	carvedilol
186	C08CA01	amlodipine
187	C08CA01	amlodipine
190	C08CA02	felodipine
191	C08CA02	felodipine
192	C08CA02	felodipine
195	C08CA05	nifedipine
196	C08CA05	nifedipine
199	C08DA01	verapamil
200	C08DA01	verapamil
201	C08DA01	verapamil
204	C09AA01	captopril
205	C09AA01	captopril
206	C09AA01	captopril
209	C09AA02	enalapril
210	C09AA02	enalapril
211	C09AA02	enalapril
212	C09AA02	enalapril
216	C09AA03	lisinopril
217	C09AA03	lisinopril
218	C09AA03	lisinopril
221	C09AA05	ramipril
222	C09AA05	ramipril
223	C09AA05	ramipril
224	C09AA05	ramipril
227	C09BA02	enalapril and diuretics
230	C09BA03	lisinopril and diuretics
231	C09BA03	lisinopril and diuretics
234	C09CA01	losartan
237	C09CA03	valsartan
240	C09CA04	
241	C09CA04	
244	C09DA01	losartan and diuretics
247	C09DA04	
248	C09DA04	
251	C10AA01	simvastatin

252	C10AA01	simvastatin	427	L01XX05	hydroxycarbamide
253	C10AA01	simvastatin	434	L02AE03	goserelin
254	C10AA01	simvastatin	438	L02BA01	tamoxifen
257	C10AA02	lovastatin	443	L02BB01	flutamide
258	C10AA02	lovastatin	446	L02BB03	bicalutamide
261	C10AA03	pravastatin	449	L02BG03	anastrozole
264	C10AA04	fluvastatin	456	L04AD01	ciclosporin
265	C10AA04	fluvastatin	457	L04AD01	ciclosporin
268	C10AA05	atorvastatin	458	L04AD01	ciclosporin
269	C10AA05	atorvastatin	459	L04AD01	ciclosporin
282	D01BA02	terbinafine	462	L04AD02	tacrolimus
288	D05BB02	acitretin	463	L04AD02	tacrolimus
294	D07CA01	hydrocortisone and antibiotics	466	L04AA06	mycophenolic acid
297	D07XC01	betamethasone	469	L04AX03	methotrexate
306	G03AA12	drospirenone and estrogen	480	M01AB05	diclofenac
312	G03BA03	testosterone	481	M01AB05	diclofenac
316	G03CA04	estriol	482	M01AB05	diclofenac
317	G03CA04	estriol	485	M01AB55	diclofenac, combinations
326	G04BE03	sildenafil	489	M01AC01	piroxicam
327	G04BE03	sildenafil	492	M01AE01	ibuprofen
330	G04CA02	tamsulosin	493	M01AE01	ibuprofen
333	G04CB01	finasteride	494	M01AE01	ibuprofen
343	H01CA02	nafarelin	497	M01AE02	naproxen
349	J01AA02	doxycycline	499	M01AE02	naproxen
352	J01AA07	tetracycline	506	M01CB03	auranofin
355	J01CA04	amoxicillin	512	M03BX01	baclofen
357	J01CA04	amoxicillin	513	M03BX01	baclofen
358	J01CA04	amoxicillin	516	M04AA01	allopurinol
362	J01CA08	pivmecillinam	517	M04AA01	allopurinol
371	J01DB01	cefalexin	520	N02AX02	tramadol
380	J01FA01	erythromycin	528	N02BE01	paracetamol
381	J01FA01	erythromycin	534	N02CC01	sumatriptan
384	J01FF01	clindamycin	535	N02CC01	sumatriptan
385	J01FF01	clindamycin	536	N02CC01	sumatriptan
392	J01MA02	ciprofloxacin	537	N02CC01	sumatriptan
393	J01MA02	ciprofloxacin	540	N02CC02	naratriptan
396	J02AC01	fluconazole	543	N02CC03	zolmitriptan
398	J02AC01	fluconazole	546	N02CC06	eletriptan
399	J02AC01	fluconazole	549	N03AE01	clonazepam
405	J05AB01	aciclovir	550	N03AE01	clonazepam
406	J05AB01	aciclovir	553	N03AF01	carbamazepine
407	J05AB01	aciclovir	554	N03AF01	carbamazepine
410	J05AB11	valaciclovir	557	N03AG01	valproic acid
			560	N03AG04	vigabatrin

563	N03AX09	lamotrigine	667	N06AB08	
567	N03AX12	gabapentin	668	N06AB08	
568	N03AX12	gabapentin	671	N06AB10	escitalopram
572	N04BA02	levodopa and decarboxylase inhibitor	674	N06AG02	moclobemide
573	N04BA02	levodopa and decarboxylase inhibitor	678	N06AX03	mianserin
574	N04BA02	levodopa and decarboxylase inhibitor	679	N06AX03	mianserin
575	N04BA02		680	N06AX03	mianserin
576	N04BA02	levodopa and decarboxylase inhibitor	683	N06AX11	mirtazapine
583	N04BC04	ropinirole	686	N06AX16	venlafaxine
584	N04BC04	ropinirole	692	N06DA02	donepezil
585	N04BC04	ropinirole	693	N06DA02	donepezil
588	N04BD01	selegiline	696	N07AA02	pyridostigmine
589	N04BD01	selegiline	699	N06AX12	bupropion
595	N05AH02	clozapine	702	N07BC01	
596	N05AH02	clozapine	724	R03AC03	terbutaline
599	N05AH03	olanzapine	731	R03AC13	formoterol
600	N05AH03	olanzapine	732	R03AC13	formoterol
601	N05AH03	olanzapine	735	R03AK06	salmeterol and other drugs for obstructi
604	N05AX08	risperidone	736	R03AK06	salmeterol and other drugs for obstructi
605	N05AX08	risperidone	739	R03AK07	formoterol and other drugs for obstructi
606	N05AX08	risperidone	740	R03AK07	formoterol and other drugs for obstructi
607	N05AX08	risperidone	746	R03BA02	budesonide
610	N05BA01	diazepam	747	R03BA02	budesonide
611	N05BA01	diazepam	755	R03BB01	ipratropium bromide
614	N05BA04	oxazepam	756	R03BB01	ipratropium bromide
615	N05BA04	oxazepam	763	R05CB01	acetylcysteine
620	N05BA12	alprazolam	766	R06AE07	cetirizine
621	N05BA12	alprazolam	769	R06AX13	loratadine
625	N05BE01	bupirone	772	R06AX27	desloratadine
628	N05CD02	nitrazepam	775	S01ED02	betaxolol
635	N05CF01	zopiclone	776	S01ED02	betaxolol
639	N05CF02	zolpidem	779	S01ED51	timolol, combinations
642	N06AA04	clomipramine	782	S01EE01	latanoprost
643	N06AA04	clomipramine	788	S01GX01	cromoglicic acid
649	N06AA12	doxepin	791	S01GX02	levocabastine
652	N06AB03	fluoxetine	801	L02BB03	bicalutamide
653	N06AB03	fluoxetine	802	R01AD09	mometasone
656	N06AB04	citalopram	803	J01FA09	clarithromycin
657	N06AB04	citalopram	804	J01FA09	clarithromycin
658	N06AB04	citalopram	805	J01MA02	ciprofloxacin
661	N06AB05	paroxetine	806	H01AC01	somatropin
664	N06AB06	sertraline	807	R03AK07	formoterol and other

drugs for obstructi					
810	N05AH03	olanzapine	903	A10BG02	rosiglitazone
811	N05AH03	olanzapine	904	A10BG02	rosiglitazone
812	N06AX11	mirtazapine	905	C09CA02	eprosartan
818	A10AE04	insulin glargine	906	G04BE08	tadalafil
827	H01BA02	desmopressin	907	G04BE08	tadalafil
830	J01CE01		909	J05AH02	oseltamivir
831	J01CE01	benzylpenicillin	910	L04AB01	etanercept
832	J01CE01	benzylpenicillin	911	N02CC03	zolmitriptan
836	J01DC02		912	N02CC04	rizatriptan
837	J01DC02	cefuroxime	913	N03AX14	levetiracetam
838	J01DC02		915	N05AE04	ziprasidone
839	J01DD04	ceftriaxone	916	N06DX01	memantine
840	J01DD04	ceftriaxone	917	S01EC04	brinzolamide
842	J01FF01	clindamycin	920	C09CA06	candesartan
844	J01XD01	metronidazole	921	C10AA04	fluvastatin
847	N05AH04	quetiapine	923	J05AG03	efavirenz
849	R03BB04	tiotropium bromide	924	M01AX05	glucosamine
850	R03BB04	tiotropium bromide	925	N02AB03	fentanyl
853	C10AA03	pravastatin	926	N02AB03	fentanyl
854	N02CC01	sumatriptan	927	N02AB03	fentanyl
855	N05AH04	quetiapine	928	N02AB03	fentanyl
857	C03CA02	bumetanide	929	N03AX09	lamotrigine
865	H03AA01	levothyroxine sodium	930	N03AX09	lamotrigine
866	H03AA01	levothyroxine sodium	931	N03AX09	lamotrigine
867	H03AA01	levothyroxine sodium	932	N03AX09	lamotrigine
873	A10BB12	glimepiride	933	N04BA03	levodopa, decarboxylase inhibitor and CO
874	A10BB12	glimepiride	934	N04BA03	levodopa, decarboxylase inhibitor and CO
875	A10BB12	glimepiride	935	N04BA03	levodopa, decarboxylase inhibitor and CO
876	C09CA07	telmisartan	936	N05AH04	quetiapine
877	C09CA07	telmisartan	937	R03BA01	beclometasone
878	C09CA08	olmesartan medoxomil	938	A02BC03	lansoprazole
879	C09CA08	olmesartan medoxomil	959	B01AC04	clopidogrel
880	C09CA08	olmesartan medoxomil	960	N03AX16	pregabalin
881	H01AC01	somatropin	961	N06BA04	methylphenidate
883	L01CD01		966	C09DA01	losartan and diuretics
888	N06AB06	sertraline	967	S01GX08	ketotifen
892	D05BB02	acitretin	968	N02AE01	
894	G03CA03	estradiol	986	N06DA03	rivastigmine
895	J01XX08	linezolid	987	N06DA03	rivastigmine
896	J05AB14	valganciclovir	988	N06DA03	rivastigmine
898	N06AX16	venlafaxine			
899	V03AE02	sevelamer			
900	H02AB04				
902	A10BB12	glimepiride			

989	N06DA03	rivastigmine	1326	C02AC05	moxonidine
998	A04AA01	ondansetron	1327	R03BA02	budesonide
999	A04AA01	ondansetron	1338	C09DA08	olmesartan medoxomil and diuretics
1018	M01AC06	meloxicam	1339	C09DA08	olmesartan medoxomil and diuretics
1019	M01AC06	meloxicam	1340	N02AB03	fentanyl
1058	M05BA04	alendronic acid	1342	A08AA10	
1059	M05BA04	alendronic acid	1343	A08AA10	
1078	A10BA02	metformin	1358	C10AA05	atorvastatin
1098	G03HB01	cyproterone and estrogen	1379	N04BC05	pramipexole
1100	N06BA09	atomoxetine	1399	C09DA03	valsartan and diuretics
1101	N06BA09	atomoxetine	1400	C09DA03	valsartan and diuretics
1102	N06BA09	atomoxetine	1401	D10AF01	clindamycin
1103	N06BA09	atomoxetine	1402	N03AX16	pregabalin
1104	N06BA09	atomoxetine	1403	N03AX16	pregabalin
1105	N03AX16	pregabalin	1405	N05AH04	quetiapine
1106	N03AX09	lamotrigine	1406	N06AX16	venlafaxine
1107	G04CB02	dutasteride	1418	G03CX01	tibolone
1119	R03AC02	salbutamol	1419	D06BB10	imiquimod
1138	J01CA04	amoxicillin	1420	A02BC02	pantoprazole
1159	J01DD01	cefotaxime	1440	N04BC06	cabergoline
1183	N02CC05	almotriptan	1441	N04BC06	cabergoline
1186	D05AX52	calcipotriol, combinations	1443	G02BB01	vaginal ring with progestogen and estrogen
1198	C09CA06	candesartan	1444	M01AX01	nabumetone
1200	D10AF01	clindamycin	1445	N06BA07	modafinil
1218	J01FA10	azithromycin	1458	C09CA01	losartan
1219	C09CA06	candesartan	1459	C09CA01	losartan
1220	S01ED51	timolol, combinations	1460	C09DA06	candesartan and diuretics
1239	R03BA02	budesonide	1478	A10BD03	metformin and rosiglitazone
1240	R03BA02	budesonide	1479	A10BD03	metformin and rosiglitazone
1242	R01AD05	budesonide	1498	N05AX08	risperidone
1243	C01BD01	amiodarone	1501	A02BC02	pantoprazole
1259	N03AX11	topiramate	1518	N06AX11	mirtazapine
1260	N03AX11	topiramate	1520	N05AX08	risperidone
1261	N03AX11	topiramate	1521	N05AX08	risperidone
1262	N03AX11	topiramate	1522	J05AR03	tenofovir disoproxil and emtricitabine
1298	G03XC01	raloxifene	1523	N03AX14	levetiracetam
1318	A07EC02	mesalazine	1524	C08CA13	lercanidipine
1320	N05AX12	aripiprazole	1525	A02BC02	pantoprazole
1321	N05AX12	aripiprazole	1526	S01GX09	olopatadine
1322	C07AB02	metoprolol			
1323	C07AB02	metoprolol			
1324	C03CA02	bumetanide			
1325	C02AC05	moxonidine			

1539	N05AH03	olanzapine	1598	L04AA06	mycophenolic acid
1540	N05AH03	olanzapine	1600	N04BC04	ropinirole
1542	N05AH03	olanzapine	1602	A10BG03	pioglitazone
1543	C08CA13	lercanidipine	1603	A10BG03	pioglitazone
1544	N01AB08		1604	A10BD03	metformin and rosiglitazone
1545	L04AA06	mycophenolic acid	1605	A10BH01	sitagliptin
1546	C09DA04	irbesartan and diuretics	1609	J01XA01	vancomycin
1547	N04BC09	rotigotine	1610	J01MA02	ciprofloxacin
1548	G03GA06	follitropin beta	1611	J01MA02	ciprofloxacin
1549	N05AE03	sertindole	1612	L04AD02	tacrolimus
1550	N05AE03	sertindole	1613	R03BB01	ipratropium bromide
1551	N05AX12	aripiprazole	1615	J01DD02	ceftazidime
1552	N05AX12	aripiprazole	1616	J01DD02	ceftazidime
1553	C09DA01	losartan and diuretics	1617	J02AC01	fluconazole
1554	M01AH05	etoricoxib	1618	J02AC01	fluconazole
1555	M01AH05	etoricoxib	1621	C10AA05	atorvastatin
1556	A07EC02	mesalazine	1622	J01MA01	ofloxacin
1557	D01AE15	terbinafine	1623	D01AE16	amorolfine
1560	C09CA03	valsartan	1624	C08DA01	verapamil
1561	C09CA03	valsartan	1625	M05BA07	risedronic acid
1563	R06AX26	fexofenadine	1626	M05BA07	risedronic acid
1564	R06AX26	fexofenadine	1628	N02AA05	oxycodone
1565	G04BE09	vardeafil	1629	N06BA04	methylphenidate
1566	G04BE09	vardeafil	1632	S01EA05	brimonidine
1571	B03XA01	erythropoietin	1634	C07AB07	bisoprolol
1572	N07BA03	varenicline	1635	C07AB07	bisoprolol
1573	N07BA03	varenicline	1637	C07AB07	bisoprolol
1575	C10AX09	ezetimibe	1639	J05AB11	valaciclovir
1576	N05AL05	amisulpride	1640	J01CR05	
1577	N04BC05	pramipexole	1641	J01CR05	piperacillin and enzyme inhibitor
1579	D10BA01	isotretinoin	1642	D05AX02	calcipotriol
1580	C09DA07	telmisartan and diuretics	1644	L01XX35	anagrelide
1581	N03AX12	gabapentin	1647	C07AG01	
1582	N03AX12	gabapentin	1649	B01AB01	heparin
1583	M01AH01	celecoxib	1651	N06AB10	escitalopram
1584	J01XA02	teicoplanin	1652	N06AB10	escitalopram
1585	G04BE03	sildenafil	1654	N05AX08	risperidone
1589	N06BA04	methylphenidate	1655	N05AX08	risperidone
1590	N06BA04	methylphenidate	1657	G03FA01	norethisterone and estrogen
1591	N02AA05	oxycodone	1660	L01AX03	temozolomide
1592	N02AA05	oxycodone	1662	L01AX03	temozolomide
1594	N04BC05	pramipexole	1665	A04AA01	ondansetron
1597	R03DC03	montelukast	1666	A04AA01	ondansetron

1667	S01EC03	dorzolamide	1708	J02AA01	
1673	C09DA03	valsartan and diuretics	1718	N07BC01	
1678	J01DH02	meropenem	1719	N04BC04	ropinirole
1679	J01DH02	meropenem	1720	N04BC04	ropinirole
1684	C09CA03	valsartan	1721	N04BC04	ropinirole
1692	C09CA06	candesartan	1724	L02BG04	letrozole
1699	A06AD65	sodium phosphate	1729	N01AH06	
1700	N01BB09		1730	N01AH06	
1702	N01BB09		1735	A06AB02	

Vedlegg 4 - Utvalg B global

Bytte- gruppe	ATC-kode	ATC-navn
12	A02BA02	ranitidine
13	A02BA02	ranitidine
14	A02BA02	ranitidine
15	A02BA02	ranitidine
23	A02BC01	omeprazole
24	A02BC01	omeprazole
28	A02BC03	lansoprazole
41	A04AA01	ondansetron
42	A04AA01	ondansetron
85	A10BA02	metformin
86	A10BA02	metformin
90	A10BB01	glibenclamide
124	C01BC04	flecainide
127	C01BD01	amiodarone
136	C02CA04	doxazosin
145	C03DA01	spironolactone
146	C03DA01	spironolactone
147	C03DA01	spironolactone
172	C07AB02	metoprolol
173	C07AB02	metoprolol
176	C07AB03	atenolol
177	C07AB03	atenolol
178	C07AB03	atenolol
181	C07AG02	carvedilol
182	C07AG02	carvedilol
183	C07AG02	carvedilol
186	C08CA01	amlodipine
187	C08CA01	amlodipine
190	C08CA02	felodipine
191	C08CA02	felodipine
192	C08CA02	felodipine
199	C08DA01	verapamil
200	C08DA01	verapamil
201	C08DA01	verapamil
204	C09AA01	captopril
205	C09AA01	captopril
206	C09AA01	captopril
209	C09AA02	enalapril
210	C09AA02	enalapril
211	C09AA02	enalapril
212	C09AA02	enalapril
216	C09AA03	lisinopril
217	C09AA03	lisinopril
218	C09AA03	lisinopril
221	C09AA05	ramipril
222	C09AA05	ramipril
223	C09AA05	ramipril
224	C09AA05	ramipril
227	C09BA02	enalapril and diuretics
230	C09BA03	lisinopril and diuretics
234	C09CA01	losartan
244	C09DA01	losartan and diuretics
251	C10AA01	simvastatin
252	C10AA01	simvastatin
253	C10AA01	simvastatin
254	C10AA01	simvastatin
261	C10AA03	pravastatin
282	D01BA02	terbinafine
316	G03CA04	estriol
317	G03CA04	estriol
333	G04CB01	finasteride
349	J01AA02	doxycycline
357	J01CA04	amoxicillin
358	J01CA04	amoxicillin
362	J01CA08	pivmecillinam
371	J01DB01	cefalexin
392	J01MA02	ciprofloxacin
393	J01MA02	ciprofloxacin
396	J02AC01	fluconazole
398	J02AC01	fluconazole
399	J02AC01	fluconazole
405	J05AB01	aciclovir
406	J05AB01	aciclovir
407	J05AB01	aciclovir
410	J05AB11	valaciclovir
427	L01XX05	hydroxycarbamide
438	L02BA01	tamoxifen
443	L02BB01	flutamide
446	L02BB03	bicalutamide
449	L02BG03	anastrozole
469	L04AX03	methotrexate

480	M01AB05	diclofenac	680	N06AX03	mianserin
482	M01AB05	diclofenac	683	N06AX11	mirtazapine
489	M01AC01	piroxicam	686	N06AX16	venlafaxine
492	M01AE01	ibuprofen	763	R05CB01	acetylcysteine
493	M01AE01	ibuprofen	766	R06AE07	cetirizine
494	M01AE01	ibuprofen	769	R06AX13	loratadine
497	M01AE02	naproxen	801	L02BB03	bicalutamide
499	M01AE02	naproxen	803	J01FA09	clarithromycin
512	M03BX01	baclofen	804	J01FA09	clarithromycin
516	M04AA01	allopurinol	805	J01MA02	ciprofloxacin
517	M04AA01	allopurinol	812	N06AX11	mirtazapine
520	N02AX02	tramadol	827	H01BA02	desmopressin
528	N02BE01	paracetamol	830	J01CE01	
534	N02CC01	sumatriptan	831	J01CE01	benzylpenicillin
535	N02CC01	sumatriptan	832	J01CE01	benzylpenicillin
588	N04BD01	selegiline	839	J01DD04	ceftriaxone
589	N04BD01	selegiline	840	J01DD04	ceftriaxone
595	N05AH02	clozapine	842	J01FF01	clindamycin
596	N05AH02	clozapine	853	C10AA03	pravastatin
604	N05AX08	risperidone	873	A10BB12	glimepiride
605	N05AX08	risperidone	874	A10BB12	glimepiride
606	N05AX08	risperidone	875	A10BB12	glimepiride
607	N05AX08	risperidone	883	L01CD01	
610	N05BA01	diazepam	888	N06AB06	sertraline
611	N05BA01	diazepam	898	N06AX16	venlafaxine
614	N05BA04	oxazepam	902	A10BB12	glimepiride
615	N05BA04	oxazepam	924	M01AX05	glucosamine
620	N05BA12	alprazolam	925	N02AB03	fentanyl
621	N05BA12	alprazolam	926	N02AB03	fentanyl
625	N05BE01	buspirone	927	N02AB03	fentanyl
628	N05CD02	nitrazepam	928	N02AB03	fentanyl
635	N05CF01	zopiclone	938	A02BC03	lansoprazole
639	N05CF02	zolpidem	959	B01AC04	clopidogrel
642	N06AA04	clomipramine	966	C09DA01	losartan and diuretics
643	N06AA04	clomipramine	998	A04AA01	ondansetron
652	N06AB03	fluoxetine	999	A04AA01	ondansetron
653	N06AB03	fluoxetine	1018	M01AC06	meloxicam
656	N06AB04	citalopram	1019	M01AC06	meloxicam
657	N06AB04	citalopram	1058	M05BA04	alendronic acid
658	N06AB04	citalopram	1059	M05BA04	alendronic acid
661	N06AB05	paroxetine	1078	A10BA02	metformin
664	N06AB06	sertraline	1098	G03HB01	cyproterone and estrogen
674	N06AG02	moclobemide	1119	R03AC02	salbutamol
678	N06AX03	mianserin			
679	N06AX03	mianserin			

1138	J01CA04	amoxicillin	1609	J01XA01	vancomycin
1159	J01DD01	cefotaxime	1610	J01MA02	ciprofloxacin
1218	J01FA10	azithromycin	1611	J01MA02	ciprofloxacin
1239	R03BA02	budesonide	1613	R03BB01	ipratropium bromide
1240	R03BA02	budesonide	1615	J01DD02	ceftazidime
1243	C01BD01	amiodarone	1616	J01DD02	ceftazidime
1322	C07AB02	metoprolol	1617	J02AC01	fluconazole
1323	C07AB02	metoprolol	1618	J02AC01	fluconazole
1325	C02AC05	moxonidine	1625	M05BA07	risedronic acid
1326	C02AC05	moxonidine	1626	M05BA07	risedronic acid
1340	N02AB03	fentanyl	1632	S01EA05	brimonidine
1401	D10AF01	clindamycin	1634	C07AB07	bisoprolol
1406	N06AX16	venlafaxine	1635	C07AB07	bisoprolol
1418	G03CX01	tibolone	1637	C07AB07	bisoprolol
1420	A02BC02	pantoprazole	1639	J05AB11	valaciclovir
1444	M01AX01	nabumetone	1640	J01CR05	
1445	N06BA07	modafinil	1641	J01CR05	piperacillin and enzyme inhibitor
1458	C09CA01	losartan	1657	G03FA01	norethisterone and estrogen
1459	C09CA01	losartan	1660	L01AX03	temozolomide
1498	N05AX08	risperidone	1662	L01AX03	temozolomide
1518	N06AX11	mirtazapine	1665	A04AA01	ondansetron
1525	A02BC02	pantoprazole	1666	A04AA01	ondansetron
1557	D01AE15	terbinafine			

Vedlegg 5 - Utvalg B global, kun byttegrupper med referansepris

Bytte-gruppe	ATC-kode	ATC-navn
23	A02BC01	omeprazole
24	A02BC01	omeprazole
28	A02BC03	lansoprazole
41	A04AA01	ondansetron
42	A04AA01	ondansetron
85	A10BA02	metformin
86	A10BA02	metformin
90	A10BB01	glibenclamide
136	C02CA04	doxazosin
145	C03DA01	spironolactone
146	C03DA01	spironolactone
147	C03DA01	spironolactone
172	C07AB02	metoprolol
173	C07AB02	metoprolol
176	C07AB03	atenolol
177	C07AB03	atenolol
178	C07AB03	atenolol
181	C07AG02	carvedilol
182	C07AG02	carvedilol
183	C07AG02	carvedilol
186	C08CA01	amlodipine
187	C08CA01	amlodipine
190	C08CA02	felodipine
191	C08CA02	felodipine
192	C08CA02	felodipine
199	C08DA01	verapamil
200	C08DA01	verapamil
201	C08DA01	verapamil
204	C09AA01	captopril
205	C09AA01	captopril
206	C09AA01	captopril
209	C09AA02	enalapril
210	C09AA02	enalapril
211	C09AA02	enalapril
212	C09AA02	enalapril
216	C09AA03	lisinopril
217	C09AA03	lisinopril
218	C09AA03	lisinopril
221	C09AA05	ramipril
222	C09AA05	ramipril
223	C09AA05	ramipril
224	C09AA05	ramipril
227	C09BA02	enalapril and diuretics
230	C09BA03	lisinopril and diuretics
234	C09CA01	losartan
244	C09DA01	losartan and diuretics
251	C10AA01	simvastatin
252	C10AA01	simvastatin
253	C10AA01	simvastatin
254	C10AA01	simvastatin
261	C10AA03	pravastatin
282	D01BA02	terbinafine
333	G04CB01	finasteride
349	J01AA02	doxycycline
357	J01CA04	amoxicillin
358	J01CA04	amoxicillin
362	J01CA08	pivmecillinam
392	J01MA02	ciprofloxacin
393	J01MA02	ciprofloxacin
396	J02AC01	fluconazole
398	J02AC01	fluconazole
399	J02AC01	fluconazole
405	J05AB01	aciclovir
406	J05AB01	aciclovir
407	J05AB01	aciclovir
410	J05AB11	valaciclovir
427	L01XX05	hydroxycarbamide
438	L02BA01	tamoxifen
443	L02BB01	flutamide
446	L02BB03	bicalutamide
449	L02BG03	anastrozole
480	M01AB05	diclofenac
482	M01AB05	diclofenac
489	M01AC01	piroxicam
492	M01AE01	ibuprofen
493	M01AE01	ibuprofen
494	M01AE01	ibuprofen
497	M01AE02	naproxen
499	M01AE02	naproxen
512	M03BX01	baclofen
516	M04AA01	allopurinol

517	M04AA01	allopurinol	888	N06AB06	sertraline
520	N02AX02	tramadol	898	N06AX16	venlafaxine
528	N02BE01	paracetamol	902	A10BB12	glimepiride
534	N02CC01	sumatriptan	925	N02AB03	fentanyl
535	N02CC01	sumatriptan	926	N02AB03	fentanyl
588	N04BD01	selegiline	927	N02AB03	fentanyl
589	N04BD01	selegiline	928	N02AB03	fentanyl
595	N05AH02	clozapine	938	A02BC03	lansoprazole
596	N05AH02	clozapine	959	B01AC04	clopidogrel
604	N05AX08	risperidone	966	C09DA01	losartan and diuretics
605	N05AX08	risperidone	998	A04AA01	ondansetron
606	N05AX08	risperidone	999	A04AA01	ondansetron
607	N05AX08	risperidone	1018	M01AC06	meloxicam
614	N05BA04	oxazepam	1019	M01AC06	meloxicam
615	N05BA04	oxazepam	1058	M05BA04	alendronic acid
625	N05BE01	buspirone	1059	M05BA04	alendronic acid
628	N05CD02	nitrazepam	1078	A10BA02	metformin
635	N05CF01	zopiclone	1119	R03AC02	salbutamol
639	N05CF02	zolpidem	1138	J01CA04	amoxicillin
642	N06AA04	clomipramine	1159	J01DD01	cefotaxime
643	N06AA04	clomipramine	1218	J01FA10	azithromycin
652	N06AB03	fluoxetine	1239	R03BA02	budesonide
653	N06AB03	fluoxetine	1240	R03BA02	budesonide
656	N06AB04	citalopram	1322	C07AB02	metoprolol
657	N06AB04	citalopram	1323	C07AB02	metoprolol
658	N06AB04	citalopram	1325	C02AC05	moxonidine
661	N06AB05	paroxetine	1326	C02AC05	moxonidine
664	N06AB06	sertraline	1340	N02AB03	fentanyl
674	N06AG02	moclobemide	1406	N06AX16	venlafaxine
678	N06AX03	mianserin	1420	A02BC02	pantoprazole
679	N06AX03	mianserin	1444	M01AX01	nabumetone
683	N06AX11	mirtazapine	1458	C09CA01	losartan
686	N06AX16	venlafaxine	1459	C09CA01	losartan
801	L02BB03	bicalutamide	1498	N05AX08	risperidone
803	J01FA09	clarithromycin	1518	N06AX11	mirtazapine
804	J01FA09	clarithromycin	1525	A02BC02	pantoprazole
805	J01MA02	ciprofloxacin	1613	R03BB01	ipratropium bromide
812	N06AX11	mirtazapine	1615	J01DD02	ceftazidime
827	H01BA02	desmopressin	1616	J01DD02	ceftazidime
831	J01CE01	benzylpenicillin	1632	S01EA05	brimonidine
832	J01CE01	benzylpenicillin	1634	C07AB07	bisoprolol
853	C10AA03	pravastatin	1635	C07AB07	bisoprolol
873	A10BB12	glimepiride	1637	C07AB07	bisoprolol
874	A10BB12	glimepiride	1639	J05AB11	valaciclovir
875	A10BB12	glimepiride	1665	A04AA01	ondansetron

Vedlegg 6 - Utvalg B bilateral Norge Sverige

Bytte- gruppe	ATC-kode	ATC-navn
12	A02BA02	ranitidine
13	A02BA02	ranitidine
14	A02BA02	ranitidine
15	A02BA02	ranitidine
23	A02BC01	omeprazole
24	A02BC01	omeprazole
28	A02BC03	lansoprazole
41	A04AA01	ondansetron
42	A04AA01	ondansetron
51	A07DA03	loperamide
85	A10BA02	metformin
86	A10BA02	metformin
90	A10BB01	glibenclamide
124	C01BC04	flecainide
127	C01BD01	amiodarone
136	C02CA04	doxazosin
145	C03DA01	spironolactone
146	C03DA01	spironolactone
147	C03DA01	spironolactone
150	C03EA01	hydrochlorothiazide and potassium-sparin
172	C07AB02	metoprolol
173	C07AB02	metoprolol
176	C07AB03	atenolol
177	C07AB03	atenolol
178	C07AB03	atenolol
181	C07AG02	carvedilol
182	C07AG02	carvedilol
183	C07AG02	carvedilol
186	C08CA01	amlodipine
187	C08CA01	amlodipine
190	C08CA02	felodipine
191	C08CA02	felodipine
192	C08CA02	felodipine
199	C08DA01	verapamil
200	C08DA01	verapamil
201	C08DA01	verapamil
204	C09AA01	captopril
205	C09AA01	captopril
206	C09AA01	captopril
209	C09AA02	enalapril
210	C09AA02	enalapril
211	C09AA02	enalapril
212	C09AA02	enalapril
215	C09AA03	lisinopril
216	C09AA03	lisinopril
217	C09AA03	lisinopril
218	C09AA03	lisinopril
221	C09AA05	ramipril
222	C09AA05	ramipril
223	C09AA05	ramipril
224	C09AA05	ramipril
227	C09BA02	enalapril and diuretics
230	C09BA03	lisinopril and diuretics
234	C09CA01	losartan
244	C09DA01	losartan and diuretics
251	C10AA01	simvastatin
252	C10AA01	simvastatin
253	C10AA01	simvastatin
254	C10AA01	simvastatin
261	C10AA03	pravastatin
273	D01AC01	clotrimazole
282	D01BA02	terbinafine
316	G03CA04	estriol
317	G03CA04	estriol
333	G04CB01	finasteride
349	J01AA02	doxycycline
357	J01CA04	amoxicillin
358	J01CA04	amoxicillin
362	J01CA08	pivmecillinam
371	J01DB01	cefalexin
392	J01MA02	ciprofloxacin
393	J01MA02	ciprofloxacin
396	J02AC01	fluconazole
397	J02AC01	fluconazole
398	J02AC01	fluconazole
399	J02AC01	fluconazole
405	J05AB01	aciclovir
406	J05AB01	aciclovir
407	J05AB01	aciclovir
410	J05AB11	valaciclovir
427	L01XX05	hydroxycarbamide
438	L02BA01	tamoxifen
443	L02BB01	flutamide

446	L02BB03	bicalutamide	642	N06AA04	clomipramine
449	L02BG03	anastrozole	643	N06AA04	clomipramine
466	L04AA06	mycophenolic acid	652	N06AB03	fluoxetine
469	L04AX03	methotrexate	653	N06AB03	fluoxetine
480	M01AB05	diclofenac	656	N06AB04	citalopram
482	M01AB05	diclofenac	657	N06AB04	citalopram
489	M01AC01	piroxicam	658	N06AB04	citalopram
492	M01AE01	ibuprofen	661	N06AB05	paroxetine
493	M01AE01	ibuprofen	664	N06AB06	sertraline
494	M01AE01	ibuprofen	674	N06AG02	moclobemide
497	M01AE02	naproxen	675	N06AG02	moclobemide
499	M01AE02	naproxen	678	N06AX03	mianserin
512	M03BX01	baclofen	679	N06AX03	mianserin
516	M04AA01	allopurinol	680	N06AX03	mianserin
517	M04AA01	allopurinol	683	N06AX11	mirtazapine
520	N02AX02	tramadol	686	N06AX16	venlafaxine
528	N02BE01	paracetamol	763	R05CB01	acetylcysteine
531	N02BE01	paracetamol	766	R06AE07	cetirizine
534	N02CC01	sumatriptan	769	R06AX13	loratadine
535	N02CC01	sumatriptan	800	J01CA04	amoxicillin
583	N04BC04	ropinirole	801	L02BB03	bicalutamide
584	N04BC04	ropinirole	803	J01FA09	clarithromycin
585	N04BC04	ropinirole	804	J01FA09	clarithromycin
588	N04BD01	selegiline	805	J01MA02	ciprofloxacin
589	N04BD01	selegiline	812	N06AX11	mirtazapine
595	N05AH02	clozapine	819	C01DA02	glyceryl trinitrate
596	N05AH02	clozapine	820	C01DA02	glyceryl trinitrate
604	N05AX08	risperidone	827	H01BA02	desmopressin
605	N05AX08	risperidone	830	J01CE01	
606	N05AX08	risperidone	831	J01CE01	benzylpenicillin
607	N05AX08	risperidone	832	J01CE01	benzylpenicillin
610	N05BA01	diazepam	833	J01CE01	
611	N05BA01	diazepam	839	J01DD04	ceftriaxone
614	N05BA04	oxazepam	840	J01DD04	ceftriaxone
615	N05BA04	oxazepam	841	J01FF01	clindamycin
616	N05BA04	oxazepam	842	J01FF01	clindamycin
620	N05BA12	alprazolam	853	C10AA03	pravastatin
621	N05BA12	alprazolam	870	J01CF02	cloxacillin
624	N05BE01	bupirone	871	J01CF02	
625	N05BE01	bupirone	873	A10BB12	glimepiride
628	N05CD02	nitrazepam	874	A10BB12	glimepiride
634	N05CF01	zopiclone	875	A10BB12	glimepiride
635	N05CF01	zopiclone	883	L01CD01	
638	N05CF02	zolpidem	884	L01CD01	
639	N05CF02	zolpidem	885	L01CD01	paclitaxel

888	N06AB06	sertraline	1401	D10AF01	clindamycin
897	L01CD01		1406	N06AX16	venlafaxine
898	N06AX16	venlafaxine	1418	G03CX01	tibolone
902	A10BB12	glimepiride	1420	A02BC02	pantoprazole
924	M01AX05	glucosamine	1439	N06AX16	venlafaxine
925	N02AB03	fentanyl	1444	M01AX01	nabumetone
926	N02AB03	fentanyl	1445	N06BA07	modafinil
927	N02AB03	fentanyl	1458	C09CA01	losartan
928	N02AB03	fentanyl	1459	C09CA01	losartan
938	A02BC03	lansoprazole	1498	N05AX08	risperidone
959	B01AC04	clopidogrel	1518	N06AX11	mirtazapine
966	C09DA01	losartan and diuretics	1525	A02BC02	pantoprazole
986	N06DA03	rivastigmine	1557	D01AE15	terbinafine
987	N06DA03	rivastigmine	1577	N04BC05	pramipexole
988	N06DA03	rivastigmine	1594	N04BC05	pramipexole
989	N06DA03	rivastigmine	1598	L04AA06	mycophenolic acid
998	A04AA01	ondansetron	1600	N04BC04	ropinirole
999	A04AA01	ondansetron	1609	J01XA01	vancomycin
1018	M01AC06	meloxicam	1610	J01MA02	ciprofloxacin
1019	M01AC06	meloxicam	1611	J01MA02	ciprofloxacin
1058	M05BA04	alendronic acid	1613	R03BB01	ipratropium bromide
1059	M05BA04	alendronic acid	1614	J01DD02	ceftazidime
1078	A10BA02	metformin	1615	J01DD02	ceftazidime
1098	G03HB01	cyproterone and estrogen	1616	J01DD02	ceftazidime
1119	R03AC02	salbutamol	1617	J02AC01	fluconazole
1120	R03AC02	salbutamol	1618	J02AC01	fluconazole
1138	J01CA04	amoxicillin	1625	M05BA07	risedronic acid
1158	J01DD01	cefotaxime	1626	M05BA07	risedronic acid
1159	J01DD01	cefotaxime	1632	S01EA05	brimonidine
1160	J01DD01	cefotaxime	1634	C07AB07	bisoprolol
1218	J01FA10	azithromycin	1635	C07AB07	bisoprolol
1238	R03BA02	budesonide	1636	C07AB07	bisoprolol
1239	R03BA02	budesonide	1637	C07AB07	bisoprolol
1240	R03BA02	budesonide	1638	C07AB07	bisoprolol
1243	C01BD01	amiodarone	1639	J05AB11	valaciclovir
1318	A07EC02	mesalazine	1640	J01CR05	
1319	A07EC02	mesalazine	1641	J01CR05	piperacillin and enzyme inhibitor
1322	C07AB02	metoprolol	1642	D05AX02	calcipotriol
1323	C07AB02	metoprolol	1643	L01CA04	
1325	C02AC05	moxonidine	1657	G03FA01	norethisterone and estrogen
1326	C02AC05	moxonidine	1660	L01AX03	temozolomide
1340	N02AB03	fentanyl	1661	L01AX03	temozolomide
1379	N04BC05	pramipexole	1662	L01AX03	temozolomide
1380	R01AD08	fluticasone			

1663	L01AX03	temozolomide	1665	A04AA01	ondansetron
1664	L01AX03	temozolomide	1666	A04AA01	ondansetron

Vedlegg 7 - Utvalg B bilateral Norge Danmark

Bytte-gruppe	ATC-kode	ATC-navn
12	A02BA02	ranitidine
13	A02BA02	ranitidine
14	A02BA02	ranitidine
15	A02BA02	ranitidine
23	A02BC01	omeprazole
24	A02BC01	omeprazole
28	A02BC03	lansoprazole
41	A04AA01	ondansetron
42	A04AA01	ondansetron
85	A10BA02	metformin
86	A10BA02	metformin
90	A10BB01	glibenclamide
124	C01BC04	flecainide
127	C01BD01	amiodarone
136	C02CA04	doxazosin
140	C03CA01	furosemide
141	C03CA01	furosemide
142	C03CA01	furosemide
145	C03DA01	spironolactone
146	C03DA01	spironolactone
147	C03DA01	spironolactone
167	C07AA07	sotalol
168	C07AA07	sotalol
172	C07AB02	metoprolol
173	C07AB02	metoprolol
176	C07AB03	atenolol
177	C07AB03	atenolol
178	C07AB03	atenolol
181	C07AG02	carvedilol
182	C07AG02	carvedilol
183	C07AG02	carvedilol
186	C08CA01	amlodipine
187	C08CA01	amlodipine
190	C08CA02	felodipine
191	C08CA02	felodipine
192	C08CA02	felodipine
199	C08DA01	verapamil
200	C08DA01	verapamil
201	C08DA01	verapamil
204	C09AA01	captopril
205	C09AA01	captopril
206	C09AA01	captopril
209	C09AA02	enalapril
210	C09AA02	enalapril
211	C09AA02	enalapril
212	C09AA02	enalapril
216	C09AA03	lisinopril
217	C09AA03	lisinopril
218	C09AA03	lisinopril
221	C09AA05	ramipril
222	C09AA05	ramipril
223	C09AA05	ramipril
224	C09AA05	ramipril
227	C09BA02	enalapril and diuretics
230	C09BA03	lisinopril and diuretics
231	C09BA03	lisinopril and diuretics
234	C09CA01	losartan
244	C09DA01	losartan and diuretics
251	C10AA01	simvastatin
252	C10AA01	simvastatin
253	C10AA01	simvastatin
254	C10AA01	simvastatin
257	C10AA02	lovastatin
258	C10AA02	lovastatin
261	C10AA03	pravastatin
282	D01BA02	terbinafine
316	G03CA04	estriol
317	G03CA04	estriol
330	G04CA02	tamsulosin
333	G04CB01	finasteride
349	J01AA02	doxycycline
352	J01AA07	tetracycline
355	J01CA04	amoxicillin
357	J01CA04	amoxicillin
358	J01CA04	amoxicillin
362	J01CA08	pivmecillinam
371	J01DB01	cefalexin
392	J01MA02	ciprofloxacin
393	J01MA02	ciprofloxacin
396	J02AC01	fluconazole
398	J02AC01	fluconazole
399	J02AC01	fluconazole
405	J05AB01	aciclovir
406	J05AB01	aciclovir

407	J05AB01	aciclovir	652	N06AB03	fluoxetine
410	J05AB11	valaciclovir	653	N06AB03	fluoxetine
427	L01XX05	hydroxycarbamide	656	N06AB04	citalopram
438	L02BA01	tamoxifen	657	N06AB04	citalopram
443	L02BB01	flutamide	658	N06AB04	citalopram
446	L02BB03	bicalutamide	661	N06AB05	paroxetine
449	L02BG03	anastrozole	664	N06AB06	sertraline
469	L04AX03	methotrexate	674	N06AG02	moclobemide
480	M01AB05	diclofenac	678	N06AX03	mianserin
481	M01AB05	diclofenac	679	N06AX03	mianserin
482	M01AB05	diclofenac	680	N06AX03	mianserin
489	M01AC01	piroxicam	683	N06AX11	mirtazapine
492	M01AE01	ibuprofen	686	N06AX16	venlafaxine
493	M01AE01	ibuprofen	692	N06DA02	donepezil
494	M01AE01	ibuprofen	693	N06DA02	donepezil
497	M01AE02	naproxen	763	R05CB01	acetylcysteine
499	M01AE02	naproxen	766	R06AE07	cetirizine
512	M03BX01	baclofen	769	R06AX13	loratadine
513	M03BX01	baclofen	801	L02BB03	bicalutamide
516	M04AA01	allopurinol	803	J01FA09	clarithromycin
517	M04AA01	allopurinol	804	J01FA09	clarithromycin
520	N02AX02	tramadol	805	J01MA02	ciprofloxacin
528	N02BE01	paracetamol	812	N06AX11	mirtazapine
534	N02CC01	sumatriptan	827	H01BA02	desmopressin
535	N02CC01	sumatriptan	830	J01CE01	
588	N04BD01	selegiline	831	J01CE01	benzylpenicillin
589	N04BD01	selegiline	832	J01CE01	benzylpenicillin
595	N05AH02	clozapine	836	J01DC02	
596	N05AH02	clozapine	837	J01DC02	cefuroxime
604	N05AX08	risperidone	838	J01DC02	
605	N05AX08	risperidone	839	J01DD04	ceftriaxone
606	N05AX08	risperidone	840	J01DD04	ceftriaxone
607	N05AX08	risperidone	842	J01FF01	clindamycin
610	N05BA01	diazepam	844	J01XD01	metronidazole
611	N05BA01	diazepam	853	C10AA03	pravastatin
614	N05BA04	oxazepam	873	A10BB12	glimepiride
615	N05BA04	oxazepam	874	A10BB12	glimepiride
620	N05BA12	alprazolam	875	A10BB12	glimepiride
621	N05BA12	alprazolam	883	L01CD01	
625	N05BE01	buspirone	888	N06AB06	sertraline
628	N05CD02	nitrazepam	898	N06AX16	venlafaxine
635	N05CF01	zopiclone	902	A10BB12	glimepiride
639	N05CF02	zolpidem	924	M01AX05	glucosamine
642	N06AA04	clomipramine	925	N02AB03	fentanyl
643	N06AA04	clomipramine	926	N02AB03	fentanyl

927	N02AB03	fentanyl	1498	N05AX08	risperidone
928	N02AB03	fentanyl	1501	A02BC02	pantoprazole
938	A02BC03	lansoprazole	1518	N06AX11	mirtazapine
959	B01AC04	clopidogrel	1524	C08CA13	lercanidipine
966	C09DA01	losartan and diuretics	1525	A02BC02	pantoprazole
998	A04AA01	ondansetron	1543	C08CA13	lercanidipine
999	A04AA01	ondansetron	1557	D01AE15	terbinafine
1018	M01AC06	meloxicam	1579	D10BA01	isotretinoin
1019	M01AC06	meloxicam	1589	N06BA04	methylphenidate
1058	M05BA04	alendronic acid	1590	N06BA04	methylphenidate
1059	M05BA04	alendronic acid	1609	J01XA01	vancomycin
1078	A10BA02	metformin	1610	J01MA02	ciprofloxacin
1098	G03HB01	cyproterone and estrogen	1611	J01MA02	ciprofloxacin
1119	R03AC02	salbutamol	1613	R03BB01	ipratropium bromide
1138	J01CA04	amoxicillin	1615	J01DD02	ceftazidime
1159	J01DD01	cefotaxime	1616	J01DD02	ceftazidime
1218	J01FA10	azithromycin	1617	J02AC01	fluconazole
1239	R03BA02	budesonide	1618	J02AC01	fluconazole
1240	R03BA02	budesonide	1625	M05BA07	risedronic acid
1242	R01AD05	budesonide	1626	M05BA07	risedronic acid
1243	C01BD01	amiodarone	1629	N06BA04	methylphenidate
1322	C07AB02	metoprolol	1632	S01EA05	brimonidine
1323	C07AB02	metoprolol	1634	C07AB07	bisoprolol
1325	C02AC05	moxonidine	1635	C07AB07	bisoprolol
1326	C02AC05	moxonidine	1637	C07AB07	bisoprolol
1340	N02AB03	fentanyl	1639	J05AB11	valaciclovir
1342	A08AA10		1640	J01CR05	
1343	A08AA10		1641	J01CR05	piperacillin and enzyme inhibitor
1401	D10AF01	clindamycin	1657	G03FA01	norethisterone and estrogen
1406	N06AX16	venlafaxine	1660	L01AX03	temozolomide
1418	G03CX01	tibolone	1662	L01AX03	temozolomide
1420	A02BC02	pantoprazole	1665	A04AA01	ondansetron
1444	M01AX01	nabumetone	1666	A04AA01	ondansetron
1445	N06BA07	modafinil	1667	S01EC03	dorzolamide
1458	C09CA01	losartan			
1459	C09CA01	losartan			

Vedlegg 8 - Utvalg C global

Bytte-gruppe	ATC-kode	ATC-navn
12	A02BA02	ranitidine
13	A02BA02	ranitidine
14	A02BA02	ranitidine
15	A02BA02	ranitidine
23	A02BC01	omeprazole
24	A02BC01	omeprazole
28	A02BC03	lansoprazole
41	A04AA01	ondansetron
42	A04AA01	ondansetron
85	A10BA02	metformin
86	A10BA02	metformin
90	A10BB01	glibenclamide
114	B01AC06	acetylsalicylic acid
124	C01BC04	flecainide
127	C01BD01	amiodarone
136	C02CA04	doxazosin
145	C03DA01	spironolactone
146	C03DA01	spironolactone
147	C03DA01	spironolactone
167	C07AA07	sotalol
168	C07AA07	sotalol
172	C07AB02	metoprolol
173	C07AB02	metoprolol
176	C07AB03	atenolol
177	C07AB03	atenolol
178	C07AB03	atenolol
181	C07AG02	carvedilol
182	C07AG02	carvedilol
183	C07AG02	carvedilol
186	C08CA01	amlodipine
187	C08CA01	amlodipine
190	C08CA02	felodipine
191	C08CA02	felodipine
192	C08CA02	felodipine
199	C08DA01	verapamil
200	C08DA01	verapamil
201	C08DA01	verapamil
204	C09AA01	captopril
205	C09AA01	captopril
206	C09AA01	captopril
209	C09AA02	enalapril
210	C09AA02	enalapril
211	C09AA02	enalapril
212	C09AA02	enalapril
216	C09AA03	lisinopril
217	C09AA03	lisinopril
218	C09AA03	lisinopril
221	C09AA05	ramipril
222	C09AA05	ramipril
223	C09AA05	ramipril
224	C09AA05	ramipril
227	C09BA02	enalapril and diuretics
230	C09BA03	lisinopril and diuretics
234	C09CA01	losartan
244	C09DA01	losartan and diuretics
251	C10AA01	simvastatin
252	C10AA01	simvastatin
253	C10AA01	simvastatin
254	C10AA01	simvastatin
261	C10AA03	pravastatin
268	C10AA05	atorvastatin
269	C10AA05	atorvastatin
282	D01BA02	terbinafine
316	G03CA04	estriol
317	G03CA04	estriol
333	G04CB01	finasteride
349	J01AA02	doxycycline
352	J01AA07	tetracycline
357	J01CA04	amoxicillin
358	J01CA04	amoxicillin
362	J01CA08	pivmecillinam
371	J01DB01	cefalexin
392	J01MA02	ciprofloxacin
393	J01MA02	ciprofloxacin
396	J02AC01	fluconazole
398	J02AC01	fluconazole
399	J02AC01	fluconazole
405	J05AB01	aciclovir
406	J05AB01	aciclovir
407	J05AB01	aciclovir
410	J05AB11	valaciclovir
427	L01XX05	hydroxycarbamide
438	L02BA01	tamoxifen
443	L02BB01	flutamide

446	L02BB03	bicalutamide	652	N06AB03	fluoxetine
449	L02BG03	anastrozole	653	N06AB03	fluoxetine
466	L04AA06	mycophenolic acid	656	N06AB04	citalopram
469	L04AX03	methotrexate	657	N06AB04	citalopram
480	M01AB05	diclofenac	658	N06AB04	citalopram
482	M01AB05	diclofenac	661	N06AB05	paroxetine
489	M01AC01	piroxicam	664	N06AB06	sertraline
492	M01AE01	ibuprofen	671	N06AB10	escitalopram
493	M01AE01	ibuprofen	674	N06AG02	moclobemide
494	M01AE01	ibuprofen	678	N06AX03	mianserin
497	M01AE02	naproxen	679	N06AX03	mianserin
499	M01AE02	naproxen	680	N06AX03	mianserin
512	M03BX01	baclofen	683	N06AX11	mirtazapine
516	M04AA01	allopurinol	686	N06AX16	venlafaxine
517	M04AA01	allopurinol	692	N06DA02	donepezil
520	N02AX02	tramadol	693	N06DA02	donepezil
528	N02BE01	paracetamol	763	R05CB01	acetylcysteine
534	N02CC01	sumatriptan	766	R06AE07	cetirizine
535	N02CC01	sumatriptan	769	R06AX13	loratadine
583	N04BC04	ropinirole	782	S01EE01	latanoprost
584	N04BC04	ropinirole	801	L02BB03	bicalutamide
585	N04BC04	ropinirole	803	J01FA09	clarithromycin
588	N04BD01	selegiline	804	J01FA09	clarithromycin
589	N04BD01	selegiline	805	J01MA02	ciprofloxacin
595	N05AH02	clozapine	812	N06AX11	mirtazapine
596	N05AH02	clozapine	827	H01BA02	desmopressin
599	N05AH03	olanzapine	830	J01CE01	
600	N05AH03	olanzapine	831	J01CE01	benzylpenicillin
601	N05AH03	olanzapine	832	J01CE01	benzylpenicillin
604	N05AX08	risperidone	836	J01DC02	
605	N05AX08	risperidone	837	J01DC02	cefuroxime
606	N05AX08	risperidone	838	J01DC02	
607	N05AX08	risperidone	839	J01DD04	ceftriaxone
610	N05BA01	diazepam	840	J01DD04	ceftriaxone
611	N05BA01	diazepam	842	J01FF01	clindamycin
614	N05BA04	oxazepam	844	J01XD01	metronidazole
615	N05BA04	oxazepam	847	N05AH04	quetiapine
620	N05BA12	alprazolam	853	C10AA03	pravastatin
621	N05BA12	alprazolam	855	N05AH04	quetiapine
625	N05BE01	buspirone	873	A10BB12	glimepiride
628	N05CD02	nitrazepam	874	A10BB12	glimepiride
635	N05CF01	zopiclone	875	A10BB12	glimepiride
639	N05CF02	zolpidem	883	L01CD01	
642	N06AA04	clomipramine	888	N06AB06	sertraline
643	N06AA04	clomipramine	898	N06AX16	venlafaxine

902	A10BB12	glimepiride	1444	M01AX01	nabumetone
924	M01AX05	glucosamine	1445	N06BA07	modafinil
925	N02AB03	fentanyl	1458	C09CA01	losartan
926	N02AB03	fentanyl	1459	C09CA01	losartan
927	N02AB03	fentanyl	1498	N05AX08	risperidone
928	N02AB03	fentanyl	1518	N06AX11	mirtazapine
936	N05AH04	quetiapine	1524	C08CA13	lercanidipine
938	A02BC03	lansoprazole	1525	A02BC02	pantoprazole
959	B01AC04	clopidogrel	1542	N05AH03	olanzapine
966	C09DA01	losartan and diuretics	1543	C08CA13	lercanidipine
986	N06DA03	rivastigmine	1557	D01AE15	terbinafine
987	N06DA03	rivastigmine	1577	N04BC05	pramipexole
988	N06DA03	rivastigmine	1589	N06BA04	methylphenidate
989	N06DA03	rivastigmine	1590	N06BA04	methylphenidate
998	A04AA01	ondansetron	1594	N04BC05	pramipexole
999	A04AA01	ondansetron	1598	L04AA06	mycophenolic acid
1018	M01AC06	meloxicam	1600	N04BC04	ropinirole
1019	M01AC06	meloxicam	1609	J01XA01	vancomycin
1058	M05BA04	alendronic acid	1610	J01MA02	ciprofloxacin
1059	M05BA04	alendronic acid	1611	J01MA02	ciprofloxacin
1078	A10BA02	metformin	1613	R03BB01	ipratropium bromide
1098	G03HB01	cyproterone and estrogen	1615	J01DD02	ceftazidime
1119	R03AC02	salbutamol	1616	J01DD02	ceftazidime
1138	J01CA04	amoxicillin	1617	J02AC01	fluconazole
1159	J01DD01	cefotaxime	1618	J02AC01	fluconazole
1218	J01FA10	azithromycin	1625	M05BA07	risedronic acid
1239	R03BA02	budesonide	1626	M05BA07	risedronic acid
1240	R03BA02	budesonide	1629	N06BA04	methylphenidate
1243	C01BD01	amiodarone	1632	S01EA05	brimonidine
1318	A07EC02	mesalazine	1634	C07AB07	bisoprolol
1322	C07AB02	metoprolol	1635	C07AB07	bisoprolol
1323	C07AB02	metoprolol	1637	C07AB07	bisoprolol
1325	C02AC05	moxonidine	1639	J05AB11	valaciclovir
1326	C02AC05	moxonidine	1640	J01CR05	
1340	N02AB03	fentanyl	1641	J01CR05	piperacillin and enzyme inhibitor
1342	A08AA10		1642	D05AX02	calcipotriol
1343	A08AA10		1651	N06AB10	escitalopram
1358	C10AA05	atorvastatin	1652	N06AB10	escitalopram
1379	N04BC05	pramipexole	1657	G03FA01	norethisterone and estrogen
1401	D10AF01	clindamycin	1660	L01AX03	temozolomide
1405	N05AH04	quetiapine	1662	L01AX03	temozolomide
1406	N06AX16	venlafaxine	1665	A04AA01	ondansetron
1418	G03CX01	tibolone	1666	A04AA01	ondansetron
1420	A02BC02	pantoprazole			

Vedlegg 9 - Utvalg C bilateral Norge Sverige

Bytte-gruppe	ATC-kode	ATC-navn
12	A02BA02	ranitidine
13	A02BA02	ranitidine
14	A02BA02	ranitidine
15	A02BA02	ranitidine
19	A02BA03	famotidine
20	A02BA03	famotidine
23	A02BC01	omeprazole
24	A02BC01	omeprazole
28	A02BC03	lansoprazole
36	A03FA01	metoclopramide
37	A03FA01	metoclopramide
41	A04AA01	ondansetron
42	A04AA01	ondansetron
51	A07DA03	loperamide
85	A10BA02	metformin
86	A10BA02	metformin
90	A10BB01	glibenclamide
114	B01AC06	acetylsalicylic acid
124	C01BC04	flecainide
127	C01BD01	amiodarone
136	C02CA04	doxazosin
145	C03DA01	spironolactone
146	C03DA01	spironolactone
147	C03DA01	spironolactone
150	C03EA01	hydrochlorothiazide and potassium-sparin
167	C07AA07	sotalol
168	C07AA07	sotalol
172	C07AB02	metoprolol
173	C07AB02	metoprolol
176	C07AB03	atenolol
177	C07AB03	atenolol
178	C07AB03	atenolol
181	C07AG02	carvedilol
182	C07AG02	carvedilol
183	C07AG02	carvedilol
186	C08CA01	amlodipine
187	C08CA01	amlodipine
190	C08CA02	felodipine
191	C08CA02	felodipine
192	C08CA02	felodipine
199	C08DA01	verapamil
200	C08DA01	verapamil
201	C08DA01	verapamil
204	C09AA01	captopril
205	C09AA01	captopril
206	C09AA01	captopril
209	C09AA02	enalapril
210	C09AA02	enalapril
211	C09AA02	enalapril
212	C09AA02	enalapril
215	C09AA03	lisinopril
216	C09AA03	lisinopril
217	C09AA03	lisinopril
218	C09AA03	lisinopril
221	C09AA05	ramipril
222	C09AA05	ramipril
223	C09AA05	ramipril
224	C09AA05	ramipril
227	C09BA02	enalapril and diuretics
230	C09BA03	lisinopril and diuretics
234	C09CA01	losartan
244	C09DA01	losartan and diuretics
251	C10AA01	simvastatin
252	C10AA01	simvastatin
253	C10AA01	simvastatin
254	C10AA01	simvastatin
261	C10AA03	pravastatin
268	C10AA05	atorvastatin
269	C10AA05	atorvastatin
273	D01AC01	clotrimazole
282	D01BA02	terbinafine
316	G03CA04	estriol
317	G03CA04	estriol
333	G04CB01	finasteride
349	J01AA02	doxycycline
352	J01AA07	tetracycline
357	J01CA04	amoxicillin
358	J01CA04	amoxicillin
362	J01CA08	pivmecillinam
371	J01DB01	cefalexin
392	J01MA02	ciprofloxacin
393	J01MA02	ciprofloxacin
396	J02AC01	fluconazole

397	J02AC01	fluconazole	610	N05BA01	diazepam
398	J02AC01	fluconazole	611	N05BA01	diazepam
399	J02AC01	fluconazole	614	N05BA04	oxazepam
402	J04AB02	rifampicin	615	N05BA04	oxazepam
405	J05AB01	aciclovir	616	N05BA04	oxazepam
406	J05AB01	aciclovir	620	N05BA12	alprazolam
407	J05AB01	aciclovir	621	N05BA12	alprazolam
410	J05AB11	valaciclovir	624	N05BE01	buspirone
427	L01XX05	hydroxycarbamide	625	N05BE01	buspirone
438	L02BA01	tamoxifen	628	N05CD02	nitrazepam
443	L02BB01	flutamide	634	N05CF01	zopiclone
446	L02BB03	bicalutamide	635	N05CF01	zopiclone
449	L02BG03	anastrozole	638	N05CF02	zolpidem
466	L04AA06	mycophenolic acid	639	N05CF02	zolpidem
469	L04AX03	methotrexate	642	N06AA04	clomipramine
480	M01AB05	diclofenac	643	N06AA04	clomipramine
482	M01AB05	diclofenac	652	N06AB03	fluoxetine
489	M01AC01	piroxicam	653	N06AB03	fluoxetine
492	M01AE01	ibuprofen	656	N06AB04	citalopram
493	M01AE01	ibuprofen	657	N06AB04	citalopram
494	M01AE01	ibuprofen	658	N06AB04	citalopram
497	M01AE02	naproxen	661	N06AB05	paroxetine
499	M01AE02	naproxen	664	N06AB06	sertraline
512	M03BX01	baclofen	671	N06AB10	escitalopram
516	M04AA01	allopurinol	674	N06AG02	moclobemide
517	M04AA01	allopurinol	675	N06AG02	moclobemide
520	N02AX02	tramadol	678	N06AX03	mianserin
528	N02BE01	paracetamol	679	N06AX03	mianserin
531	N02BE01	paracetamol	680	N06AX03	mianserin
534	N02CC01	sumatriptan	683	N06AX11	mirtazapine
535	N02CC01	sumatriptan	686	N06AX16	venlafaxine
583	N04BC04	ropinirole	692	N06DA02	donepezil
584	N04BC04	ropinirole	693	N06DA02	donepezil
585	N04BC04	ropinirole	763	R05CB01	acetylcysteine
588	N04BD01	selegiline	766	R06AE07	cetirizine
589	N04BD01	selegiline	769	R06AX13	loratadine
595	N05AH02	clozapine	782	S01EE01	latanoprost
596	N05AH02	clozapine	800	J01CA04	amoxicillin
599	N05AH03	olanzapine	801	L02BB03	bicalutamide
600	N05AH03	olanzapine	803	J01FA09	clarithromycin
601	N05AH03	olanzapine	804	J01FA09	clarithromycin
604	N05AX08	risperidone	805	J01MA02	ciprofloxacin
605	N05AX08	risperidone	812	N06AX11	mirtazapine
606	N05AX08	risperidone	819	C01DA02	glyceryl trinitrate
607	N05AX08	risperidone	820	C01DA02	glyceryl trinitrate

827	H01BA02	desmopressin	999	A04AA01	ondansetron
830	J01CE01		1018	M01AC06	meloxicam
831	J01CE01	benzylpenicillin	1019	M01AC06	meloxicam
832	J01CE01	benzylpenicillin	1058	M05BA04	alendronic acid
833	J01CE01		1059	M05BA04	alendronic acid
836	J01DC02		1078	A10BA02	metformin
837	J01DC02	cefuroxime	1098	G03HB01	cyproterone and estrogen
838	J01DC02		1119	R03AC02	salbutamol
839	J01DD04	ceftriaxone	1120	R03AC02	salbutamol
840	J01DD04	ceftriaxone	1138	J01CA04	amoxicillin
841	J01FF01	clindamycin	1158	J01DD01	cefotaxime
842	J01FF01	clindamycin	1159	J01DD01	cefotaxime
843	J01XD01	metronidazole	1160	J01DD01	cefotaxime
844	J01XD01	metronidazole	1218	J01FA10	azithromycin
845	J01XD01	metronidazole	1238	R03BA02	budesonide
846	J01XD01		1239	R03BA02	budesonide
847	N05AH04	quetiapine	1240	R03BA02	budesonide
853	C10AA03	pravastatin	1243	C01BD01	amiodarone
855	N05AH04	quetiapine	1318	A07EC02	mesalazine
870	J01CF02	cloxacillin	1319	A07EC02	mesalazine
871	J01CF02		1322	C07AB02	metoprolol
873	A10BB12	glimepiride	1323	C07AB02	metoprolol
874	A10BB12	glimepiride	1325	C02AC05	moxonidine
875	A10BB12	glimepiride	1326	C02AC05	moxonidine
883	L01CD01		1340	N02AB03	fentanyl
884	L01CD01		1342	A08AA10	
885	L01CD01	paclitaxel	1343	A08AA10	
888	N06AB06	sertraline	1358	C10AA05	atorvastatin
897	L01CD01		1379	N04BC05	pramipexole
898	N06AX16	venlafaxine	1380	R01AD08	fluticasone
902	A10BB12	glimepiride	1401	D10AF01	clindamycin
924	M01AX05	glucosamine	1405	N05AH04	quetiapine
925	N02AB03	fentanyl	1406	N06AX16	venlafaxine
926	N02AB03	fentanyl	1418	G03CX01	tibolone
927	N02AB03	fentanyl	1420	A02BC02	pantoprazole
928	N02AB03	fentanyl	1439	N06AX16	venlafaxine
936	N05AH04	quetiapine	1444	M01AX01	nabumetone
938	A02BC03	lansoprazole	1445	N06BA07	modafinil
959	B01AC04	clopidogrel	1458	C09CA01	losartan
966	C09DA01	losartan and diuretics	1459	C09CA01	losartan
986	N06DA03	rivastigmine	1498	N05AX08	risperidone
987	N06DA03	rivastigmine	1518	N06AX11	mirtazapine
988	N06DA03	rivastigmine	1524	C08CA13	lercanidipine
989	N06DA03	rivastigmine	1525	A02BC02	pantoprazole
998	A04AA01	ondansetron			

1542	N05AH03	olanzapine	1635	C07AB07	bisoprolol
1543	C08CA13	lercanidipine	1636	C07AB07	bisoprolol
1557	D01AE15	terbinafine	1637	C07AB07	bisoprolol
1577	N04BC05	pramipexole	1638	C07AB07	bisoprolol
1589	N06BA04	methylphenidate	1639	J05AB11	valaciclovir
1590	N06BA04	methylphenidate	1640	J01CR05	
1594	N04BC05	pramipexole	1641	J01CR05	piperacillin and enzyme inhibitor
1598	L04AA06	mycophenolic acid	1642	D05AX02	calcipotriol
1600	N04BC04	ropinirole	1643	L01CA04	
1609	J01XA01	vancomycin	1651	N06AB10	escitalopram
1610	J01MA02	ciprofloxacin	1652	N06AB10	escitalopram
1611	J01MA02	ciprofloxacin	1653	J05AB04	ribavirin
1613	R03BB01	ipratropium bromide	1657	G03FA01	norethisterone and estrogen
1614	J01DD02	ceftazidime	1660	L01AX03	temozolomide
1615	J01DD02	ceftazidime	1661	L01AX03	temozolomide
1616	J01DD02	ceftazidime	1662	L01AX03	temozolomide
1617	J02AC01	fluconazole	1663	L01AX03	temozolomide
1618	J02AC01	fluconazole	1664	L01AX03	temozolomide
1625	M05BA07	risedronic acid	1665	A04AA01	ondansetron
1626	M05BA07	risedronic acid	1666	A04AA01	ondansetron
1629	N06BA04	methylphenidate	1667	S01EC03	dorzolamide
1632	S01EA05	brimonidine			
1634	C07AB07	bisoprolol			

Vedlegg 10 - Utvalg C bilateral Norge Danmark

Bytte-gruppe	ATC-kode	ATC-navn
12	A02BA02	ranitidine
13	A02BA02	ranitidine
14	A02BA02	ranitidine
15	A02BA02	ranitidine
23	A02BC01	omeprazole
24	A02BC01	omeprazole
28	A02BC03	lansoprazole
41	A04AA01	ondansetron
42	A04AA01	ondansetron
85	A10BA02	metformin
86	A10BA02	metformin
90	A10BB01	glibenclamide
114	B01AC06	acetylsalicylic acid
124	C01BC04	flecainide
127	C01BD01	amiodarone
136	C02CA04	doxazosin
140	C03CA01	furosemide
141	C03CA01	furosemide
142	C03CA01	furosemide
145	C03DA01	spironolactone
146	C03DA01	spironolactone
147	C03DA01	spironolactone
167	C07AA07	sotalol
168	C07AA07	sotalol
172	C07AB02	metoprolol
173	C07AB02	metoprolol
176	C07AB03	atenolol
177	C07AB03	atenolol
178	C07AB03	atenolol
181	C07AG02	carvedilol
182	C07AG02	carvedilol
183	C07AG02	carvedilol
186	C08CA01	amlodipine
187	C08CA01	amlodipine
190	C08CA02	felodipine
191	C08CA02	felodipine
192	C08CA02	felodipine
199	C08DA01	verapamil
200	C08DA01	verapamil
201	C08DA01	verapamil
204	C09AA01	captopril
205	C09AA01	captopril
206	C09AA01	captopril
209	C09AA02	enalapril
210	C09AA02	enalapril
211	C09AA02	enalapril
212	C09AA02	enalapril
216	C09AA03	lisinopril
217	C09AA03	lisinopril
218	C09AA03	lisinopril
221	C09AA05	ramipril
222	C09AA05	ramipril
223	C09AA05	ramipril
224	C09AA05	ramipril
227	C09BA02	enalapril and diuretics
230	C09BA03	lisinopril and diuretics
231	C09BA03	lisinopril and diuretics
234	C09CA01	losartan
244	C09DA01	losartan and diuretics
251	C10AA01	simvastatin
252	C10AA01	simvastatin
253	C10AA01	simvastatin
254	C10AA01	simvastatin
257	C10AA02	lovastatin
258	C10AA02	lovastatin
261	C10AA03	pravastatin
268	C10AA05	atorvastatin
269	C10AA05	atorvastatin
282	D01BA02	terbinafine
316	G03CA04	estriol
317	G03CA04	estriol
330	G04CA02	tamsulosin
333	G04CB01	finasteride
349	J01AA02	doxycycline
352	J01AA07	tetracycline
355	J01CA04	amoxicillin
357	J01CA04	amoxicillin
358	J01CA04	amoxicillin
362	J01CA08	pivmecillinam
371	J01DB01	cefalexin
380	J01FA01	erythromycin
381	J01FA01	erythromycin
392	J01MA02	ciprofloxacin
393	J01MA02	ciprofloxacin

396	J02AC01	fluconazole	610	N05BA01	diazepam
398	J02AC01	fluconazole	611	N05BA01	diazepam
399	J02AC01	fluconazole	614	N05BA04	oxazepam
405	J05AB01	aciclovir	615	N05BA04	oxazepam
406	J05AB01	aciclovir	620	N05BA12	alprazolam
407	J05AB01	aciclovir	621	N05BA12	alprazolam
410	J05AB11	valaciclovir	625	N05BE01	buspirone
427	L01XX05	hydroxycarbamide	628	N05CD02	nitrazepam
438	L02BA01	tamoxifen	635	N05CF01	zopiclone
443	L02BB01	flutamide	639	N05CF02	zolpidem
446	L02BB03	bicalutamide	642	N06AA04	clomipramine
449	L02BG03	anastrozole	643	N06AA04	clomipramine
466	L04AA06	mycophenolic acid	652	N06AB03	fluoxetine
469	L04AX03	methotrexate	653	N06AB03	fluoxetine
480	M01AB05	diclofenac	656	N06AB04	citalopram
481	M01AB05	diclofenac	657	N06AB04	citalopram
482	M01AB05	diclofenac	658	N06AB04	citalopram
489	M01AC01	piroxicam	661	N06AB05	paroxetine
492	M01AE01	ibuprofen	664	N06AB06	sertraline
493	M01AE01	ibuprofen	671	N06AB10	escitalopram
494	M01AE01	ibuprofen	674	N06AG02	moclobemide
497	M01AE02	naproxen	678	N06AX03	mianserin
499	M01AE02	naproxen	679	N06AX03	mianserin
512	M03BX01	baclofen	680	N06AX03	mianserin
513	M03BX01	baclofen	683	N06AX11	mirtazapine
516	M04AA01	allopurinol	686	N06AX16	venlafaxine
517	M04AA01	allopurinol	692	N06DA02	donepezil
520	N02AX02	tramadol	693	N06DA02	donepezil
528	N02BE01	paracetamol	763	R05CB01	acetylcysteine
534	N02CC01	sumatriptan	766	R06AE07	cetirizine
535	N02CC01	sumatriptan	769	R06AX13	loratadine
583	N04BC04	ropinirole	782	S01EE01	latanoprost
584	N04BC04	ropinirole	801	L02BB03	bicalutamide
585	N04BC04	ropinirole	803	J01FA09	clarithromycin
588	N04BD01	selegiline	804	J01FA09	clarithromycin
589	N04BD01	selegiline	805	J01MA02	ciprofloxacin
595	N05AH02	clozapine	810	N05AH03	olanzapine
596	N05AH02	clozapine	811	N05AH03	olanzapine
599	N05AH03	olanzapine	812	N06AX11	mirtazapine
600	N05AH03	olanzapine	827	H01BA02	desmopressin
601	N05AH03	olanzapine	830	J01CE01	
604	N05AX08	risperidone	831	J01CE01	benzylpenicillin
605	N05AX08	risperidone	832	J01CE01	benzylpenicillin
606	N05AX08	risperidone	836	J01DC02	
607	N05AX08	risperidone	837	J01DC02	cefuroxime

838	J01DC02		1318	A07EC02	mesalazine
839	J01DD04	ceftriaxone	1322	C07AB02	metoprolol
840	J01DD04	ceftriaxone	1323	C07AB02	metoprolol
842	J01FF01	clindamycin	1325	C02AC05	moxonidine
844	J01XD01	metronidazole	1326	C02AC05	moxonidine
847	N05AH04	quetiapine	1340	N02AB03	fentanyl
853	C10AA03	pravastatin	1342	A08AA10	
855	N05AH04	quetiapine	1343	A08AA10	
873	A10BB12	glimepiride	1358	C10AA05	atorvastatin
874	A10BB12	glimepiride	1379	N04BC05	pramipexole
875	A10BB12	glimepiride	1401	D10AF01	clindamycin
883	L01CD01		1405	N05AH04	quetiapine
888	N06AB06	sertraline	1406	N06AX16	venlafaxine
898	N06AX16	venlafaxine	1418	G03CX01	tibolone
902	A10BB12	glimepiride	1420	A02BC02	pantoprazole
924	M01AX05	glucosamine	1444	M01AX01	nabumetone
925	N02AB03	fentanyl	1445	N06BA07	modafinil
926	N02AB03	fentanyl	1458	C09CA01	losartan
927	N02AB03	fentanyl	1459	C09CA01	losartan
928	N02AB03	fentanyl	1498	N05AX08	risperidone
936	N05AH04	quetiapine	1501	A02BC02	pantoprazole
938	A02BC03	lansoprazole	1518	N06AX11	mirtazapine
959	B01AC04	clopidogrel	1524	C08CA13	lercanidipine
966	C09DA01	losartan and diuretics	1525	A02BC02	pantoprazole
986	N06DA03	rivastigmine	1539	N05AH03	olanzapine
987	N06DA03	rivastigmine	1540	N05AH03	olanzapine
988	N06DA03	rivastigmine	1542	N05AH03	olanzapine
989	N06DA03	rivastigmine	1543	C08CA13	lercanidipine
998	A04AA01	ondansetron	1557	D01AE15	terbinafine
999	A04AA01	ondansetron	1577	N04BC05	pramipexole
1018	M01AC06	meloxicam	1579	D10BA01	isotretinoin
1019	M01AC06	meloxicam	1589	N06BA04	methylphenidate
1058	M05BA04	alendronic acid	1590	N06BA04	methylphenidate
1059	M05BA04	alendronic acid	1594	N04BC05	pramipexole
1078	A10BA02	metformin	1598	L04AA06	mycophenolic acid
1098	G03HB01	cyproterone and estrogen	1600	N04BC04	ropinirole
1119	R03AC02	salbutamol	1609	J01XA01	vancomycin
1138	J01CA04	amoxicillin	1610	J01MA02	ciprofloxacin
1159	J01DD01	cefotaxime	1611	J01MA02	ciprofloxacin
1218	J01FA10	azithromycin	1613	R03BB01	ipratropium bromide
1239	R03BA02	budesonide	1615	J01DD02	ceftazidime
1240	R03BA02	budesonide	1616	J01DD02	ceftazidime
1242	R01AD05	budesonide	1617	J02AC01	fluconazole
1243	C01BD01	amiodarone	1618	J02AC01	fluconazole
			1625	M05BA07	risedronic acid

1626	M05BA07	risedronic acid
1629	N06BA04	methylphenidate
1632	S01EA05	brimonidine
1634	C07AB07	bisoprolol
1635	C07AB07	bisoprolol
1637	C07AB07	bisoprolol
1639	J05AB11	valaciclovir
1640	J01CR05	
1641	J01CR05	piperacillin and enzyme inhibitor

1642	D05AX02	calcipotriol
1651	N06AB10	escitalopram
1652	N06AB10	escitalopram
1657	G03FA01	norethisterone and estrogen
1660	L01AX03	temozolomide
1662	L01AX03	temozolomide
1665	A04AA01	ondansetron
1666	A04AA01	ondansetron
1667	S01EC03	dorzolamide

Vedlegg 11 - Utvalg F global

Bytte-gruppe	ATC-kode	ATC-navn
12	A02BA02	ranitidine
13	A02BA02	ranitidine
14	A02BA02	ranitidine
15	A02BA02	ranitidine
23	A02BC01	omeprazole
24	A02BC01	omeprazole
28	A02BC03	lansoprazole
41	A04AA01	ondansetron
42	A04AA01	ondansetron
172	C07AB02	metoprolol
173	C07AB02	metoprolol
176	C07AB03	atenolol
177	C07AB03	atenolol
178	C07AB03	atenolol
181	C07AG02	carvedilol
182	C07AG02	carvedilol
183	C07AG02	carvedilol
186	C08CA01	amlodipine
187	C08CA01	amlodipine
190	C08CA02	felodipine
191	C08CA02	felodipine
192	C08CA02	felodipine
209	C09AA02	enalapril
210	C09AA02	enalapril
211	C09AA02	enalapril
212	C09AA02	enalapril
216	C09AA03	lisinopril
217	C09AA03	lisinopril
218	C09AA03	lisinopril
221	C09AA05	ramipril
222	C09AA05	ramipril
223	C09AA05	ramipril
224	C09AA05	ramipril
227	C09BA02	enalapril and diuretics
230	C09BA03	lisinopril and diuretics
234	C09CA01	losartan
244	C09DA01	losartan and diuretics
251	C10AA01	simvastatin
252	C10AA01	simvastatin
253	C10AA01	simvastatin
254	C10AA01	simvastatin
261	C10AA03	pravastatin
282	D01BA02	terbinafine
333	G04CB01	finasteride
357	J01CA04	amoxicillin
358	J01CA04	amoxicillin
362	J01CA08	pivmecillinam
392	J01MA02	ciprofloxacin
393	J01MA02	ciprofloxacin
396	J02AC01	fluconazole
398	J02AC01	fluconazole
399	J02AC01	fluconazole
410	J05AB11	valaciclovir
446	L02BB03	bicalutamide
480	M01AB05	diclofenac
482	M01AB05	diclofenac
534	N02CC01	sumatriptan
535	N02CC01	sumatriptan
595	N05AH02	clozapine
596	N05AH02	clozapine
604	N05AX08	risperidone
605	N05AX08	risperidone
606	N05AX08	risperidone
607	N05AX08	risperidone
652	N06AB03	fluoxetine
653	N06AB03	fluoxetine
656	N06AB04	citalopram
657	N06AB04	citalopram
658	N06AB04	citalopram
661	N06AB05	paroxetine
664	N06AB06	sertraline
678	N06AX03	mianserin
679	N06AX03	mianserin
680	N06AX03	mianserin
683	N06AX11	mirtazapine
686	N06AX16	venlafaxine
766	R06AE07	cetirizine
769	R06AX13	loratadine
801	L02BB03	bicalutamide
803	J01FA09	clarithromycin
804	J01FA09	clarithromycin
805	J01MA02	ciprofloxacin
812	N06AX11	mirtazapine
853	C10AA03	pravastatin

873	A10BB12	glimepiride	1322	C07AB02	metoprolol
874	A10BB12	glimepiride	1323	C07AB02	metoprolol
875	A10BB12	glimepiride	1325	C02AC05	moxonidine
888	N06AB06	sertraline	1326	C02AC05	moxonidine
898	N06AX16	venlafaxine	1340	N02AB03	fentanyl
902	A10BB12	glimepiride	1406	N06AX16	venlafaxine
925	N02AB03	fentanyl	1420	A02BC02	pantoprazole
926	N02AB03	fentanyl	1458	C09CA01	losartan
927	N02AB03	fentanyl	1459	C09CA01	losartan
928	N02AB03	fentanyl	1498	N05AX08	risperidone
938	A02BC03	lansoprazole	1525	A02BC02	pantoprazole
966	C09DA01	losartan and diuretics	1634	C07AB07	bisoprolol
998	A04AA01	ondansetron	1635	C07AB07	bisoprolol
999	A04AA01	ondansetron	1637	C07AB07	bisoprolol
1018	M01AC06	meloxicam	1639	J05AB11	valaciclovir
1019	M01AC06	meloxicam	1657	G03FA01	norethisterone and estrogen
1058	M05BA04	alendronic acid	1660	L01AX03	temozolomide
1059	M05BA04	alendronic acid	1662	L01AX03	temozolomide
1138	J01CA04	amoxicillin			

Vedlegg 12 - Utvalg F bilateral Norge Sverige

Bytte-gruppe	ATC-kode	ATC-navn			
12	A02BA02	ranitidine	254	C10AA01	simvastatin
13	A02BA02	ranitidine	261	C10AA03	pravastatin
14	A02BA02	ranitidine	282	D01BA02	terbinafine
15	A02BA02	ranitidine	333	G04CB01	finasteride
23	A02BC01	omeprazole	357	J01CA04	amoxicillin
24	A02BC01	omeprazole	358	J01CA04	amoxicillin
28	A02BC03	lansoprazole	362	J01CA08	pivmecillinam
41	A04AA01	ondansetron	392	J01MA02	ciprofloxacin
42	A04AA01	ondansetron	393	J01MA02	ciprofloxacin
172	C07AB02	metoprolol	396	J02AC01	fluconazole
173	C07AB02	metoprolol	397	J02AC01	fluconazole
176	C07AB03	atenolol	398	J02AC01	fluconazole
177	C07AB03	atenolol	399	J02AC01	fluconazole
178	C07AB03	atenolol	410	J05AB11	valaciclovir
181	C07AG02	carvedilol	446	L02BB03	bicalutamide
182	C07AG02	carvedilol	480	M01AB05	diclofenac
183	C07AG02	carvedilol	482	M01AB05	diclofenac
186	C08CA01	amlodipine	534	N02CC01	sumatriptan
187	C08CA01	amlodipine	535	N02CC01	sumatriptan
190	C08CA02	felodipine	583	N04BC04	ropinirole
191	C08CA02	felodipine	584	N04BC04	ropinirole
192	C08CA02	felodipine	585	N04BC04	ropinirole
209	C09AA02	enalapril	595	N05AH02	clozapine
210	C09AA02	enalapril	596	N05AH02	clozapine
211	C09AA02	enalapril	604	N05AX08	risperidone
212	C09AA02	enalapril	605	N05AX08	risperidone
215	C09AA03	lisinopril	606	N05AX08	risperidone
216	C09AA03	lisinopril	607	N05AX08	risperidone
217	C09AA03	lisinopril	652	N06AB03	fluoxetine
218	C09AA03	lisinopril	653	N06AB03	fluoxetine
221	C09AA05	ramipril	656	N06AB04	citalopram
222	C09AA05	ramipril	657	N06AB04	citalopram
223	C09AA05	ramipril	658	N06AB04	citalopram
224	C09AA05	ramipril	661	N06AB05	paroxetine
227	C09BA02	enalapril and diuretics	664	N06AB06	sertraline
230	C09BA03	lisinopril and diuretics	678	N06AX03	mianserin
234	C09CA01	losartan	679	N06AX03	mianserin
244	C09DA01	losartan and diuretics	680	N06AX03	mianserin
251	C10AA01	simvastatin	683	N06AX11	mirtazapine
252	C10AA01	simvastatin	686	N06AX16	venlafaxine
253	C10AA01	simvastatin	766	R06AE07	cetirizine
			769	R06AX13	loratadine
			801	L02BB03	bicalutamide

803	J01FA09	clarithromycin	1323	C07AB02	metoprolol
804	J01FA09	clarithromycin	1325	C02AC05	moxonidine
805	J01MA02	ciprofloxacin	1326	C02AC05	moxonidine
812	N06AX11	mirtazapine	1340	N02AB03	fentanyl
853	C10AA03	pravastatin	1379	N04BC05	pramipexole
873	A10BB12	glimepiride	1380	R01AD08	fluticasone
874	A10BB12	glimepiride	1406	N06AX16	venlafaxine
875	A10BB12	glimepiride	1420	A02BC02	pantoprazole
888	N06AB06	sertraline	1439	N06AX16	venlafaxine
898	N06AX16	venlafaxine	1458	C09CA01	losartan
902	A10BB12	glimepiride	1459	C09CA01	losartan
925	N02AB03	fentanyl	1498	N05AX08	risperidone
926	N02AB03	fentanyl	1525	A02BC02	pantoprazole
927	N02AB03	fentanyl	1577	N04BC05	pramipexole
928	N02AB03	fentanyl	1594	N04BC05	pramipexole
938	A02BC03	lansoprazole	1600	N04BC04	ropinirole
966	C09DA01	losartan and diuretics	1634	C07AB07	bisoprolol
986	N06DA03	rivastigmine	1635	C07AB07	bisoprolol
987	N06DA03	rivastigmine	1636	C07AB07	bisoprolol
988	N06DA03	rivastigmine	1637	C07AB07	bisoprolol
989	N06DA03	rivastigmine	1638	C07AB07	bisoprolol
998	A04AA01	ondansetron	1639	J05AB11	valaciclovir
999	A04AA01	ondansetron	1657	G03FA01	norethisterone and estrogen
1018	M01AC06	meloxicam	1660	L01AX03	temozolomide
1019	M01AC06	meloxicam	1661	L01AX03	temozolomide
1058	M05BA04	alendronic acid	1662	L01AX03	temozolomide
1059	M05BA04	alendronic acid	1663	L01AX03	temozolomide
1138	J01CA04	amoxicillin	1664	L01AX03	temozolomide
1322	C07AB02	metoprolol			

Vedlegg 13 - Utvalg F bilateral Norge Danmark

Bytte-gruppe	ATC-kode	ATC-navn			
12	A02BA02	ranitidine	254	C10AA01	simvastatin
13	A02BA02	ranitidine	261	C10AA03	pravastatin
14	A02BA02	ranitidine	282	D01BA02	terbinafine
15	A02BA02	ranitidine	330	G04CA02	tamsulosin
23	A02BC01	omeprazole	333	G04CB01	finasteride
24	A02BC01	omeprazole	355	J01CA04	amoxicillin
28	A02BC03	lansoprazole	357	J01CA04	amoxicillin
41	A04AA01	ondansetron	358	J01CA04	amoxicillin
42	A04AA01	ondansetron	362	J01CA08	pivmecillinam
172	C07AB02	metoprolol	392	J01MA02	ciprofloxacin
173	C07AB02	metoprolol	393	J01MA02	ciprofloxacin
176	C07AB03	atenolol	396	J02AC01	fluconazole
177	C07AB03	atenolol	398	J02AC01	fluconazole
178	C07AB03	atenolol	399	J02AC01	fluconazole
181	C07AG02	carvedilol	410	J05AB11	valaciclovir
182	C07AG02	carvedilol	446	L02BB03	bicalutamide
183	C07AG02	carvedilol	480	M01AB05	diclofenac
186	C08CA01	amlodipine	481	M01AB05	diclofenac
187	C08CA01	amlodipine	482	M01AB05	diclofenac
190	C08CA02	felodipine	534	N02CC01	sumatriptan
191	C08CA02	felodipine	535	N02CC01	sumatriptan
192	C08CA02	felodipine	595	N05AH02	clozapine
209	C09AA02	enalapril	596	N05AH02	clozapine
210	C09AA02	enalapril	604	N05AX08	risperidone
211	C09AA02	enalapril	605	N05AX08	risperidone
212	C09AA02	enalapril	606	N05AX08	risperidone
216	C09AA03	lisinopril	607	N05AX08	risperidone
217	C09AA03	lisinopril	652	N06AB03	fluoxetine
218	C09AA03	lisinopril	653	N06AB03	fluoxetine
221	C09AA05	ramipril	656	N06AB04	citalopram
222	C09AA05	ramipril	657	N06AB04	citalopram
223	C09AA05	ramipril	658	N06AB04	citalopram
224	C09AA05	ramipril	661	N06AB05	paroxetine
227	C09BA02	enalapril and diuretics	664	N06AB06	sertraline
230	C09BA03	lisinopril and diuretics	678	N06AX03	mianserin
231	C09BA03	lisinopril and diuretics	679	N06AX03	mianserin
234	C09CA01	losartan	680	N06AX03	mianserin
244	C09DA01	losartan and diuretics	683	N06AX11	mirtazapine
251	C10AA01	simvastatin	686	N06AX16	venlafaxine
252	C10AA01	simvastatin	692	N06DA02	donepezil
253	C10AA01	simvastatin	693	N06DA02	donepezil
			766	R06AE07	cetirizine
			769	R06AX13	loratadine

801	L02BB03	bicalutamide	1059	M05BA04	alendronic acid
803	J01FA09	clarithromycin	1138	J01CA04	amoxicillin
804	J01FA09	clarithromycin	1322	C07AB02	metoprolol
805	J01MA02	ciprofloxacin	1323	C07AB02	metoprolol
812	N06AX11	mirtazapine	1325	C02AC05	moxonidine
853	C10AA03	pravastatin	1326	C02AC05	moxonidine
873	A10BB12	glimepiride	1340	N02AB03	fentanyl
874	A10BB12	glimepiride	1342	A08AA10	
875	A10BB12	glimepiride	1343	A08AA10	
888	N06AB06	sertraline	1406	N06AX16	venlafaxine
898	N06AX16	venlafaxine	1420	A02BC02	pantoprazole
902	A10BB12	glimepiride	1458	C09CA01	losartan
925	N02AB03	fentanyl	1459	C09CA01	losartan
926	N02AB03	fentanyl	1498	N05AX08	risperidone
927	N02AB03	fentanyl	1525	A02BC02	pantoprazole
928	N02AB03	fentanyl	1634	C07AB07	bisoprolol
938	A02BC03	lansoprazole	1635	C07AB07	bisoprolol
966	C09DA01	losartan and diuretics	1637	C07AB07	bisoprolol
998	A04AA01	ondansetron	1639	J05AB11	valaciclovir
999	A04AA01	ondansetron	1657	G03FA01	norethisterone and estrogen
1018	M01AC06	meloxicam	1660	L01AX03	temozolomide
1019	M01AC06	meloxicam	1662	L01AX03	temozolomide
1058	M05BA04	alendronic acid			

Vedlegg 14 - Virkestoff som er byttbare i Norge, men som ikke er byttbare i Sverige (i rapportens analyseperiode)

ATC-kode	ATC-navn
B01AC06	Acetylsalicylsyra
C10AA05	Atorvastatin
J01DC02	Cefuroxim
N06DA02	Donepezil
S01EC03	Dorzolamid
N06AB10	Escitalopram
A02BA03	Famotidin
N03AX12	Gabapentin
S01EE01	Latanoprost
C08CA13	Lerkanidipin
H03AA01	Levotyroxin, T4
A03FA01	Metoklopramid
J01XD01	Metronidazol
N06BA04	Metylfenidat
N05AH03	Olanzapin
N05AH04	Quetiapin
J05AB04	Ribavirin
J04AB02	Rifampicin
A08AA10	Sibutramin
C07AA07	Sotalol
J01AA07	Tetracyklin
N03AX11	Topiramat

Vedlegg 15 - Virkestoff som er byttbare i Norge, men som ikke er byttbare i Danmark (i rapportens analyseperiode)

ATC-kode	ATC-navn
B01AC06	Acetylsalicylsyre
C10AA05	Atorvastatin
D05AX02	Calcipotriol
J01FA01	Erythromycin
N06AB10	escitalopram
A07EC02	Mesalazin
S01EE01	Latanoprost
N05AH03	Olanzapin
N05AH04	Quetiapin
N06DA03	Rivastigmine
L04AA06	Mycophenolsyre
N04BC05	Pramipexol
N04BC04	Ropinirol

oslo**economics**

Besøksadresse:
Dronning Mauds gate 10
0250 Oslo

Postadresse:
1540 Vika, 0117 Oslo

E-post: post@osloeconomics.no
Telefon: +47 21 99 28 00
Faks: +47 966 30 090
Org. nr.: 993 924 741

www.osloeconomics.no

